

Kommunledningsförvaltningen
Sara Bjurefors
sara.bjurefors@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Meddelandeärenden till kommunstyrelsen 2024

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. sammanställningen av anmälningens ärenden anmäls och läggs till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Anmälningens ärenden är en sammanställning av ärenden och beslut som meddelats Enköpings kommun och som bör komma kommunstyrelsen till dels för kännedom.

Följande beslut eller handlingar har inkommit till kommunstyrelsen för kännedom sedan den förra sammanställningen, 2024-02-22:

- Meddelande 2/2024 från SKR:s styrelse
- Rekommendation gällande undertecknande av CEMR-deklarationen
- Tekniska nämnden 2024-02-15 (2024-02-15 TN §14) Rivning av Grillby bastulokal, del av Grillby 78:24
- Tekniska nämnden 2024-02-15 (2024-02-15 TN §13) Rivning brandskadad del gamla brandstationen i Örsundsbro
- Enköpings kommuns Moderbolag AB (2024-02-08 §8) Svar på Ena Energi AB:s skrivelse om att bolaget inte uppnår ägardirektivens krav
- Enköpings kommuns Moderbolag AB (2024-02-08 §10) Avsluta uppdragen att se över ägardirektiven för AB Enköpings hyresbostäder AB och Ena Energi AB
- Protokollsutdrag från vård- och omsorgsnämnden (2024-01-17 VON §3) Val av ledamot till vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott under mandatperioden 2023–2026

- Miljö- och byggnadsnämnden (MBN 2024-02-08 § 11) Revidering av delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden
- Sammanträdesplan för Sveriges Kommuner och Registrator 2025. Meddelande från styrelsen- Sammanträdesplan för Sveriges Kommuner och Regioner 2025
- Miljö- och byggnadsnämnden (MBN 2024-03-14 § 39)
- Sammanträdesprotokoll, VafabMiljö, 2024-03-13

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2024-04-03
Meddelande 2/2024 från SKR:s styrelse – Rekommendation gällande undertecknande av CEMR-deklarationen, 2024-01-26
Protokollsutdrag, tekniska nämnden 2024-02-15, §14
Bilaga 1, beskrivning och bilder, rivning Grillby bastulokal, 2023-12-20
Protokollsutdrag, tekniska nämnden, 2024-02-15, § 13
Bilaga 1, bilder till rivning brandsakad del gamla brandstationen, 2024-01-30
Protokollsutdrag, Enköpings kommuns Moderbolag AB, 2024-02-08 § 8
Brev, Ena Energi, avkastning på totalt kapital, 2023-11-21
Protokollsutdrag, Enköpings kommuns Moderbolag AB, 2024-02-08, § 10
Protokollsutdrag, vård- och omsorgsnämnden 2024-01-17, § 3
Protokollsutdrag, miljö- och byggnadsnämnden, 2024-02-08, § 11
Delegationsordning, miljö- och byggnadsnämnden, 2024-02-08
Sammanträdesplan för Sveriges Kommuner och Registrator nr5/2025
Protokollsutdrag, miljö- och byggnadsnämnden, 2024-03-14, § 39
Delegationsordning, miljö- och byggnadsnämnden, 2024-03-14
Sammanträdesprotokoll, VafabMiljö, 2024-03-13

2024-01-26

Kommunstyrelser
Regionstyrelser

Meddelande från styrelsen – Rekommendation gällande undertecknande av CEMR-deklarationen

Ärendenr: SKR2024/00025

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 26 januari 2024 beslutat

att Sveriges Kommuner och Regioner, som ställde sig bakom den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen) 2006, även ansluter sig till deklarationens nio nya artiklar 31-39, beslutade av CEMR den 6 december 2022, och inkluderar dessa i förbundets arbete med att genomföra åtagandena i CEMR-deklarationen.

att SKR rekommenderar kommuner och regioner att underteckna CEMR-deklarationen och att de kommuner och regioner som tidigare undertecknat CEMR-deklarationen även ansluter sig till de nya artiklarna.

att SKR fortsätter att erbjuda möjligheten att ansluta sig till SKR:s Modellkoncept för jämställdhetsintegrering som ett stöd i arbetet med att förverkliga åtagandena i CEMR-deklarationen, det vill säga integrera jämställdhet i styrning, ledning och verksamheter.

att kansliet får i uppdrag att ta fram en ny strategisk handlingsplan för jämställdhetsintegrering av SKR.

Sammanfattning

De europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation, Council of European Municipalities and Regions (CEMR), beslutade den 6 december 2022 att uppdatera den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen) från 2006.

SKR rekommenderar kommuner och regioner att underteckna CEMR-deklarationen och att de kommuner och regioner som tidigare undertecknat CEMR-deklarationen även ansluter sig till de nya artiklarna. SKR erbjuder samtliga kommuner och regioner att delta i SKR:s Modellkoncept för

jämställdhetsintegrering som ett stöd i arbetet med att förverkliga åtagandena i CEMR-deklarationen.

Ärendebeskrivning

CEMR-deklarationen

De europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation Council of European Municipalities and Regions (CEMR), som samlar mer än 60 medlemsorganisationer i 40 länder, antog 2006 den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen). Deklarationen är ett verktyg för kommuner och regioner att inom ramen för en sammanhållen och ambitiös strategi främja jämställdhet mellan kvinnor och män och integrera jämställdhetsperspektivet i det politiska beslutsfattandet och i alla delar av den praktiska verksamheten.

SKR ställde sig bakom CEMR-deklarationen redan 2006, innan den före-låg i svensk översättning, och rekommenderar kommuner och regioner att underteckna den. Beslut om att ställa sig bakom deklarationen fattas av kommuns/regions politiska ledning och idag har 112 kommuner och 19 regioner (Gotland räknas här som kommun) anslutit sig till deklarationen.

Den uppföljning av arbetet med CEMR-deklarationen i Sverige som SKR låtit göra och publicerade i juni 2022, visar att deklarationen är viktig för kommunernas och regionernas jämställdhetsarbete – inte minst har den stor strategisk betydelse.

Uppdatering av CEMR-deklarationen

År 2021 fyllde CEMR-deklarationen femton år. Det blev startskottet för en grundlig översyn av deklarationen, som SKR deltog aktivt i på både politisk nivå och kanslinivå. SKR ser ett stort behov av att främja, stödja och utveckla jämställdhetsarbetet på lokal och regional nivå i Europa och bedömer att förbundet och dess medlemmar har gott om erfarenheter och goda exempel att bidra med i det europeiska jämställdhetsarbetet.

Under 2021 och 2022 diskuterades i CEMR:s olika beredande och beslutsfattande instanser hur CEMR-deklarationen från 2006 och dess verktyg skulle kunna förbättras och utvecklas. Diskussionerna utmynnade i att CEMR:s Policy Committee den 6 december 2022 beslutade att göra vissa språkliga förbättringar och ändringar av redaktionell karaktär, för-stärka det intersektionella perspektivet i hela deklarationen, samt i ett helt nytt separat avsnitt lägga till nio nya artiklar om sakområden som täcktes otillräckligt eller inte alls av deklarationen från 2006.

De nio nya artiklarna handlar om att

- jämställdhet är en drivkraft för hållbar utveckling och en förut-sättning för att genomföra hållbarhetsmålen i Agenda 2030 (artikel 31)

- könsbaserat våld omfattar cybervåld i alla dess former och att trakasserier, hot och våld i online-världen särskilt drabbar kvinnor och flickor (artikel 32)
- hot och våld mot förtroendevalda och anställd personal ofta är könsrelaterat och i synnerhet riktas mot kvinnor (artikel 33)
- uppmärksamma särskilda behov på grund av multipel och intersektionell diskriminering och uppmuntra att stereotypa könsroller utmanas (artikel 34)
- modern teknologi möjliggör nya typer av flexibla arbetsplatser och distansarbete som kan underlätta för både kvinnor och män att förena yrkesliv, samhällsliv och privatliv – men också riskerar att öka omsorgsburden och mängden obetalt hushållsarbete för kvinnor (artikel 35)
- använda digital teknik så att den ökar och inte minskar jämställdheten, det vill säga att kvinnor och flickor måste ha tillgång till digital teknik men också vara med i teknisk utveckling och styrning (artikel 36)
- kommunerna och regionerna har en viktig roll att spela i arbetet med att främja och trygga sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (artikel 37)
- integrera åtgärder mot klimatförändringar som beaktar jämställdhet i det lokala beslutsfattandet och inkludera kvinnors perspektiv och erfarenheter vid utformningen och genomförandet av miljöpolitik och miljöplaner (artikel 38)
- beakta jämställdhetsaspekter i hanteringen av kriser och uppbyggnaden av civil beredskap (artikel 39).

Kommuner och regioner som har undertecknat CEMR-deklarationen före 2023 behöver inte ställa sig bakom hela deklarationen igen. Istället bjuds de in att ansluta sig till och ratificera även de nio nya artiklarna och inlemma dessa i sitt arbete med att genomföra åtagandena i deklarationen.

Kommuner och regioner som ännu inte har undertecknat deklarationen bjuds in att ställa sig bakom den uppdaterade CEMR-deklarationen i sin helhet, dvs åtagandena i både den ursprungliga deklarationen och 2022 års tillägg.

SKR, som anslöt sig till CEMR-deklarationen 2006 innan den förelåg i svensk översättning, behöver inte ställa sig bakom artiklarna 1-30 igen. När översättningen av den uppdaterade deklarationen till svenska är klar och publicerad på CEMR:s webbplats, kommer befintliga svenska under-tecknare att bjudas in att ansluta sig också till de nio nya artiklarna, medan kommuner och regioner som ännu inte har undertecknat deklarationen bjuds in att ställa sig bakom den uppdaterade CEMR-deklarationen i sin helhet.

I inbjudan som skickas ut till samtliga kommuner och regioner bifogas även information om SKR:s Modellkoncept för jämställdhetsintegrering som ett stöd i arbetet med att förverkliga åtagandena i CEMR-deklarationen, det vill säga integrera jämställdhet i styrning, ledning och verksamheter.

Nyöversättning av CEMR-deklarationen

I de diskussioner som fördes i samband med översynen av CEMR-deklarationen 2021-2022, såg representanter för flera länder även behov av att se över översättningarna till sina respektive språk. Detta gällde också den svenska översättningen från 2009. I några fall handlade bristerna om att översättningen inte helt återspeglade ursprungstexten innehållsmässigt, i andra om att gängse svenska ord och termer inte hade använts och det därför kunde vara svårt att veta vad som avsågs. Den översättning som CEMR/SKR nu har genomfört med anledning av uppdateringen, omfattar därför deklarationen i sin helhet.

Den uppdaterade CEMR-deklarationen fanns snabbt tillgänglig på engelska och franska och översättning inleddes sedan 2023 till svenska och andra språk. CEMR:s kansli anlätade för detta ändamål en översättningsbyrå, men SKR:s kansli har aktivt bistått CEMR för att se till att nyöversättningen av deklarationen ligger i linje med etablerat svenskt språkbruk, utan att ge avkall på ursprungstextens innebörd.

Bilaga

Den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (CEMR-deklarationen), antagen 2006 och uppdaterad 2022, i svenska översättning redovisas i **bilaga 1**.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande

European Charter for Equality

DEN EUROPEISKA DEKLARATIONEN FÖR JÄMSTÄLLDHET MELLAN KVINNOR OCH MÄN PÅ LOKAL OCH REGIONAL NIVÅ

Council of European Municipalities and Regions (CEMR)

Antagen av CEMR:s Policy Committee 2006
Uppdaterad av CEMR:s Policy Committee 2022

© 2022 - CCRE CEMR
Kontakt: charter@ccre-cemr.org

DEN EUROPEISKA DEKLARATIONEN FÖR JÄMSTÄLLDHET MELLAN KVINNOR OCH MÄN PÅ LOKAL OCH REGIONAL NIVÅ

En deklARATION som uttrycker europeiska kommuners och regioners åtagande att använda sina befogenheter och partnerskap för att uppnå jämställdhet för sina invånare

INLEDNING

Den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå riktar sig till Europas kommuner och regioner som bjuds in att underteckna deklarationen och därigenom offentligt ta ställning för principen om jämställdhet¹ och inom sina verksamhetsområden genomföra de åtaganden som anges i deklarationen.

För att inleda arbetet med att genomföra dessa åtaganden, förbinder sig varje undertecknare att upprätta en handlingsplan för jämställdhet som anger vilka prioriteringar, åtgärder och resurser som avsätts för genomförandet.

Vidare förbinder sig varje undertecknare att samarbeta med alla institutioner och organisationer inom sin kommun eller region i syfte att främja att verklig jämställdhet uppnås i praktiken.

Deklarationen har utarbetats som en del i ett projekt som genomfördes av de europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation *Council of European Municipalities and Regions (CEMR)* 2005–2006, tillsammans med dess medlemmar och samarbetsparter (se Medverkande). Projektet fick stöd av Europeiska kommissionen genom dess femte handlingsprogram för jämställdhet.

År 2011–2012 skapades, tack vare ett generöst stöd från Sveriges regering via Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), ett onlineobservatorium² som syftar till att hjälpa undertecknare att fullgöra sina åtaganden genom att tillhandahålla information, vägledning och goda exempel inom de sakområden som deklarationen omfattar.

År 2014–2015 utvecklades och testades en uppsättning indikatorer avsedda som hjälp för att följa upp och utvärdera

genomförandet av deklarationen. Detta skedde inom ramen för ett pilotprojekt som stöddes av Europeiska kommissionen.

År 2021 tog CEMR:s jämställdhetskommitté (*Standing Committee for Equality*) initiativet till att granska och vid behov uppdatera deklarationen. Kommitténs slutsats efter granskningen var att det fanns anledning att föreslå ändringar i deklarationen i syfte att:

- förbättra språket i deklarationen och göra ändringar av redaktionell karaktär
- tydliggöra och stärka det intersektionella perspektivet³ i hela deklarationen, men med ett bibehållet fokus på "alltid kön, aldrig bara kön" som vägledande princip
- göra några innehållsmässiga tillägg i form av nya artiklar i ett separat avsnitt, bland annat om behovet av en jämställdhetsdimension i krishantering och civil beredskap samt att tillämpa ett jämställdhetsperspektiv på den snabba internetutvecklingen och digitaliseringen.

Ett avsnitt med nya tillagda artiklar finns på sidan 28. Befintliga undertecknare av deklarationen bjuds in att ansluta sig till och ratificera dessa tillägg och ta med dessa nya åtaganden i sitt arbete med att genomföra CEMR-deklarationen för jämställdhet. Från och med 2023 åtar sig nya undertecknare självfallet att leva upp till både den ursprungliga deklarationen och 2022 års tillägg.

Dessa uppdateringar och tillägg 2022 har genomförts med stöd från Europeiska unionen genom programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden.

1 I engelskan används uttryck som "gender equality" och "equality between women and men" för att beteckna jämlikhet mellan könen. Svenskan har dock ett särskilt ord, jämställdhet, som avser just jämlikhet mellan kvinnor och män och som därför används i denna översättning.

2 www.charter-equality.eu

3 Intersektionalitet handlar om att varken gruppen kvinnor eller gruppen män är enhetliga och att olika diskrimineringsgrunder och maktordningar kan påverka och även förstärka varandra.

BAKGRUND

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en grundläggande rättighet för alla och ett omistligt värde i en demokrati. För att det ska förverkligas är det inte bara nödvändigt att det rättsligt erkänns, utan också att det tillämpas effektivt på alla områden, såväl politiska och ekonomiska som sociala och kulturella.

Trots talrika exempel på formellt erkännande och uppnådda framsteg, existerar jämställdhet ännu inte i verkligheten. Kvinnor och män har i praktiken inte samma rättigheter. Sociala, politiska, ekonomiska och kulturella ojämlikheter mellan könen lever kvar, till exempel i form av löneskillnader och politisk underrepresentation.

Dessa ojämlikheter beror på sociala konstruktioner rotade i en mängd stereotypa föreställningar om kön som reproduceras inom familjen, skolan, kulturlivet, medierna, arbetslivet och samhällsorganisationen. Det finns många områden där det är möjligt att agera genom att anta nya förhållningssätt och genomföra strukturella förändringar.

Jämställdhet och Europeiska unionens styrning

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en av Europeiska unionens och Europeiska ekonomiska samarbetsområdets grundprinciper. Detta kan spåras tillbaka till 1957 då principen om lika lön för lika arbete skrevs in i Romfördraget.

Genom sin närhet till befolkningens vardagsliv, utgör kommuner och regioner de politiska nivåer som har bäst förutsättningar att motverka att ojämställdhet reproduceras och sprids och att främja ett verkligt jämställt samhälle. Genom

sina befogenheter och samarbeten med alla typer av aktörer på lokal nivå, kan de vidta konkreta åtgärder för att främja jämställdhet.

Utöver detta är subsidiaritetsprincipen⁴ särskilt viktig för förverkligandet av kvinnors och mäns rätt till jämställdhet. Denna princip gäller på alla politiska nivåer: den europeiska, den nationella, den regionala och den lokala. Oaktat skillnader i ansvarsområden mellan Europas kommuner och regioner, kan och bör alla spela en konstruktiv roll för att främja jämställdhet i praktiken på sätt som påverkar invånarnas vardagsliv positivt.

Nära kopplad till subsidiaritetsprincipen är principen om kommunal och regional självstyrelse. Europarådets konvention om kommunal självstyrelse från 1985, som har undertecknats och ratificerats av det stora flertalet europeiska stater, betonar ”kommunernas rätt och möjlighet att inom lagens gränser reglera och sköta en väsentlig del av de offentliga angelägenheterna på eget ansvar och i den lokala befolkningens intresse”. Att genomföra och främja rätten till jämställdhet måste ses som en väsentlig aspekt av begreppet kommunal självstyrelse.

Den lokala och regionala demokratin måste utgöra utgångspunkt för lämpliga avvägningar vid beslut om grundläggande, konkreta aspekter av människors vardagsliv såsom boende, säkerhet, kollektivtrafik, arbetsliv och hälsa.

Genom att säkerställa att kvinnor fullt ut deltar i utvecklingen och genomförandet av den lokala och regionala politiken, garanteras även att deras livserfarenheter, kunskaper och kreativitet tillvaratas istället för att slösas bort.

⁴ Detta är, i enlighet med artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen, principen enligt vilken EU inte agerar (utom på områden som faller inom dess exklusiva behörighet) såvida inte detta är mer effektivt än åtgärder på nationell, regional och lokal nivå.

Om vi ska uppnå ett samhälle som bygger på jämställdhet, är det nödvändigt att kommuner och regioner fullt ut integrerar jämställdhetsperspektivet i sin politik, sin organisation och sitt agerande. Verklig jämställdhet är också nyckeln till ekonomisk och social utveckling – inte bara på europeisk eller nationell nivå, utan också i våra kommuner och regioner – i såväl dagens värld som morgondagens.

CEMR och jämställdhet på kommunal/ regional nivå

CEMR och dess jämställdhetskommitté (*Standing Committee for Equality*)⁵ har aktivt arbetat för jämställdhet på kommunal och regional nivå sedan 1980-talet. Ett av de konkreta verktyg för europeiska kommuner och regioner som arbetet resulterat i är "Den jämställda staden" (*The Town for Equality*) som CEMR lanserade 2005. Genom att lyfta fram goda exempel från olika europeiska städer och kommuner, introducerades i "Den jämställda staden" en första metod för

jämställdhetsintegrering på lokal och regional nivå. Denna deklaration – uppdaterad 2022 – bygger på detta arbete.

Den första CEMR-studien om kvinnorepresentation på lokal nivå publicerades 1998. Den kompletterades i en andra upplaga 2008, och uppdaterades och utvidgades sedan till en granskning av alla nivåer av beslutsfattande i 40 europeiska länder 2019. Även om andelen kvinnliga politiker och ledare har ökat under årens lopp, har varje efterföljande studie också visat på ett angeläget behov av att fortsätta förespråka jämn könsfördelning vad gäller politiskt deltagande, representation och inflytande.

Kommunernas och regionernas betydelse för att främja jämställdhet slogs fast i det internationella kommunförbundet IULA:s⁶ världsdeklaration om kvinnor i kommunerna (*IULA Worldwide Declaration on Women in Local Government*), som antogs 1998. Den nya världsorganisationen *United Cities and Local Governments* (UCLG) fortsätter att ha jämställdhet mellan kvinnor och män som ett av sina prioriterade mål.

⁵ Hette tidigare CEMR:s kommitté med folkvalda kvinnor från kommuner och regioner (*CEMR Committee of women elected representatives of local and regional authorities*).

⁶ Organisationerna *International Union of Local Authorities* och *United Towns Organisation* upplöstes efter en sammanslagning i början av 2000-talet, som gav upphov till den nya organisationen *United Cities and Local Governments*.

FÖRKORTNINGAR

CEMR: *Council of European Municipalities and Regions* (de europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation)

EU: Europeiska unionen

IT: Informations- och kommunikationsteknik

INGRESS

De europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation *Council of European Municipalities and Regions* (CEMR), i egenskap av representant för kommuner och regioner i Europa och i samarbete med sina medlemmar och samarbetsparter:

Erinrar om att grundläggande fri- och rättigheter, liksom främjandet av jämställdhet och icke-diskriminering, utgör ett fundament i den Europeiska gemenskapen och unionen och att EU-lagstiftningen har lagt grunden för de framsteg som gjorts i Europa på detta område,

Beaktar de internationella och europeiska rättsliga ramverken för mänskliga rättigheter, jämställdhet samt icke-diskriminering, i synnerhet:

- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna (1948)
- FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (1979)
- FN:s Pekingdeklaration med handlingsplan (1995)
- EU:s rådsrekommendation om en balanserad fördelning mellan kvinnor och män i beslutsprocessen (1996)
- IULA:s världsdeklaration om kvinnor i kommunal och regional förvaltning (1998)
- resolutionerna som antogs vid FN:s generalförsamlings 23:e extra session år 2000 (Peking +5)
- FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet (2000)
- Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet
- Europeiska unionens stadga om de grundläggande

rättigheterna (2000)

- Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen – antogs 2011)
- FN:s mål för hållbar utveckling, i synnerhet mål 5 (2015)
- Europeiska pelaren för sociala rättigheter (antogs 2017)
- Generation Jämställdhets "*Global Acceleration Plan*" (2021)

Betonar Europarådets viktiga bidrag till främjandet av mänskliga rättigheter, jämställdhet och kommunalt självstyre,

Betänker att en förutsättning för att uppnå jämställdhet är att det finns en vilja att vidta åtgärder ur tre sammanlänkade aspekter, nämligen: att avskaffa direkt ojämställdhet, att avskaffa indirekt ojämställdhet och att utveckla jämställda och demokratiska politiska, rättsliga och sociala strukturer,

Beklagar den alltjämt rådande skillnaden mellan jämställdhet *de jure* och jämställdhet i praktiken,

Framhåller att kommuner och regioner i Europa spelar och bör spela en avgörande roll för sina medborgare och invånare när det gäller att garantera den grundläggande rätten till jämställdhet – utan diskriminering – för alla kvinnor och män, inom alla områden som kommuner och regioner ansvarar för,

Anser att ett jämlikt deltagande, representation och inflytande för kvinnor och män i beslutsprocesser och i ledande befattningar är nödvändigt för demokrati, ekonomisk utveckling och hållbar utveckling,

har utarbetat denna europeiska deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå och välkomnar härmed Europas kommuner och regioner att underteckna den och genomföra dess åtaganden.

DEL I

Principer

Undertecknarna av denna deklaration om jämställdhet på lokal och regional nivå förklarar följande grundläggande principer vara drivkrafter för att vidta åtgärder:

1. Jämställdhet är en grundläggande rättighet

Kommuner och regioner ska förverkliga denna rättighet inom alla sina ansvarsområden. Detta omfattar även skyldigheten att avskaffa alla former av diskriminering, såväl direkta som indirekta.

2. För att åstadkomma jämställdhet mellan kvinnor och män måste flera multipla och intersektionella former av diskriminering och missgynnande bekämpas

För att uppnå jämställdhet måste jämställdhetsarbetet på ett samlat, systemiskt och strukturellt sätt ta hänsyn till och beakta hur jämställdhet och kön samspelar med andra faktorer såsom ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.⁷

3. En jämn fördelning av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle

För att målet om jämställdhet ska förverkligas krävs att kommuner och regioner vidtar alla lämpliga åtgärder och använder anpassade strategier för att främja en jämn fördelning av kvinnor och män på alla nivåer i beslutsprocessen.

4. Att avskaffa stereotypa föreställningar om kön är avgörande för att uppnå jämställdhet

Kommuner och regioner måste främja och arbeta för att avskaffa sådana stereotyper och hinder som utgör orsaker till kvinnors ojämlika ställning och villkor och som bidragit till en ojämlig värdering av kvinnors och mäns bidrag till samhället i politiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hänseende.

5. Att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all kommunal och regional verksamhet är nödvändigt för att skynda på utvecklingen mot jämställdhet

Jämställdhet måste beaktas vid utformningen av politik, metoder och åtgärder som påverkar människors vardag – till exempel genom att genomföra jämställdhetsanalyser⁸,

⁷ Artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

⁸ **Jämställdhetsanalys (gender assessment):** "Politiskt verktyg för att granska ett visst politiskt förslag för att upptäcka och bedöma dess olika inverkan eller effekter på kvinnor och män så att ojämställdhet kan åtgärdas innan förslaget godkänns." (Källa: Europarådet [2011]. Konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet och dess motivering. Europarådets fördragsserie nr 210.)

”jämsällldhetsrevisioner”⁹, ”jämsällldhetsintegrering”¹⁰ och ”jämsällldhetsbudgetering”¹¹. I detta sammanhang bör erfarenheterna hos olika grupper av kvinnor på lokal och regional nivå, inklusive deras levnads- och arbetsvillkor, analyseras och beaktas.

6. Lämpligt utformade och tillräckligt finansierade handlingsplaner och insatsprogram är viktiga verktyg för att främja jämsällldhet

Kommuner och regioner ska upprätta handlingsplaner och insatsprogram för jämsällldhet och tillföra tillräckliga ekonomiska och mänskliga resurser för att genomföra dem.

Sammantaget utgör dessa principer grunden för artiklarna i del III nedan.

9 **Jämsällldhetsrevision (gender audit):** ”Bedömning av i vilken utsträckning jämsällldhet på ett effektivt sätt har institutionaliserats i policys, program, organisatoriska strukturer och förehavanden, inbegripet beslutsprocesser, och i tillhörande budgetar.” (Källa: Europarådet – Generaldirektoratet för mänskliga rättigheter och rättsliga frågor [2009]. *Gender Budgeting: Practical Implementation*. Handbok utarbetad av Sheila Quinn.)

10 **Jämsällldhetsintegrering (gender mainstreaming):** ”Att integrera ett jämsällldhetsperspektiv innebär en process där man bedömer följderna för kvinnor och män av planerade åtgärder, inklusive lagstiftning, policys eller program, på alla nivåer och alla områden. Det handlar om en strategi för att göra såväl kvinnors som mäns specifika behov och erfarenheter till en viktig dimension i utformningen, genomförandet och uppföljningen av strategier och program på alla politiska, ekonomiska och samhällsliga områden, så att åtgärderna gagnar kvinnor och män lika mycket och ojämlikheten inte blir bestående. Det yttersta målet är att uppnå jämsällldhet mellan kvinnor och män.” (Källa: Europeiska jämsällldhetsinstitutets ordlista och synonymordbok för jämsällldhet)

11 **Jämsällldhetsbudgetering (gender budgeting):** ”En könsrelaterad budgetanalys i vilken ett jämsällldhetsperspektiv integreras på alla nivåer i budgetprocessen och intäkts- och utgiftsstrukturen anpassas i syfte att främja jämsällldhet.” (Källa: Europarådet, 2009)

DEL II

Genomförande av deklARATIONEN och dess åtaganden

Undertecknaren förbinder sig härmed att genomföra artiklarna i denna deklARATION genom att vidta följande åtgärder:

- (1) Varje undertecknare av denna deklARATION ska, inom en rimlig tidsram från dagen för undertecknandet (som inte ska överskrida två år), utarbeta och anta en handlingsplan för jämställdhet och därefter genomföra den.
- (2) Handlingsplanen ska innehålla en beskrivning av undertecknarens mål och prioriteringar, de åtgärder som ska vidtas och de resurser som ska avsättas för att förverkliga deklARATIONEN och dess åtaganden. Planen ska också innehålla förslag till tidsramar för genomförandet. Om en undertecknare redan har en handlingsplan för jämställdhet, ska planen ses över för att säkerställa att den omfattar de relevanta frågor som tas upp i denna deklARATION, inklusive dem i artiklarna 31–39 som tillkom 2022.
- (3) Varje undertecknare ska samråda brett med relevanta intressenter innan handlingsplanen för jämställdhet antas och ska sedan ge bred spridning åt planen när den har antagits. Undertecknaren ska också regelbundet offentliggöra lägesrapporter om hur genomförandet fortskrider.
- (4) Varje undertecknare ska vid behov revidera sin handlingsplan för jämställdhet och upprätta en ny plan för varje efterföljande period.
- (5) Varje undertecknare förbinder sig i princip att bidra till övervakningen av hur deklARATIONENS genomförande fortskrider genom att dels samarbeta inom ramen för ett utvärderingssystem som använder de indikatorer som utvecklats i detta syfte¹², dels främja ömsesidigt lärande bland kommuner och regioner runt om i Europa vad gäller effektiva metoder för att uppnå ökad jämställdhet inom sina områden. Undertecknarna ska för detta ändamål göra sina handlingsplaner för jämställdhet och annat relevant offentligt material tillgängliga.
- (6) Varje undertecknare ska informera CEMR om att deklARATIONEN har undertecknats, med uppgift om tidpunkt, samt ange en kontaktpunkt för framtida samarbete rörande deklARATIONEN och dess genomförande.

¹² <https://bit.ly/IndicatorToolEN>

DEL III

Demokratiskt ansvar

Artikel 1 – Politiskt åtagande

- (1) Undertecknaren erkänner att jämställdhet mellan kvinnor och män är en nödvändig förutsättning för demokrati och att ett demokratiskt samhälle inte har råd att avvara den mångfald av färdigheter, kunskaper, erfarenheter och kreativitet som kvinnor har. Därför ska undertecknaren se till att kvinnor med olika bakgrund och ålder deltar, är representerade och medverkar på alla nivåer i den politiska och offentliga beslutsprocessen.
- (2) Undertecknaren, såsom demokratiskt valt organ med ansvar för att främja invånarnas och kommunens/regionens välfärd, åtar sig därför att främja och verka för det praktiska genomförandet av denna rättighet inom alla sina verksamhetsområden – utifrån att det är en integrerad del av rollen som demokratisk ledare på lokal och regional nivå, utförare och beställare av tjänster, ansvarig för planering och styrning och som arbetsgivare.

Politisk roll

Artikel 2 – Politisk representation

- (1) Undertecknaren erkänner kvinnors och mäns lika rätt att rösta, att kandidera i allmänna val och att inneha förtroendeuppdrag.
- (2) Undertecknaren erkänner kvinnors och mäns lika rätt att medverka vid utformningen och genomförandet av politiska åtgärder, inneha offentliga uppdrag och utöva alla offentliga funktioner på alla politiska nivåer.
- (3) Undertecknaren erkänner principen om en jämn könsfördelning i alla folkvalda och offentliga beslutande organ.
- (4) Undertecknaren åtar sig att vidta alla rimliga åtgärder för att upprätthålla ovannämnda rättigheter och principer, inklusive att:
 - uppmuntra kvinnor att registrera sig i röstlängden, utöva sin rösträtt och kandidera till offentliga uppdrag
 - uppmuntra politiska partier och grupper att anta och genomföra principen om en jämn fördelning av kvinnor och män
 - i detta syfte uppmuntra politiska partier och grupper att vidta alla lagliga åtgärder, inklusive att där det är lämpligt införa kvotering, för att öka antalet kvinnor som utses till kandidater och har möjlighet att bli valda
 - självreglera sina rutiner och uppförandekoder för att säkerställa att potentiella kandidater och förtroendevalda inte avskräcks av oönskade beteenden och språkbruk eller av trakasserier

- vidta åtgärder för att göra det möjligt för förtroendevalda att förena privatliv, yrkesliv och offentliga uppdrag, till exempel genom att se till att tidsscheman, arbetsformer och tillgången till anhörigvård möjliggör för alla förtroendevalda att delta fullt ut.

(5) Undertecknaren förbinder sig att främja och tillämpa principen om jämn könsfördelning i sina egna beslutande och rådgivande organ och i samband med utnämningar till befattningar i externa organ.

I arbetet med att skapa en jämn fördelning av kvinnor och män ska undertecknaren dock tillämpa ovanstående på ett sätt som inte är mindre gynnsamt för det underrepresenterade könet än den befintliga könsfördelningen.

(6) Vidare åtar sig undertecknaren att se till att ingen offentlig eller politisk befattning, oavsett om den besätts genom utnämning eller val, vare sig i princip eller i praktiken, är förbehållen eller anses vara vikt åt det ena könet på grund av stereotypa uppfattningar.

Artikel 3 - Deltagande i politik och samhällsliv

(1) Undertecknaren instämmer i att medborgarnas rätt att delta i offentliga angelägenheter är en grundläggande demokratisk princip och att kvinnor och män har rätt att delta på lika villkor i sin kommuns/regions styrning och offentliga liv.

(2) Vad gäller olika tillgängliga former för allmänhetens deltagande i lokala samhällsfrågor, såsom rådgivande kommittéer, stadsdelsråd, e-deltagande eller offentliga samråd i planärenden, förbinder sig undertecknaren att se till att dessa i praktiken ger kvinnor och män möjlighet att delta på lika villkor.

I de fall då de befintliga formerna för deltagande inte medger att kvinnor och män kan delta på lika villkor, åtar sig undertecknaren att utveckla och pröva nya metoder.

(3) Undertecknaren förbinder sig att främja ett aktivt deltagande av kvinnor och män från alla delar av lokalsamhället, särskilt från minoritetsgrupper som annars kanske skulle stå utanför, i kommunens/regionens politik och samhällsliv.

Artikel 4 – Offentligt åtagande för jämställdhet

(1) Undertecknaren ska, som demokratiskt vald ledare och representant för kommunen/regionen och dess invånare, ta formell ställning för principen om jämställdhet på lokal och regional nivå och ska i det sammanhanget:

- tillkännage att denna deklaration har undertecknats efter att ha debatterats och antagits av kommunens/regionens högsta beslutande organ
- lova att fullgöra sina åtaganden enligt denna deklaration och regelbundet offentliggöra rapporter om hur genomförandet av handlingsplanen för jämställdhet fortskrider, om lämpligt med hjälp av deklarationens verktygslåda med indikatorer som utvecklats i detta syfte
- lova att undertecknaren och dess folkvalda representanter ska iaktta och upprätthålla höga krav på uppförande beträffande jämställdhet.

(2) Undertecknaren ska använda sitt demokratiska mandat för att uppmuntra andra politiska och offentliga institutioner, liksom privata organisationer och civilsamhället, att vidta åtgärder som säkerställer rätten till jämställdhet i praktiken.

Artikel 5 – Arbeta med samarbetsparter för att främja jämställdhet

(1) Undertecknaren förbinder sig att samarbeta med alla sina samarbetsparter – såväl organisationer inom den offentliga och privata sektorn, särskilt arbetsmarknadsparter, som civilsamhällesorganisationer, inklusive kvinnoorganisationer, och andra politiska nivåer – för att främja ökad jämställdhet på alla områden inom kommunen/regionen.

(2) Undertecknaren ska, när det gäller utveckling och översyn av kommunens/regionens handlingsplan för jämställdhet och andra viktiga frågor som rör jämställdhet, samråda med sina samarbetsorganisationer, inklusive arbetsmarknadens parter.

Artikel 6 - Bekämpa stereotyper

- (1) Undertecknaren förbinder sig att bekämpa och i möjligaste mån förhindra fördomar, beteenden och användningen av språkbruk och bilder som har sin grund i föreställningar om att det ena eller andra könet är överlägset eller underlägset eller i stereotypa könsroller.
- (2) I detta syfte ska undertecknaren se till att den egna interna och externa kommunikationen till fullo överensstämmer med detta åtagande och att den främjar positiva exempel och bilder av kvinnor och män.
- (3) Undertecknaren ska också, genom utbildning och på andra sätt, stödja sin personal i att identifiera och motverka omedvetna fördomar, könsstereotypa attityder och beteenden. Även uppförandekoder ska tas fram i detta avseende.
- (4) Undertecknaren ska genomföra aktiviteter och kampanjer för att öka medvetenheten om den manliga inverkan som stereotypa könsnormer kan ha på förverkligandet av jämställdhet.

Artikel 7 - God förvaltning och samråd

- (1) Undertecknaren erkänner kvinnors och mäns rätt att få sina ärenden hanterade lika, opartiskt, rättvist och inom skälig tid, inbegripet
 - rätten att bli hörd innan enskilt beslut som kan gå dem emot fattas
 - myndighetens skyldighet att motivera sina beslut
 - rätten att ta del av relevant information om frågor som berör dem.
- (2) Undertecknaren instämmer i att kvaliteten i besluten inom alla kommunens/regionens ansvarsområden sannolikt förbättras om alla berörda parter ges tillfälle att på ett tidigt stadium delta i samråd och att det är väsentligt att kvinnor och män har såväl lika tillgång till relevant information som lika möjligheter att respondera.
- (3) Undertecknaren förbinder sig därför att vidta följande åtgärder om så är påkallat:
 - se till att alla system för att tillhandahålla information beaktar behoven hos olika grupper av kvinnor och män, inklusive varierande tillgång till informations- och kommunikationsteknik
 - i samband med samråd se till att de som annars skulle ha sämst förutsättningar att framföra sina synpunkter kan delta på lika villkor i samrådsprocessen, inklusive genom att vidta tillåtna aktiva åtgärder för att uppnå detta
 - genomföra särskilda samråd för kvinnor där så är lämpligt.

Allmänt ramverk för jämställdhet

Artikel 8 – Allmänt åtagande

- (1) Undertecknaren ska inom alla sina ansvarsområden erkänna, respektera och främja de rättigheter och principer som rör jämställdhet mellan kvinnor och män i all deras mångfald och bekämpa könsdiskriminering och hinder för jämställdhet.
- (2) Åtagandena enligt denna deklaration är tillämpliga endast i den utsträckning som de helt eller delvis faller inom ramen för undertecknarens lagliga befogenheter.

Artikel 9 – Jämställdhetsanalyser

- (1) Undertecknaren förbinder sig att inom vart och ett av sina ansvarsområden låta göra jämställdhetsanalyser i enlighet med denna artikel.
- (2) I detta syfte förbinder sig undertecknaren att i enlighet med de egna prioriteringarna, resurserna och tidsramarna upprätta ett program för genomförandet av dessa jämställdhetsanalyser, som ska införlivas med eller beaktas i handlingsplanen för jämställdhet.
- (3) Jämställdhetsanalyserna ska, där det är tillämpligt, omfatta följande steg:
 - en översyn av gällande policys, rutiner, praxis, mönster och omfattning vad gäller användning i syfte att bedöma om dessa uppvisar tecken på diskriminering eller orättvisa, om de grundar sig på könsstereotyper och om de i tillräcklig utsträckning beaktar behoven hos olika grupper av kvinnor och män
 - en översyn av tilldelningen av resurser, såväl finansiella som andra, för ovannämnda ändamål
 - identifiera prioriterade områden och, där så behövs, mål för att ta itu med de frågor som synliggjorts vid översynen och åstadkomma märkbara förbättringar i tillhandahållandet av tjänster
 - på ett tidigt stadium göra en konsekvensanalys av alla viktigare förslag till nya eller ändrade policys, rutiner och fördelning av resurser för att bedöma deras potentiella konsekvenser för kvinnor och män, och ta beslut i ljuset av denna analys

- ta hänsyn till behoven och intressena hos dem som är utsatta för multipel och intersektionell diskriminering eller missgynnande.

Artikel 10 - Multipel och intersektionell diskriminering och missgynnande

- (1) Undertecknaren är medveten om att diskriminering på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller annan övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning är förbjuden.
- (2) Undertecknaren är också medveten om att många kvinnor och män trots detta förbud utsätts för multipel och intersektionell diskriminering eller missgynnande, inklusive socioekonomiskt missgynnande, vilket har en direkt inverkan på deras möjligheter att utöva övriga rättigheter som tas upp i denna deklaration.
- (3) Undertecknaren förbinder sig att vidta alla skäligen åtgärder, inom ramen för sin behörighet, för att bekämpa följderna av multipel och intersektionell diskriminering eller missgynnande, nämligen att:
 - se till att multipel och intersektionell diskriminering och missgynnande uppmärksammas i kommunens/regionens handlingsplan för jämställdhet och jämställdhetsanalyser
 - se till att frågor som har sin grund i multipel och intersektionell diskriminering eller missgynnande beaktas när åtgärder vidtas med anledning av andra artiklar i denna deklaration
 - genomföra informationskampanjer för att bekämpa stereotyper och främja likabehandling av kvinnor och män som kan vara utsatta för multipel och intersektionell diskriminering eller missgynnande
 - vidta särskilda åtgärder för att tillgodose migrerade kvinnors och mäns särskilda behov.

Rollen som arbetsgivare

Artikel 11 – Jämställdhet på arbetsplatsen

- (1) I sin roll som arbetsgivare erkänner undertecknaren rätten till jämställdhet när det gäller alla anställningsförhållanden, inklusive arbetsorganisation och arbetsförhållanden.
- (2) Undertecknaren erkänner rätten att förena yrkesarbete med samhälls- och privatliv och rätten till värdighet och säkerhet på arbetsplatsen.
- (3) Undertecknaren förbinder sig att vidta alla skäliga åtgärder, inklusive aktiva åtgärder inom ramen för sina lagliga befogenheter, till stöd för ovannämnda rättigheter.
- (4) Möjliga åtgärder som avses i punkt 3 omfattar följande:
- (a) Översyn av relevanta policys och rutiner som gäller för anställning inom organisationen och att inom en rimlig tidsperiod utveckla och genomföra arbetsgivar delen i organisationens handlingsplan för jämställdhet i syfte att åtgärda brister i jämställdheten med avseende på bland annat:
 - lika lön, inklusive lika lön för likvärdigt arbete
 - bestämmelser för översyn av löner, löneförmåner, lönesystem och pensioner
 - åtgärder för att säkerställa ett rättvist, tydligt och öppet system för befordran och karriärutveckling
 - åtgärder för att säkerställa en jämn fördelning av kvinnor och män på alla nivåer och särskilt uppmärksamma eventuella obalanser på högre chefsnivåer
 - (b) Rutiner för samråd med de anställda och deras fackföreningar som säkerställer en jämn fördelning av kvinnor och män i varje samråds- eller förhandlingsorgan.
 - (c) Tydligt ställningstagande mot alla former av övergrepp, sexuella trakasserier eller våld på arbetsplatsen – inklusive online vid distansarbete – genom att entydigt klargöra att ett sådant beteende är oacceptabelt, liksom att öka medvetenheten, stödja dem som utsatts samt införa och tillämpa klara och tydliga policys
 - (d) Sträva efter att ha medarbetare som på alla nivåer i organisationen speglar den sociala, ekonomiska och kulturella mångfalden bland kommunens/regionens invånare
 - (e) Stödja möjligheten att förena yrkesarbete, samhälls- och privatliv genom att:
 - införa policys som, när så är möjligt, medger anpassning av de anställdas arbetstider och stöd till anställda med omsorgsansvar
 - uppmuntra män att nyttja sin rätt till ledighet för vård av anhöriga, inklusive föräldraledighet.

Offentlig upphandling av varor och tjänster

Artikel 12 – Offentlig upphandling av varor och tjänster

- (1) Undertecknaren är medveten om sitt ansvar att strategiskt främja jämställdhet när den fullgör sina uppgifter och skyldigheter i samband med offentlig upphandling av varor och tjänster, inklusive kontrakt avseende varuleveranser, tillhandahållande av tjänster eller byggentreprenader.
- (2) Undertecknaren är medveten om att detta ansvar är särskilt viktigt när tillhandahållandet av en betydelsefull tjänst till allmänheten, som undertecknaren enligt lag är ansvarig för, läggs ut på entreprenad till en annan juridisk person. I sådana fall ska undertecknaren se till att entreprenören som tilldelas kontraktet (oavsett ägandeform) accepterar samma ansvar att säkerställa eller främja jämställdhet som undertecknaren skulle ha haft om kommunen/regionen själv hade tillhandahållit tjänsten.
- (3) Undertecknaren förbinder sig också, där så anses lämpligt, att genomföra följande åtgärder:
- (a) innan kommunen/regionen ingår viktigare avtal, beakta konsekvenserna för jämställdheten och de framtida möjligheterna att främja jämställdhet i enlighet med gällande rätt
 - (b) se till att de jämställdhetsmål som uppställts för det blivande avtalet skrivs in i avtalets specifikationer
 - (c) se till att det kommande avtalets villkor även beaktar och avspeglar dessa mål
 - (d) använda de befogenheter som ges i EU:s lagstiftning om offentlig upphandling¹³ att ställa krav på social hänsyn som villkor för fullgörande av avtalet
 - (e) se till att de medarbetare eller rådgivare som har ansvar för offentlig upphandling och tilldelning av kontrakt får all relevant information, bland annat genom utbildning om jämställd offentlig upphandling och om jämställdhetsdimensionen i deras arbete
 - (f) se till att huvudavtalets villkor omfattar krav på underleverantörer att uppfylla alla tillämpliga skyldigheter att främja jämställdhet.

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG

Rollen som tillhandahållare av tjänster

Artikel 13 – Utbildning och livslångt lärande

- (1) Undertecknaren erkänner allas rätt till utbildning och erkänner också allas rätt att ha tillgång till yrkesutbildning och vidareutbildning. Undertecknaren är medveten om den avgörande roll som formell och informell utbildning spelar i livets olika skeden för att åstadkomma jämlika möjligheter, förmedla nödvändiga kunskaper och färdigheter för både livet och arbetslivet och öppna för nya möjligheter till karriär- och yrkesutveckling.
- (2) Undertecknaren förbinder sig att inom sina ansvarsområden säkra eller främja lika tillgång till utbildning, yrkesutbildning och vidareutbildning för olika grupper av kvinnor och män i alla åldrar.
- (3) Undertecknaren är medveten om nödvändigheten av att avskaffa stereotypa uppfattningar om kvinnors och mäns roller i alla former av utbildning. För att åstadkomma det, åtar sig undertecknaren att, på lämpligt sätt och inom ramen för sin befogenhet och ansvar, genomföra eller främja följande åtgärder:
 - översyn av läromedel, läroplaner för skolan och andra utbildningsprogram och undervisningsmetoder för att försäkra sig om att de motverkar könsstereotypa attityder och beteenden
 - genomföra särskilda insatser för att uppmuntra icke-traditionella karriärval
 - i undervisningen i samhällsorienterande ämnen ta med moment som betonar vikten av att kvinnor och män deltar i den demokratiska processen på lika villkor.
- (4) Undertecknaren är medveten om att personalen i skolan och andra utbildningsinrättningar utgör tidiga och påverkande förebilder för barn och ungdomar. Undertecknaren förbinder sig därför att främja en jämn fördelning av kvinnor och män på alla nivåer i skolans ledning och förvaltning.

Artikel 14 – Hälsa

- (1) Undertecknaren erkänner allas rätt till god fysisk och psykisk hälsa och slår fast att tillgång till hälso- och sjukvård, medicinsk behandling och förebyggande hälsovård av hög kvalitet för kvinnor och män i all deras mångfald är en förutsättning för förverkligandet av denna rättighet.
- (2) Undertecknaren är medveten om att hälso- och sjukvården, i sin strävan att säkerställa lika möjligheter för kvinnor och män till en god hälsa, inte kan förbise deras olika behov. Undertecknaren är också medveten om att dessa skillnader inte endast beror på biologiska skillnader, utan också på skillnader i levnads- och arbetsförhållanden och på könsstereotypa uppfattningar och antaganden.
- (3) Undertecknaren förbinder sig att vidta skäligen åtgärder, inom ramen för sina befogenheter och ansvarsområden, för att främja och säkerställa bästa möjliga hälsa för alla invånare. För detta syfte åtar sig undertecknaren att på lämpligt sätt genomföra eller verka för följande åtgärder:
 - tillämpa ett jämställdhetsperspektiv i planeringen, finansieringen och tillhandahållandet av hälso- och sjukvårdstjänster
 - se till att det i samband med hälsofrämjande aktiviteter, inklusive sådana som handlar om sunda matvanor och betydelsen av motion, tas hänsyn till att kvinnors och mäns behov och attityder kan vara olika
 - se till att hälso- och sjukvårdspersonalen, inklusive de som arbetar med hälsofrämjande, är medvetna om hur kön kan påverka hälso- och sjukvården och förstår att kvinnor och män kan uppleva denna vård på olika sätt
 - se till att kvinnor och män har tillgång till evidensbaserad och vetenskapligt grundad hälsoinformation.

Artikel 15 – Social omsorg och sociala tjänster

- (1) Undertecknaren instämmer i att alla har rätt till grundläggande socialt stöd och omsorg och vid behov möjlighet till sociala insatser.
- (2) Undertecknaren är medveten om att kvinnor och män kan ha olika behov som kan bero på skillnader i deras sociala och ekonomiska förhållanden – och andra faktorer – liksom erfarenheter av intersektionell diskriminering och ojämlikhet. För att säkerställa att kvinnor och män har lika tillgång till social omsorg och socialtjänst kommer undertecknaren därför att vidta alla skäligen åtgärder för att
 - tillämpa ett intersektionellt jämställdhetsperspektiv i planering (inklusive datainsamling), finansiering och tillhandahållande av social omsorg och sociala insatser
 - se till att de som arbetar med social omsorg och sociala insatser är medvetna om och förstår hur kön kan påverka dessa insatser och tar hänsyn till de olika erfarenheter som kvinnor och män kan ha av dessa.

Artikel 16 - Barnomsorg

- (1) Undertecknaren är medveten om den avgörande roll som tillgång till barnomsorg av hög kvalitet och till en rimlig kostnad, för alla föräldrar och vårdnadshavare oavsett deras ekonomiska situation, spelar för att främja verklig jämställdhet mellan kvinnor och män och göra det möjligt för dem att förena arbete med privat och offentligt liv. Undertecknaren sätter också stort värde på det bidrag som sådan barnomsorg ger till det ekonomiska och sociala livet, den lokala samhällsväven och samhället i stort.
- (2) Undertecknaren förbinder sig att prioritera tillhandahållandet och främjandet av sådan barnomsorg, antingen direkt eller genom andra utförare. Undertecknaren åtar sig också att stimulera andra att tillhandahålla sådan barnomsorg, inklusive att uppmuntra lokala arbetsgivare att tillhandahålla eller stödja barnomsorg.
- (3) Undertecknaren är också medveten om att barnens uppväxt och fostran kräver att ansvaret delas mellan kvinnor och män och samhället som helhet och åtar sig att utmana den könsstereotypa uppfattningen att omvårdnad av barn huvudsakligen är en uppgift eller ansvar för kvinnor.

Artikel 17 - Omvårdnad av andra anhöriga

- (1) Undertecknaren är medveten om att kvinnor och män kan ha ansvar för omvårdnad av andra anhöriga än barn och att sådana skyldigheter kan påverka deras möjligheter att delta fullt ut i det ekonomiska och sociala livet.
- (2) Undertecknaren är dessutom medveten om att det i oproportionerlig grad faller på kvinnor att ta detta omvårdnadsansvar, vilket därför utgör ett hinder för jämställdhet.
- (3) Undertecknaren åtar sig att motverka denna ojämställdhet genom att, alltefter omständigheterna, vidta följande åtgärder:
 - prioritera tillhandahållandet och främjandet av tillgänglig anhörigvård av hög kvalitet och till en rimlig kostnad, antingen direkt eller genom andra utförare
 - ge stöd till och främja möjligheterna för dem som upplever social isolering till följd av sitt vård- och omsorgsansvar
 - genomföra informationskampanjer för att motverka den stereotypa uppfattningen att omvårdnad av anhöriga i första hand är ett ansvar för kvinnor.

Artikel 18 – Social inkludering

- (1) Undertecknaren är medveten om att alla har rätt till skydd mot fattigdom och social utslagning och att kvinnor dessutom i allmänhet löper större risk än män att drabbas av social utslagning på grund av ojämlik tillgång till resurser, varor, tjänster och möjligheter.
- (2) Undertecknaren åtar sig därför att inom ramen för en samordnad strategi vidta åtgärder inom alla sina verksamheter och i samarbete med arbetsmarknadens parter för att:
 - främja faktisk tillgång till arbete, boende, kompetensutveckling, utbildning, kultur, informations- och kommunikationsteknik (IT), sociala insatser och hälso- och sjukvård för alla som drabbats eller riskerar att drabbas av social utslagning eller fattigdom, på såväl landsbygden som i städerna
 - erkänna socialt utsatta kvinnors särskilda behov och situation, med särskild uppmärksamhet på intersektionella aspekter
 - främja integrationen av migranter, såväl kvinnor som män, med beaktande av deras särskilda behov.

Artikel 19 – Bostäder

- (1) Undertecknaren erkänner rätten till bostad och slår fast att tillgång till en bostad av god kvalitet är ett av människans mest grundläggande behov och avgörande för individens och familjens hälsa och välfärd.
- (2) Undertecknaren är också medveten om att kvinnor och män ofta har specifika och olika behov vad gäller boende som måste beaktas fullt ut, inklusive följande omständigheter:
 - (a) kvinnor har i regel svårare att få tillgång till inkomster och resurser än män och behöver därför bostäder som bättre motsvarar vad de har råd med
 - (b) i de flesta hushåll med barn och en ensamstående förälder är det kvinnor som är ensam familjeförsörjare, vilket innebär att de har större behov av subventionerat boende eller bostadsbidrag
 - (c) utsatta män är ofta överrepresenterade bland hemlösa personer.
- (3) Undertecknaren åtar sig därför att, i lämplig utsträckning:
 - (a) säkerställa eller verka för allas tillgång till en bra bostad av tillräcklig storlek och standard (inklusive energieffektivitet) i en lämplig livsmiljö med tillgång till grundläggande samhällsservice

- (b) vidta åtgärder för att förebygga hemlöshet och i synnerhet att erbjuda stöd till hemlösa personer utifrån deras behov, utsatthet och principen om icke-diskriminering
- (c) inom ramen för kommunens/regionens befogenheter, medverka till att göra bostadspriserna överkomliga för människor med små resurser.
- (4) Undertecknaren åtar sig också att säkerställa eller verka för kvinnors och mäns lika rätt att hyra, äga eller på annat sätt inneha sin bostad och att i detta syfte använda sina befogenheter och inflytande för att se till att kvinnor har lika tillgång som män till bostadslån och andra former av ekonomiskt stöd och krediter för att skaffa bostad.

Artikel 20 – Kultur, idrott och fritid

- (1) Undertecknaren erkänner allas rätt att delta i kulturlivet och njuta av konsten.
- (2) Undertecknaren erkänner också idrottens bidrag till samhällslivet och till förverkligandet av rätten till hälsa enligt artikel 14. Undertecknaren erkänner också att olika grupper av kvinnor och män har rätt till lika tillgång till kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter och anläggningar.
- (3) Undertecknaren är medveten om att kvinnor och män kan ha olika erfarenheter och intressen när det gäller kultur, idrott och fritid och att dessa kan bero på könsbaserade stereotyper, attityder, normer och beteenden och förbinder sig därför att vidta eller främja motåtgärder inklusive, där så är lämpligt:
- se till att idrotts-, kultur- och fritidsanläggningar och verksamheter tillhandahålls och är tillgängliga på samma villkor för kvinnor och män, flickor och pojkar
 - uppmuntra kvinnor och män, flickor och pojkar att delta på lika villkor i alla typer av idrotts- och kulturaktiviteter, även sådana som traditionellt betraktas som övervägande "kvinnliga" eller "manliga"
 - uppmuntra konstnärer och kultur- och idrottsföreningar att främja kultur- och idrottsaktiviteter som utmanar stereotypa könsroller
 - uppmuntra folkbiblioteken att utmana stereotypa könsroller i såväl sitt utbud av böcker, kataloger och andra material som i sin marknadsföringsverksamhet.

Artikel 21 – Säkerhet och trygghet

- (1) Undertecknaren erkänner alla kvinnors och mäns rätt till personlig säkerhet och rörelsefrihet och är medveten om att dessa rättigheter inte kan utövas fritt eller på lika villkor om kvinnor eller män är – eller uppfattar sig vara – utsatta för fara eller otrygga, vare sig i den privata eller den offentliga sfären.
- (2) Undertecknaren är också medveten om att kvinnor och män, delvis på grund av olika förpliktelser eller livsstilar, ofta drabbas olika av bristande trygghet och säkerhet, något som behöver åtgärdas.
- (3) Undertecknaren förbinder sig därför att:
 - (a) tillämpa ett könsperspektiv vid analyser av statistik över omfattning och mönster för brottslighet (inklusive allvarliga brott mot individen) som påverkar kvinnors och mäns trygghet och säkerhet, liksom mäta nivån och karaktären vad gäller rädsla för brott eller andra orsaker till otrygghet
 - (b) utarbeta och genomföra strategier, policys och insatser som ökar kvinnors och mäns trygghet och säkerhet i praktiken, såsom förbättringar i utformningen av den lokala fysiska miljön (till exempel trafikhallplatser, bilparkeringar, gatubelysning) eller utveckling av polisbevakningen och liknande tjänster och att därigenom försöka minska kvinnors och mäns olika men delade upplevelser av bristande trygghet och säkerhet.

Artikel 22 – Könsrelaterat våld

- (a) Undertecknaren är medveten om att könsrelaterat våld framför allt drabbar kvinnor och flickor, är ett brott mot de grundläggande mänskliga rättigheterna och utgör en kränkning av människors värdighet och fysiska och emotionella integritet.
- (b) Undertecknaren är medveten om att könsrelaterat våld är ett uttryck för förövarens uppfattning om det ena könets överlägsenhet över det andra, inom ramen för en samhällelig kontext med ojämlika maktförhållanden, rotade i mångåriga sociala konstruktioner.
- (c) Undertecknaren förbinder sig därför att, inom ramen för sina befogenheter, införa och stärka policys och insatser som kan bekämpa könsrelaterat våld genom att
 - inrätta eller stödja särskilda stödstrukturer för våldsutsatta
 - informera allmänheten, på de lokalt vanligast förekommande språken, om den hjälp som finns att få på området
 - se till att personalen har den utbildning som krävs för att identifiera och stödja våldsutsatta
 - se till att det finns en effektiv samordning mellan berörda myndigheter, såsom polisen, hälso- och sjukvården och myndigheter ansvariga för boendefrågor
 - främja informationskampanjer och utbildningsprogram riktade till potentiella och verkliga brottsoffer och/eller förövare.

Artikel 23 – Människohandel

- (1) Undertecknaren är medveten om att brottet människohandel, som framför allt drabbar flickor och kvinnor, utgör ett brott mot de grundläggande mänskliga rättigheterna och en kränkning av människors värdighet och fysiska och emotionella integritet.
- (2) Undertecknaren förbinder sig att införa och stärka policyer och insatser för att förebygga människohandel, inklusive att där det är lämpligt genomföra:
 - informations- och medvetandehöjande kampanjer
 - utbildningsprogram för personal som har till uppgift att identifiera och stödja offer för människohandel
 - åtgärder för att motverka efterfrågan
 - lämpliga åtgärder för att stödja offren, inklusive tillgång till hälso- och sjukvård, fullgott och tryggt boende samt språkhjälp.

Planering och hållbar utveckling

Artikel 24 – Hållbar utveckling

- (1) Undertecknaren är medveten om att planeringen och utarbetandet av strategier för kommunens/regionens framtid till fullo måste hålla sig till principen om hållbar utveckling, det vill säga en väl avvägd integrering av ekonomiska, sociala, miljömässiga och kulturella aspekter, och framför allt behovet av att främja jämställdhet.
- (2) Undertecknaren förbinder sig därför att beakta principen om jämställdhet som en grundläggande dimension i all planering och utveckling av strategier för en hållbar utveckling av kommunen/regionen.

Artikel 25 – Stadsplanering och lokal planering

- (1) Undertecknaren är medveten om den betydelse som dess policys avseende fysisk planering, transportsystem, ekonomisk utveckling och markanvändning har för att skapa förutsättningar att förbättra jämställdheten på lokal och regional nivå.
- (2) När sådana policys och planer utformas, beslutas och genomförs, förbinder sig undertecknaren att försäkra sig om att:
 - behovet av att verka för jämställdhet i praktiken i alla delar av det lokala samhällslivet beaktas fullt ut
 - särskilda behov hos olika grupper av kvinnor och män – identifierade genom relevant och nyligen insamlad lokal data, inklusive undertecknarens egna jämställdhetsanalyser – genomgående beaktas vad gäller samsättning, tillgång till service och kulturliv, utbildning och familjeansvar
 - genomtänkta planer av hög kvalitet antas som beaktar särskilda behov hos olika grupper av kvinnor och män.

Artikel 26 – Rörlighet och transporter

- (1) Undertecknaren instämmer i att rörlighet och möjlighet att förflytta sig, liksom trygghet och säkerhet i kollektivtrafiken, är grundläggande förutsättningar för att kvinnor och män ska kunna utöva många av sina rättigheter, uppgifter och aktiviteter, inklusive tillgång till arbete, utbildning, kultur och grundläggande service. Undertecknaren är också medveten om att en kommuns eller regions hållbarhet och framgång i hög grad är beroende av utvecklingen av en effektiv, hållbar infrastruktur för transporter och kollektivtrafik av hög kvalitet.
- (2) Undertecknaren är också medveten om att kvinnor och män ofta har olika resbehov och att det finns skillnader i vardagliga resmönster och transportslag till följd av olika faktorer såsom inkomst, omsorgsansvar eller arbetstider och att det följaktligen är kvinnor som ofta gör flera delresor med olika syften inom samma huvudresa och därmed utgör majoriteten av kollektivtrafikresenärerna.
- (3) Undertecknaren förbinder sig därför att
 - (a) beakta aktuella transportbehov och resvanor hos olika grupper av kvinnor och män, med hänsyn tagen till om de bor i städer eller på landsbygden
 - (b) att se till att den kollektivtrafik som invånarna har tillgång till bidrar till att tillgodose kvinnors och mäns såväl särskilda som gemensamma behov och bidrar till att förverkliga jämställdhet i kommunen/regionen.

(4) Undertecknaren förbinder sig vidare att stödja en successiv förbättring av kollektivtrafiken i kommunen/regionen, inklusive anslutningar mellan olika transportslag, för att tillgodose kvinnors och mäns både särskilda och gemensamma behov av en tillförlitlig, säker och tillgänglig kollektivtrafik till en rimlig kostnad och samtidigt bidra till hållbar utveckling.

Artikel 27 - Ekonomisk utveckling

- (1) Undertecknaren är medveten om att en balanserad och hållbar ekonomisk utveckling är nyckeln till framgång för en kommun/region och att verksamhet och service på detta område kan ha stor betydelse för att främja jämställdhet.
- (2) Undertecknaren är medveten om behovet av att öka omfattningen och kvaliteten i kvinnors sysselsättning och instämmer i att risken för fattigdom till följd av långtidsarbetslöshet eller obetalt arbete är särskilt hög för kvinnor.
- (3) Undertecknaren förbinder sig att, inom ramen för sina befogenheter och verksamhet med anknytning till ekonomisk utveckling, till fullo beakta behov och intressen hos olika grupper av kvinnor och män och överväga möjligheter att öka jämställdheten, liksom att vidta lämpliga åtgärder i detta syfte. Sådana åtgärder kan utgöras av att:
 - stödja kvinnor som företagare
 - säkerställa att ekonomiskt och andra typer av stöd som ges till företag främjar jämställdhet
 - uppmuntra kvinnor som gör praktik att skaffa sig färdigheter och kvalifikationer för yrken som traditionellt har ansetts som "manliga" och vice versa
 - uppmuntra arbetsgivare att rekrytera kvinnor som lärlingar och praktikanter genom att se bortom könsstereotypa föreställningar vid bedömning av färdigheter, kvalifikationer och befattningar som traditionellt har ansetts som "manliga" och vice versa.

Artikel 28 – Miljö

- (1) Undertecknaren är medveten om sitt ansvar för att åstadkomma en hög skyddsnivå och förbättring av miljökvaliteten i kommunen/regionen, framför allt genom policys avseende avfall, buller, luftkvalitet, biologisk mångfald och klimatförändringarnas effekter. Vidare erkänner undertecknaren kvinnors och mäns lika rätt att dra nytta av kommunens/regionens service och policys på miljöområdet.
- (2) Undertecknaren är medveten om att kvinnors och mäns livsstilar i många fall skiljer sig åt och att kvinnors och mäns användning av lokal service och allmänna eller öppna platser kan se olika ut, vilket leder till att de drabbas av olika miljöproblem.
- (3) Undertecknaren förbinder sig därför att, vid utformningen av policys och service på miljöområdet, fullt ut ta samma hänsyn till såväl kvinnors som mäns specifika behov och livsstilar, liksom till principen om solidaritet mellan generationerna.

Rollen som ansvarig för tillsyn och reglering

Artikel 29 – Kommunen/regionen som tillsynsmyndighet och reglerande instans

- (1) Vid utförandet av sina uppgifter och funktioner som tillsynsmyndighet och reglerande instans för sådana verksamhetsområden som faller inom kommunen/regionens befogenheter, erkänner undertecknaren den viktiga roll som en effektiv tillsyn och konsumentskydd spelar för att tillförsäkra invånarna säkerhet och välbefinnande och att kvinnor och män kan påverkas olika av de regleringar som görs.
- (2) Undertecknaren förbinder sig att i utarbetandet av föreskrifter beakta de specifika behov, intressen och förutsättningar som olika grupper av kvinnor och män har.

Vänortssamarbete och internationellt samarbete

Artikel 30 – Jämställdhet inom decentraliserat samarbete

- (1) Undertecknaren instämmer i värdet av kommunalt samarbete, vänortssamarbete och decentraliserat samarbete såsom det bedrivs av europeiska och internationella kommuner och regioner i arbetet för hållbar utveckling, genom att föra medborgarna närmare varandra och främja ömsesidigt lärande och förståelse över nationsgränser.
- (2) Undertecknaren förbinder sig att i sitt vänortssamarbete och decentraliserade samarbete:
- involvera kvinnor och män med olika bakgrund i dessa aktiviteter på lika villkor
 - använda sitt vänortssamarbete och sina europeiska och internationella partnerskap som en plattform för erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande i frågor som rör jämställdhet
 - integrera ett jämställdhetsperspektiv i sitt decentraliserade samarbete.

TILLÄGG AV NYA ARTIKLAR

Förord

Under de femton år som har gått sedan deklarationen först publicerades, har stora skiften skett i hur vi interagerar, styr, förflyttar oss, arbetar och tillbringar vår fritid. Vi blir alltmer medvetna om hur skör vår planet är och de snabbt ökande och otaliga utmaningar som ansvarsfullt måste hanteras på alla politiska nivåer, av institutioner och civilsamhället – utmaningar som inte kan bemästras på ett hållbart sätt utan att hänsyn tas till jämställdheten och hur den påverkas.

Den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå är resultatet av många års erfarenhet, sakkunskap och förhandling. Då tanken är att deklarationen ska vara ett stabilt och varaktigt dokument, vill CEMR och dess medlemsorganisationer genom dessa nya artiklar erbjuda europeiska kommuner och regioner ytterligare vägledning vid tillämpningen av den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå för att åstadkomma ökad jämställdhet för sin befolkning.

De senaste årens kriser, såsom covid-19-pandemin och kriget i Ukraina, pekar på behovet av en välfungerande civil beredskap och krishantering med ett integrerat jämställdhetsperspektiv. Vi ser i allt högre grad att framstegen inom IT och digitalisering inte är könsneutrala. Det är viktigt att vara medveten om hur kvinnors och mäns identiteter, behov och prioriteringar integreras i nya verktyg och processer om dessa ska öka jämställdheten och inte vidmakthålla fördomar och ojämlikhet som har bestått i våra samhällen i hundratals år.

För att skapa ett samhälle byggt på jämställdhet, är det avgörande att kommuner och regioner fullt ut förstår vad jämställdhet innebär i det dagliga arbetet och vidtar åtgärder för att utmana ojämställdhet och diskriminerande normer

och praktiker, inte bara i sina riktlinjer och processer utan också i sina organisationer. Vidare är det avgörande att pojkar och män engageras i denna process både som förändringsaktörer och som gynnade av jämställdhetsarbetet.

Deklarationen är, inbegripet de nya artiklarna, avsedd att omfatta alla människor som drabbas av konsekvenserna av de traditionella könsnormer som strukturerar våra samhällen och formar våra uppfattningar. Våra samhällen består av människor med olika och vitt skilda identiteter. Deklarationen är ett uttryck för kommuners och regioners önskan att arbeta mot det gemensamma målet att uppnå jämställdhet i samhället, vilket är av betydelse för och berör alla invånare.

De nya artiklarna i den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå har utarbetats av de europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation *Council of European Municipalities and Regions* (CEMR) och dess medlemsorganisationer i samarbete med CEMR:s expertgrupp i jämställdhetsfrågor och CEMR:s jämställdhetskommitté (*Standing Committee for Equality*). De antogs formellt av CEMR:s Policy Committee den 6 december 2022, vilket därmed utgör datum för deras ikraftträdande.

Nuvarande undertecknare av deklarationen inbjuds att ansluta sig till och ratificera de nya artiklarna och införliva dessa nya åtaganden i arbetet med att genomföra den europeiska deklarationen för jämställdhet. Från och med 2023 förbinder sig nya undertecknare både till den ursprungliga deklarationen och till 2022 års tillägg.

Kommunernas och regionernas förutsättningar varierar utifrån deras nationella förhållanden och deras vitt skilda

befogenheter och ansvarsområden. Undertecknare kan därför, utifrån tillgänglig kapacitet och resurser, fastställa prioriterade områden i varje handlingsplan.

Nya artiklar

De nya artiklarna fokuserar på teman och utmaningar som antingen inte fanns för femton år sedan eller som har utvecklats väsentligt och idag har stor påverkan på jämställdheten.

De nya artiklarna som läggs till i deklARATIONEN omfattar **nio övergripande sakområden** som kommuner och regioner måste beakta i sitt jämställdhetsarbete:

1. För det första är det avgörande att alla ömsesidigt stödjande grundpelare i **hållbar utveckling** omfattas: social jämlikhet, ekonomisk tillväxt och miljöskydd.
2. Trots de nya möjligheter till lärande, kontakter mellan människor och deltagande i aktiviteter som onlinevärlden erbjuder, medför den särskilda utmaningar för flickor och kvinnor – i synnerhet i form av trakasserier och **cybervåld**.
3. Våld och övergrepp riktade mot **kvinnor som är förtroendevalda, offentliga personer och personal** innebär ett stort hot mot det demokratiska samhällsstyret.
4. **Intersektionalitet** är ett begrepp och en ansats som kommuner och regioner kan använda för att öka delaktigheten, särskilt för flickor och kvinnor som utsätts för multipel och intersektionell diskriminering.
5. Modern digital teknik har möjliggjort större **flexibilitet i arbetslivet** för många yrkesgrupper. Många människor, men långt ifrån alla, kan nu arbeta hemifrån i större utsträckning, vilket medför såväl möjligheter som risker för jämställdheten.
6. **Digital delaktighet** för alla flickor och kvinnor är väsentlig för att samhället ska utvecklas i en riktning som skapar en bättre framtid för alla. Framstegen inom IT och digitalisering har dock inte varit könsneutrala. Det är därför avgörande att utveckla och använda nya verktyg och processer som främjar, inte underminerar, jämställdheten.
7. Flickor och kvinnor kan bara leva, leda och utvecklas fritt och jämlikt när deras **rättigheter till sexuell och reproduktiv hälsa** upprätthålls.
8. **Klimatförändringarna** är en förstärkande faktor som ökar sociala, politiska och ekonomiska spänningar och i oproportionerlig utsträckning påverkar flickor och kvinnor.
9. Jämställdhet och aktiv delaktighet för flickor och kvinnor kan inte läggas åt sidan i tider av kris, utan måste ses som en effektiv del i en framgångsrik **civil beredskap och krishantering**.

Artikel 31 - Hållbar utveckling för en hållbar framtid

- (1) Undertecknaren instämmer i att jämställdhet är en drivkraft för hållbar utveckling i alla dess sammanlänkade dimensioner, från att utrota fattigdom och hunger och främja välbefinnande och inkluderande tillväxt till att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen och skydda planeten och dess naturresurser.
- (2) Undertecknaren instämmer vidare i att målen i Agenda 2030 för hållbar utveckling och hållbarhetsagendan för tiden efter 2030 är globala, medan genomförandet är lokalt. Alla 17 hållbarhetsmål innehåller målsättningar som direkt rör kommuners och regioners ansvarsområden, där jämställdhet genomgående är invävt och utgör en förutsättning för att förverkliga målen. Undertecknaren bedömer att denna deklarations åtaganden särskilt stämmer överens med mål 5.

Artikel 32 - Cybervåld

- (1) Undertecknaren är medveten om att könsbaserat våld omfattar cybervåld i alla dess former. Cybervåld kan bestå av olika typer av trakasserier, hot, kränkningar av integriteten, sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande, liksom kränkningar som bygger på fördomar eller hatbrott mot sociala grupper, folkgrupper eller enskilda personer. Undertecknaren bekräftar att sådana handlingar drabbar kvinnor och flickor i störst utsträckning.
- (2) För att motverka detta våld förbinder sig undertecknaren, inom ramen för sitt ansvar, att:
 - i egenskap av arbetsgivare vidta åtgärder som förbjuder alla former av övergrepp, trakasserier och våld på arbetsplatsen, inklusive våld som utövas av tredje part och cybervåld
 - vara uppmärksam på att förebygga och sätta stopp för alla typer av trakasserier och våld som uppstår inom kommunens/regionens verksamhet, särskilt i skolan
 - utbilda barn och ungdomar, liksom ge råd till deras föräldrar, om cybervåld, dess könsbaserade aspekter samt hur det kan motverkas och stoppas
 - engagera pojkar och män som förändringsaktörer och gynnade av ökad jämställdhet samt motverka radikaliserings i onlinegrupper som uppmuntrar kvinnohat.

Artikel 33 – Våld mot förtroendevalda kvinnor och personal

- (1) Undertecknaren är instämmer i att onlinehot, fysiska hot och våld mot kvinnor som kandiderar i allmänna val, är förtroendevalda eller innehar andra offentliga befattningar ofta är könsrelaterade och kan hindra kvinnors deltagande i samhällslivet och politiken och därigenom underminera demokratin.
- (2) Undertecknaren är medveten om vikten av att ha en trygg plats för politiskt engagemang. För detta syfte förbinder sig undertecknaren att, inom ramen för kommunens/regionens ansvar, utarbeta processer och stödstrukturer som vägleder och ger stöd till kvinnor som förtroendevalda och anställda att hantera hatpropaganda.
- (3) Undertecknaren förbinder sig att motverka, minska och dämpa våld och trakasserier från tredje part som kommunens/regionens förtroendevalda och anställda kan utsättas för i sin tjänsteutövning och som i synnerhet drabbar kvinnor.

Artikel 34 – Intersektionalitet och mångfald

- (1) Undertecknaren är medveten om att människors identiteter och livserfarenheter inte bara kan adderas, utan korsar varandra och är komplexa.
- (2) Undertecknaren instämmer i behovet av att nå ut till flickor och kvinnor som riskerar att utsättas för multipel och intersektionell diskriminering och inkludera deras röster och erfarenheter vid utveckling, genomförande och uppföljning av policys och program som påverkar dem. Undertecknaren kan i detta syfte införa åtgärder för att:
 - beakta flickors och kvinnors specifika behov skyddade av EU:s lagstiftning¹⁴ och främja deras integration och delaktighet genom att vidta alla skäligen åtgärder, inklusive aktiva åtgärder, inom ramen för kommunens/regionens rättsliga befogenheter
 - uppmuntra att stereotypa könsroller utmanas i utbildningsinsatser och lyfta fram många olika förebilder med skilda bakgrunder, även i folkbibliotekens bokkataloger och andra material liksom i deras marknadsföring.

14 Artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna: "kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning"

Artikel 35 - Flexibla arbetsplatser

- (1) Undertecknaren instämmer i de möjligheter som flexibla arbetsplatser, inklusive distansarbete, kan erbjuda både kvinnor och män vad gäller att underlätta att förena yrkesliv, samhällsliv och privatliv. Undertecknaren är även medveten om de risker och nackdelar som nya arbetssätt kan medföra för kvinnor, däribland försämrad psykisk hälsa, minskade inkomster eller sysselsättning liksom en ökad omsorgsbörda och obetalt hushållsarbete som ofta i oproportionerlig utsträckning faller på kvinnor.
- (2) Undertecknaren förbinder sig att främja flexibla arbetsplatser inom kommunens/regionens verksamheter i syfte att underlätta för både kvinnor och män att förena yrkesliv, samhällsliv och privatliv.
- (3) Undertecknaren förbinder sig, i egenskap av arbetsgivare, att vara uppmärksam på risken att distansarbete ökar mängden obetalt omsorgsarbete för kvinnor.

Artikel 36 - Digitalisering och digital delaktighet

- (1) Undertecknaren instämmer i att nya digitala kommunikationsverktyg har ändrat hur medborgare, myndigheter, privata företag, civilsamhället och andra organisationer kommunicerar, sprider och samlar information. Den digitala tekniken erbjuder stora möjligheter att utveckla och förbättra den kommunala och regionala servicen.
- (2) Undertecknaren instämmer i den viktiga roll som digitalt lärande kan ha för att öka jämställdheten mellan flickor, pojkar, kvinnor och män i utbildning, särskilt för att nå dem som ligger efter i sin skolgång. Vidare är undertecknaren medveten om att kvinnor kan påverkas negativt av de könsskillnader som finns vad gäller tillgång till och användning av online- och digitalteknik, liksom i teknisk utveckling och styrning. Kommunen/regionen förbinder sig därför att stödja kvinnors och flickors tillgång till digitalt lärande genom att främja jämställd digital undervisning och utbildning samt genom att stödja flickors och kvinnors deltagande i naturvetenskaplig, teknisk och matematisk utbildning och utveckling av deras digitala färdigheter.

Artikel 37 – Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

- (1) Kommuner och regioner spelar en viktig roll för att främja och trygga invånarnas sexuella och reproduktiva hälsa. Undertecknaren förbinder sig att i detta syfte, i lämplig form och inom ramen för kommunens/regionens befogenheter och ansvarsområden, vidta eller främja följande åtgärder:
 - (a) främja och uppmuntra program som riktar sig till flickor, pojkar, kvinnor och män i all deras mångfald som erbjuder en bred sexualundervisning, där frågor såsom sociala normer och stigma och diskriminering som omger menstruation tas upp, i syfte att skapa en större förståelse liksom ökat skydd och främjande av flickors och kvinnors hälsa, välbefinnande och värdighet.
 - (b) beakta behoven hos kvinnor och flickor som tillhör utsatta grupper och säkerställa att de har lika tillgång till hälso- och sjukvård, vilket utgör en integrerad del av deras sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter.
- (2) Undertecknaren instämmer i att jämlik hälsa innefattar rätten till reproduktiv och sexuell hälsa, och är medveten om orsakerna till och konsekvenserna av att de kränks.
- (3) Undertecknaren erkänner kvinnors rätt att ha kontroll och bestämma fritt över det som rör deras sexualitet, inbegripet familjeplanering, preventivmedel, säkra och lagliga aborter samt mödra- och förlossningsvård.

Artikel 38 – Klimatförändringar och rätten till en hälsosam miljö

- (1) Global uppvärmning, minskad biologisk mångfald och föroreningar utgör alla allvarliga hot mot åtnjutandet av grundläggande mänskliga rättigheter, inklusive rätten till liv, hälsa och familj. Undertecknaren erkänner rätten till en hälsosam miljö som en grundläggande mänsklig rättighet, där kvinnors och flickors behov måste beaktas.
- (2) Undertecknaren bekräftar att kommuner och regioner har en avgörande roll i att bekämpa miljö- och klimatmässiga utmaningar, särskilt i urbana områden, med utgångspunkt i principer om mänskliga rättigheter och jämställdhet. Undertecknaren åtar sig därför att
 - öka medvetenheten om behovet av att integrera åtgärder mot klimatförändringar i det lokala beslutsfattandet och anta hållbara utvecklingsmodeller som beaktar jämställdhet
 - inkludera kvinnors perspektiv och erfarenheter vid utformningen och genomförandet av miljöpolitik och miljöplaner, med målet att uppnå en jämn könsfördelning i deltagandet i policyutvecklingens alla faser och processer.

Artikel 39 – Krishantering och civil beredskap

- (1) Undertecknaren instämmer i att kriser och deras orsaker är mångbottnade och sammanlänkade och ofta påverkar kvinnor och män olika.
- (2) Undertecknaren instämmer i att kommuner och regioner i krissituationer kan spela en nyckelroll för att identifiera lokala prioriteringar liksom behoven hos olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar.
- (3) Undertecknaren förstår behovet av att säkerställa fullgod representation och medverkan av kvinnor i hanteringen av kriser och i uppbyggnaden av civil beredskap, med sikte på att utforma och genomföra jämställdhetsintegrerade åtgärder och återhämtningsstrategier och samtidigt bygga motståndskraft inför framtida kriser och chocker.
- (4) Undertecknaren förbinder sig att inom både beredskapsplanering och krishantering:
 - stärka kvinnors deltagande i politik, offentliga institutioner och ledande positioner för att säkerställa en jämställd krisberedskap och krishantering
 - stödja det lokala civilsamhället, som spelar en nyckelroll vad gäller att synliggöra jämställdhetsperspektivet i kriser, och att övervaka och stödja tillhandahållandet av social trygghet och service
 - förstärka insamlingen av köns- och åldersuppdelad data, statistik och resultat som underbygger analyser av hur könen kan påverkas olika, i syfte att effektivt motverka könsrelaterade konsekvenser av nödsituationer och för att förbättra krishanteringen.
- (5) Undertecknaren förbinder sig att vidta särskilda åtgärder för att skydda kvinnor och flickor mot könsbaserat våld, särskilt våldtäkt och andra former av sexuella övergrepp, vid väpnade konflikter.

MEDVERKANDE

Uppdateringen 2022 av den befintliga deklARATIONEN utfördes under ledning av Silvia Baraldi, ordförande för CEMR:s jämställdhetskommitté (*Standing Committee for Equality*) 2021–2022, med bidrag från:

- Medlemmar i CEMR:s expertgrupp för jämställdhetsfrågor
 - Medlemmar i CEMR:s jämställdhetskommitté (*Standing Committee for Equality*)
 - CEMR:s sekretariat: Jaimie Just, Oriane Loquet, Marlène Siméon, Beatrice Tommasi, Pierre Vander Auwera
 - Manusgranskare: Penny Yim-Barbieri
 - Grafisk design: Paf! Design
 - Översättning: Eurideas, PoliLingua, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Den ursprungliga deklARATIONSTEXTEN från 2006 skrevs av Sandra Ceciarini och Jeremy Smith, med stöd och synpunkter från CEMR:s medlemsorganisationer och samarbetsparter:
- Kommunförbundet i Bulgarien (NAMRB)
 - Kommunförbundet i Cypern (UCM)
 - Förbundet för städer och kommuner i Tjeckien (SMO CR)
 - Finlands kommunförbund
 - Franska sektionen av CEMR (AFCCRE)
 - Tyska sektionen av CEMR (RGRE)
 - Centralförbundet för Greklands kommuner (KEDE)
 - Kommunförbundet i Ungern (TÖOSZ)
 - Italienska sektionen av CEMR (AICCRE)
 - Förbundet för städer och kommuner i Luxemburg (SYVICOL)
 - Polska stadsförbundet (ZMP)
 - Spanska kommun- och provinsförbundet (FEMP)
 - Baskiska kommunförbundet (EUDEL)
 - Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
 - Wiens stad (Österrike)
 - Staden Saint Jean de la Ruelle (Frankrike)
 - Staden Frankfurt am Main (Tyskland)
 - Cartagena stad (Spanien)
 - Valencia stad (Spanien)
 - *Maison du temps et de la mobilité*, kommunen Belfort-Montbéliard (Frankrike)
 - Ständiga kommittén för lokala och regionala myndigheters partnerskap i Medelhavsområdet (*Standing Committee for the Euro-Mediterranean Partnership of the Local and Regional Authorities* COPPEM)

Om CEMR

De europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation *The Council of European Municipalities and Regions* (CEMR) företräder fler kommuner och regioner i Europa än någon annan organisation. Medlemmarna utgörs av mer än 60 nationella kommun- och regionförbund från 40 europeiska länder. Tillsammans företräder dessa förbund ungefär 100 000 lokala och regionala myndigheter.

CEMR:s målsättningar är två: att påverka europeisk lagstiftning på uppdrag av kommuner och regioner och att tillhandahålla en plattform för utbyte mellan dess medlemsförbund och deras förtroendevalda och experter.

På den internationella arenan fungerar CEMR som europeisk sektion av *United Cities and Local Governments* (UCLG), den världsomspännande organisationen för kommuner och regioner.

www.cemr.eu

Om observatoriet

CEMR sjösatte 2012 *The Observatory of the European Charter for Equality* för att stödja undertecknarna i deras arbete med att genomföra CEMR-deklarationen och främja jämställdhet. Online-plattformen visar upp god praxis och exempel på framgångsrika lokala jämställdhetspolicys och underlättar ömsesidigt lärande bland undertecknarna. Den ger också vägledning till hur man utarbetar en handlingsplan för jämställdhet och innehåller en databas ("Atlas") med kontaktinformation och länkar till undertecknarnas handlingsplaner för jämställdhet.

Observatoriets arbete koordineras av CEMR:s kansli, i samarbete med CEMR:s jämställdhetskommitté (*Standing Committee for Equality*) och en expertgrupp bestående av CEMR:s medlemsorganisationers nationella samordnare/kontaktpersoner.

www.charter-equality.eu

DEN EUROPEISKA DEKLARATIONEN FÖR JÄMSTÄLLDHET MELLAN KVINNOR OCH MÄN PÅ LOKAL OCH REGIONAL NIVÅ

En deklARATION som uttrycker europeiska kommuners och regioners åtagande att använda
sina befogenheter och partnerskap för att uppnå jämställdhet för sina invånare

Jag, undertecknad, (undertecknarens namn)
som innehar ämbetet som
i (kommunens/regionens namn)

bekräftar genom min underskrift att ovan nämnda kommun/region formellt har beslutat att ansluta sig till den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan
kvinnor och män på lokal och regional nivå, att genomföra dess åtaganden, och att jag är behörig att företräda kommunen/regionen i detta ärende.

Underskrift

Datum

Jag samtycker till att skicka en undertecknad och ifylld kopia av denna blankett till CEMR,
skapare och förvaltare av deklARATIONEN, på följande adress:

The Secretary General
Council of European Municipalities and Regions
Square de Meeûs,
B-1000 Brussels
Belgium
charter@ccre-cemr.org

BRYSEL

1, Square de Meeûs
B-1000 Bryssel
Belgien
tel. : + 32 2 511 74 77
charter@ccre-cemr.org

cemr.eu
charter-equality.eu

twitter.com/ccrecemr
twitter.com/cemr_equality

Åsikterna i denna publikation är författarnas egna och de bär ensamma ansvaret för innehållet. Europeiska kommissionen kan inte hållas ansvarig för någon användning som görs av informationen däri.

Paragraf 14

Ärendenummer TF2023/1328

Rivning av Grillby bastulokal, del av Grillby 78:24

Beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. Riva Grillby bastulokal, fd brandstation, del av Grillby 78:24.

Beskrivning av ärendet

Grillby bastulokal är belägen på samma fastighet som Grillbyskolan och byggnaden är uppförd i direkt närhet till skolbyggnaderna, se bilaga 1. Detaljplanen för fastigheten tillåter skola och bibliotek.

Byggnaden består av två sammankopplade huskroppar där den ena huskroppen innefattar bastu, omklädningsrum samt garage och den andra huskroppen innefattar två garage och arbetsrum. Uppvärmning sker genom direktverkande el. Lokalen nyttjades under åren 1992-2021 av upplevelseförvaltningen som hyrde ut den till en lokal bastuförening. Sedan 2021 har lokalen varit tom. Att bygga om byggnaderna för att anpassa till skolans verksamhet bedöms som kostsam.

Utbildningsförvaltningen ser ett framtida behov av att bygga ut deras nuvarande parkering för att skapa en tryggare och säkrare skolgård samt avlämningsyta. En ny parkeringsyta skulle kunna anläggas på platsen där dessa byggnader idag är placerade.

Byggnadernas framtida behov har stämmts av med lokalförsörjningsstrategen som inte ser något behov.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att Grillby bastulokal rivs.

Ekonomisk beskrivning:

Uppskattat värde:	Ej aktuellt
Taxeringsvärde:	Ej aktuellt
Bokfört värde:	0 kronor
Driftkostnad per år:	134 000 kronor
Rivningskostnad:	ca 500 000 kronor

Underhållsbehov

Underhållsbehovet bedöms vara stort och eftersatt. Samtliga installationer och

byggnadstekniska detaljer, förutom yttertaket, är av äldre karaktär och i behov av modernisering. Nytt uppvärmningssystem bör ses över snarast i det fall rivningsbeslut inte tas.

Detaljplan

Detaljplan 2015/295 vann laga kraft år 2016 och tillåter byggnader avsedda för skola och bibliotek.

Tidplan

Vid beslut om rivning kommer det att genomföras tidigast 2025 förutsatt att det finns ekonomisk täckning och att det inte uppstår dolda utmaningar som vi inte känner till i dagsläget.

Bilaga 1: Beskrivning och bilder över fastigheten och byggnaden.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att:

1. Riva Grillby bastulokal, fd brandstation, del av Grillby 78:24.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att:

1. Riva Grillby bastulokal, fd brandstation, del av Grillby 78:24.

Kopia till:
Kommunstyrelsen för kännedom

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Johannes Tjulin
0171-625910
johannes.tjulin@enkoping.se

Tekniska nämnden

Bilaga 1: Beskrivning och bilder som underlag till beslutsärende om rivning av Grillby bastulokal, fd brandstation, del av Grillby 78:24

Fastighetsbeskrivning:

Adress: Storgatan 31
Fastighetsbeteckning: Del av Grillby 78:24
Tomtareal: ca 850 kvm
Yta (BRA): ca 240 kvm
Byggår: Okänt
Detaljplan: Detaljplan 2015/295

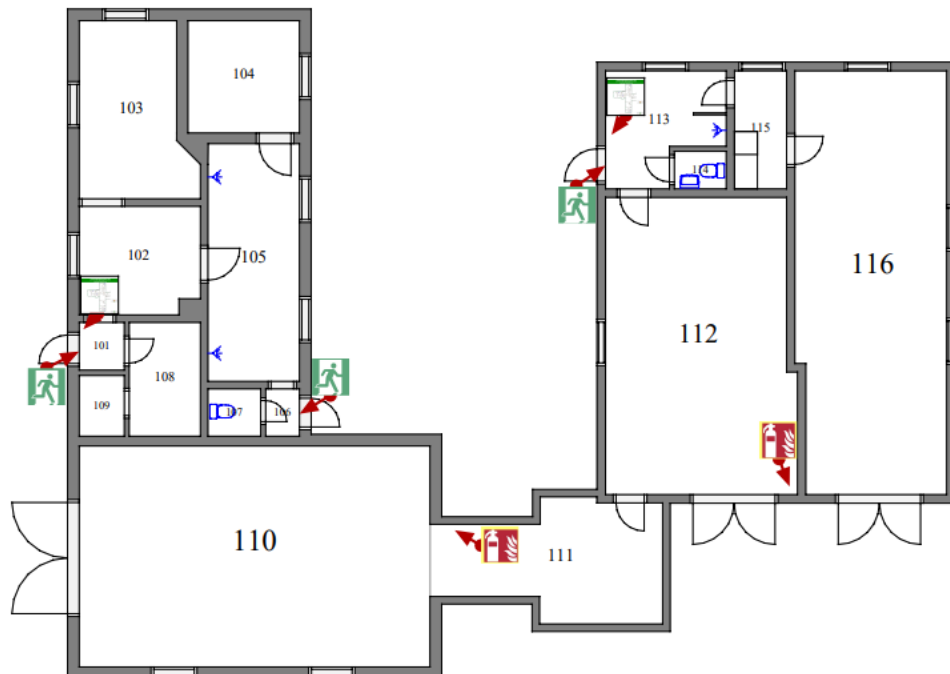
Teknisk beskrivning, byggnad:

Grund: Betongplatta
Stomme: Betong
Tak: Betongpannor
Fasad: Puts
Ventilationssystem: Självdrag
Uppvärmningssystem: Direktverkande el

Planritning

Paragraf 13

Ärendenummer TF2023/1336

Rivning brandskadad del gamla brandstationen i Örsundsbro

Beslut

Tekniska nämnden beslutar att

1. Riva brandskadad del på gamla brandstationen i Örsundsbro, Örsundsbro 37:1.

Beskrivning av ärendet

Del av gamla brandstationen i Örsundsbro eldhärjades den 11 mars 2023 och skadades så mycket att det inte går att renovera. Skadan var på en tillbyggd del som innehöll kontor, pentry samt omklädning med tillhörande dusch och bastu.

Orsaken till branden är att ungdomar slängt fyrverkerier i en närstående husvagn som tagit eld och sedan spridit sig vidare till byggnaden.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att den del av byggnaden som eldhärjats bör rivas så snart som möjligt för att inte riskera ytterligare skadegörelse.

Enligt tekniska nämndens delegationsordning ska tekniska nämnden besluta om rivning i de fall rivningen kräver rivningslov.

Ekonomi

Bokfört värde/utrangeringskostnad: 120 000 kronor.

Rivningskostnader: cirka 350 000 kronor.

Genom kommunens försäkring har vi erhållit 1 467 000 kronor i ersättning för den eldhärjade delen.

Bilaga 1: Bilder över området och gamla brandstationen.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att

1. Riva brandskadad del på gamla brandstationen i Örsundsbro, Örsundsbro 37:1.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden beslutar att

1. Riva brandskadad del på gamla brandstationen i Örsundsbro, Örsundsbro 37:1.

Kopia till:
Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Rickard Westlöf
0171-62 51 54
rickard.westlof@enkoping.se

Teknisk nämnd

Bilder till beslutsärende ”Rivning brandskadad del gamla brandstationen i Örsundsbro, Örsundsbro 37:1”

Bild 1, översikt Örsundsbro, markerad gamla brandstationen Örsundsbro

Bild 2, eldhärjad del gamla brandstationen

Paragraf 8

Ärendenummer EMAB2024/12

Svar på Ena Energi AB:s skrivelse om att bolaget inte uppnår ägardirektivens krav

Beslut

Styrelsen beslutar att:

- uppdra till Ena Energi AB att återkomma med en plan på åtgärder och beskrivning på hur bolaget ska uppnå ägardirektivets avkastningskrav,
- återkomma med plan och beskrivning senast den 10 april 2024.

Beskrivning av ärendet

Ena Energi AB (ENA) har den 21 november 2023 inkommit med en skrivelse angående att dotterbolaget inte uppnår ägardirektivens krav på avkastning på totalt kapital. Detta uppfyller ENA:s informationsskyldighet till EMAB i enlighet med punkt 5 i ENA:s ägardirektiv.

ENA konstaterar i brevet att bolaget inte uppfyller kommunfullmäktiges uppställda krav på avkastning på totalt kapital. ENA beskriver att bolaget vidtagit åtgärder genom att öka fjärrvärmesaxan under 2024 för att hamna på ett +/- resultat och att bolaget arbetar kontinuerligt med bränsleavtal och bränslekostnaderna.

EMAB konstaterar att ENA enbart beskrivit hur avkastningen ska hamna på ett +/- resultat och inte hur bolaget ska uppnå kommunfullmäktiges uppställda krav. Med anledning av detta uppdrar EMAB till ENA att återkomma med en beskrivning av vilka åtgärder bolaget avser vidta för att uppnå avkastningskravet i ägardirektivet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2024-01-19

Brev, Ena Energi AB, 2023-11-21

Kopia till:
Ena Energi AB, för åtgärd
Kommunstyrelsen, för kännedom

ENA Energi uppnår inte ägardirektivens krav på avkastning på totalt kapital

Sammanfattning

ENA Energi AB, org.nr 556153-8389, meddelar med denna skrivelse att bolaget inte uppnår ägardirektivets finansiella mål avseende avkastning på totalt kapital.

Bakgrund

Ägardirektivets finansiella mål avseende avkastning på totalt kapital ska ha ett genomsnittligt värde över tre år som överstiger 7 procent. ENA Energi efterlever inte målet under perioden 2022 till 2024.

	Mål	2024	2023	2022
Soliditet	>20%->30%	33%	34%	42%
Avk. totalt kapital	>7%	-5,3%	-0,8%	5,4%

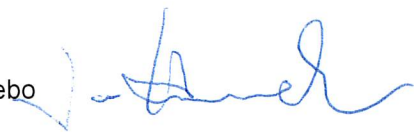
Mot bakgrunden av det uppdaterade ägardirektivet att ENA ska ha frigjort och sanerat marken uppkom en tvingande avsättning för framtida demonterings- och saneringskostnader på -110 mkr. Denna räknades in i verksamhetsresultatet och påverkade nyckeltalet negativt. Bolaget uppnår nyckeltalen för 2022 och 2023 om avsättningen exkluderas som en extraordinär post:

	Mål	2024	2023	2022
Soliditet	>20%->30%	33%	34%	42%
Avk. totalt kapital	>7%	2,7%	7,3%	13,5%

Avkastningen på totalt kapital uppnås inte enligt prognosen för 2024. Orsaken beror främst av markant ökade bränslekostnader för produktion av fjärrvärme och starkt reducerade el-intäkter under åren 2023 och 2024. För 2025 och framåt råder stor osäkerhet i både bränsle- och elpriser.

Bolaget har ökat fjärrvärmeföretaxan under 2024 för att hamna på ett +/- 0 resultat och arbetar kontinuerligt med bränsleavtal och bränslekostnaderna.

Styrelsen i ENA Energi AB, genom ordförande: Jan Hannebo

Paragraf 10

Ärendenummer EMAB2022/10

Avsluta uppdragen att se över ägardirektiven för AB Enköpings hyresbostäder AB och Ena Energi AB

Beslut

Styrelsen beslutar att:

- avsluta uppdraget att se över ägardirektivet för ENA Energi AB och AB Enköpings Hyresbostäder.

Beskrivning av ärendet

Enköpings Moderbolag AB (EMAB) har under åren 2021–2022 arbetat med en översyn av ägardirektiven för AB Enköpings Hyresbostäder (EHB) och Ena Energi AB (ENA). Ägardirektivet för Ena Energi AB blev klarhanterat och antogs senare av Kommunfullmäktige och ENA:s bolagsstämma. Arbetet med EHB:s ägardirektiv blev aldrig klart. Eftersom översynen av dotterbolagens ägardirektiv ska initieras och således ägas av kommunstyrelsen, i enlighet med bolagspolicy punkt 2.1.3 bör EMAB:s arbete med en översyn av dotterbolagens ägardirektiv avslutas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2024-01-19

Protokollsutdrag EMAB, 2022-08-24, § 4

Protokollsutdrag, EMAB, 2022-03-30, § 8

Kopia till:

Ena Energi AB, för kännedom

AB Enköpings Hyresbostäder, för kännedom

Paragraf 3

Ärendenummer VON2023/12

Val av ledamot till vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott under mandatperioden 2023-2026

Beslut

Till nedanstående uppdrag väljs:

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott till och med 31 december 2026

Ledamot Agneta von Schoting (NE) efter Kim Jämsä (NE).

Beskrivning av ärendet

Enligt reglementet är det vård- och omsorgsnämnden som utser ledamöter och ersättare till vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott, VONAU.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till vård- och omsorgsnämnden

Till nedanstående uppdrag väljs:

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott till och med 31 december 2026

Ledamot Agneta von Schoting (NE) efter Kim Jämsä (NE).

Kopia till:
Förtroendemannaregistret, för åtgärd
Den valda, för kännedom

Paragraf 11

Diarienummer 2024-51

Revidering av delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att:

1. Miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning daterad 2024-02-08, antas.
2. De revideringar som avser alkohollagen (2010:1622), lag om tobak och nikotinfria produkter (2018:288) samt lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter träder i kraft 1 mars 2024.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden förväntas den 1 mars 2024 att ta över handläggning av serverings- och tobakstillstånd, tillsyn av folköl, kontroll av receptfria läkemedel samt den del av tobakstillstånd som socialnämnden ansvarat för, från socialnämnden. För att detta ska ske korrekt behöver miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning revideras.

Utöver det har diverse lagstiftningar tillkommit och reviderats. Det gäller lagstiftning inom avfall och livsmedel. För att underlätta hanteringen av ärenden kopplade till dessa lagstiftningar bör delegationsordningen uppdateras.

Delegationsordningen är även reviderad så att tjänstemän på miljö- och byggnadsförvaltningen får delegation att lämna yttrande på detaljplaner och områdesbestämmelser.

Beslutsunderlag

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden, daterad 2024-02-08 med revideringar

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden, daterad 2024-02-08

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden, daterad 2023-09-14

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2024-01-25

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen, för kännedom

Kommunikation, för åtgärd

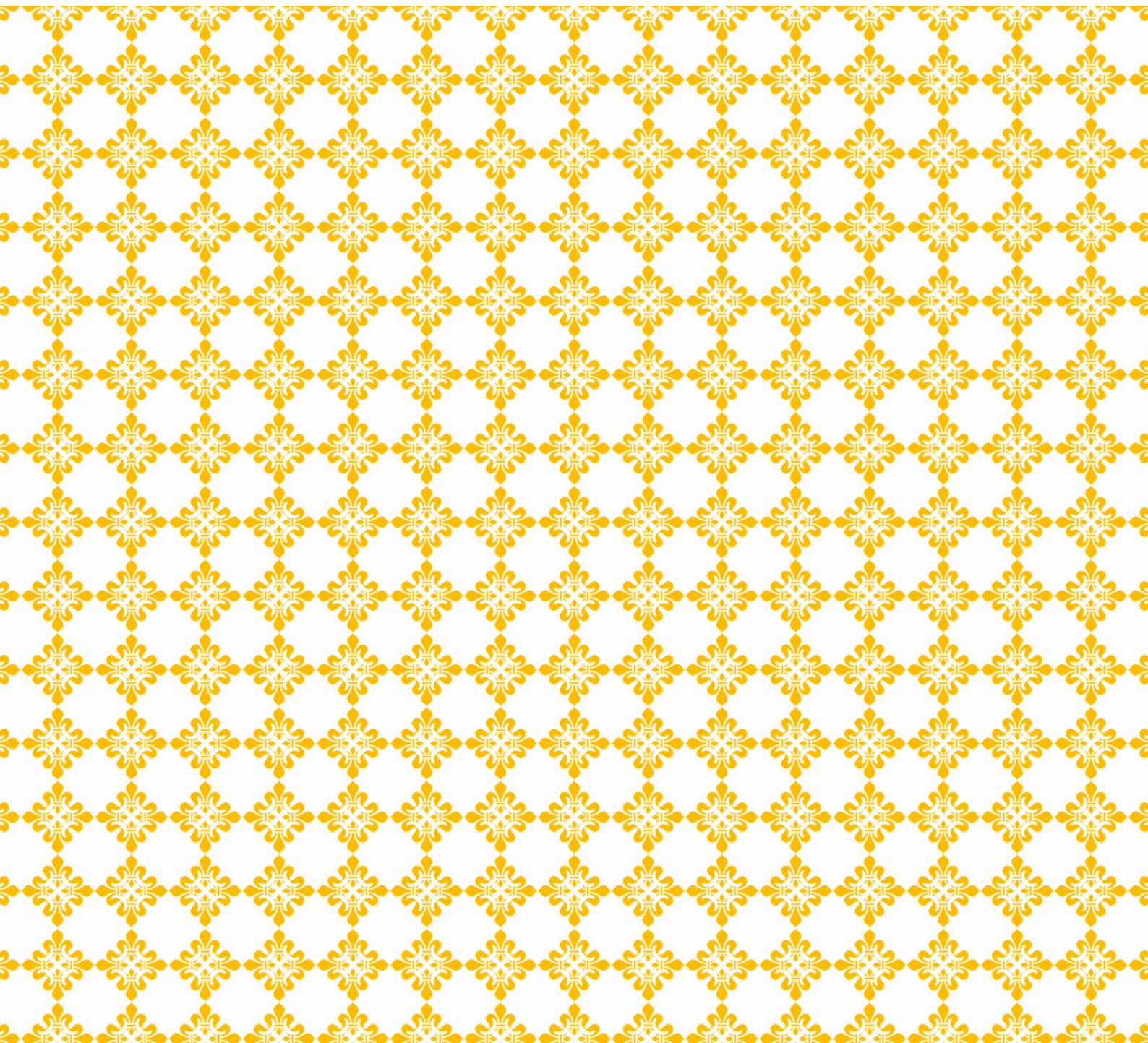
Justerarnas signaturer

Intygas att kopian överensstämmer med originalet

Delegationsordning

för miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun

Beslutad 2024-02-08

Diarienummer
2024-51

Dokumenttyp Delegationsordning	Beslutad av Miljö- och byggnadsnämnden	Gäller f.om. 8 februari 2024	Gäller t.om. tillsvidare
Ersätter Delegationsordning beslutad 2023-09-14	Gäller för Miljö- och byggnadsnämnden	Ansvarig funktion Chefsstöd	Reviderad -

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun

Innehåll

1	Innebörd av och syfte med delegation	5
2	Rättslig reglering av delegation	5
3	Beslutanderätt som inte kan delegeras	6
4	Jäv eller andra förhinder för delegat att besluta	6
5	Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut	6
6	Undertecknande av handlingar	7
7	Utformning av delegationsbeslut.....	8
8	Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation.....	8
9	Delegationsordning.....	5

Förkortningar

AB	Allmänna bestämmelser
AML	arbetsmiljölagen
AL	Alkohollag (2010:1622)
BF	Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
FL	förvaltningslagen
KF	kommunfullmäktige
KL	kommunallagen
KLK	kommunledningskontoret
KS	Kommunstyrelsen
MBN	miljö- och byggnadsnämnden
MBN AU	miljö- och byggnadsnämndens arbetsutskott
LAS	lagen om anställningsskydd
LOA	lagen om offentlig anställning
LOU	lagen om offentlig upphandling
OSL	offentlighets- och sekretesslagen
PLEX	plan-, mark- och exploateringsutskott pbb prisbasbelopp
TF	tryckfrihetsförordningen
AF	avfallsförordningen (2001:927)
EG 852/2004	Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
EU 2017/625	Europaparlamentets och rådets förordning om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel
FAM	Förordningen om allvarliga miljöskador (2007:667)
FAOKL	Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176)
FAOKF	Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter (2006:1165)
FAPT	Förordningen om avgifter för prövning (1998:940) och tillsyn enligt miljöbalken
FCM	Food contact material
FFAB	Förordningen om foder och animaliska biprodukter (2006:814)
FMBK	Förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905)
FMH	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899)
FV	Förordningen om vattenverksamhet m.m. (1998:1388)
LFAB	Lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805)
LF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
LML	Livsmedelslagen (2006:804)
LTNP	Lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)
LÅFF	Lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) och förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg
MB	Miljöbalken (1998:808)
MPF	Miljöprövningsförordningen (2013:251)
MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)

NFS 2003:24 Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor
SLVFS 2001:30 Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten
SNFS 1997:2 Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av kemiska bekämpningsmedel
SSF Strålskyddsförordningen (2018:506)
SSL Strålskyddslagen (2018:396)
SSMFS Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier (2012:5)
TL Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088)

1 Innebörd av och syfte med delegation

Delegation innebär att nämnden överför självständig beslutanderätt till någon annan - det vill säga ger någon i uppdrag att fatta beslut på nämndens vägnar. Den som via delegation får rätt att fatta beslut kallas *delegat*. Ett beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden gäller alltså som om nämnden själv hade fattat beslutet i fråga.

Att delegera beslutanderätten fyller i huvudsak två syften:

- att avlasta nämnden från vissa ärenden för att skapa mer utrymme för betydelsefulla och principiella ärenden, och
- att möjliggöra en effektivare verksamhet genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

2 Rättslig reglering av delegation

De förtroendevalda i kommunen har det politiska ansvaret för verksamheten i sin helhet, det vill säga beredning, beslut och verkställighet. Beslut enligt kommunallagen kan endast fattas av fullmäktige, kommunstyrelse, nämnd, partssammansatta organ eller med stöd av delegationsreglerna i kommunallagen.

Nämndens möjlighet att delegera sin beslutanderätt följer av 6 kap. 37-40 §§ och 7 kap. 5-7 §§ i kommunallagen (2017:725). Enligt kommunallagen beslutar nämnden själv - inom lagens ramar - vilka ärendegrupper eller enskilda ärenden som ska delegeras. Nämnden har enligt 6 kap. 37 § och 7 kap. 5 § kommunallagen rätt att delegera sin beslutanderätt till:

- presidiet
- ett utskott,
- en enskild ledamot eller ersättare inom nämnden eller
- en enskild anställd inom kommunen.

Det är således inte tillåtet att delegera till flera anställda i grupp eller till en anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegation.

Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra. I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beloppsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av anställda, exempelvis "biståndshandläggare" eller "miljöinspektör". En sådan delegation måste kompletteras med ett förtydligande, som fördelar ärendena inom

respektive ärendegrupp på varje enskild anställd. För att bland annat uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegationsordningen och eventuellt förtydligande, finna endast en anställd som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

3 Beslutanderätt som inte kan delegeras

Vissa beslut som är av stor betydelse för medborgarna får inte delegeras vidare enligt 6 kap. 38 § kommunallagen. Beslut i följande ärenden måste således fattas av nämnden och inte av delegat:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, samt
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

4 Jäv eller andra förhinder för delegat att besluta

Delegat får inte delta i handläggning av ärenden där hon eller han är jävig. I sådant fall ska delegaten överlämna ärendet till ersättare, direkt överordnad chef eller nämnden.

Vid förfall för delegat övertas delegatens beslutanderätt av tillförordnad ersättare. Om det inte finns någon tillförordnad ersättare övertar ersättare som är utpekad i delegationsordningen beslutanderätten. Finns det varken någon tillförordnad ersättare eller någon ersättare utpekad i delegationsordningen övertar direkt överordnad chef delegatens beslutanderätt.

5 Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut

I kommunen fattas både så kallade verkställighetsbeslut som delegationsbeslut. Det är viktigt att känna till vad de två olika begreppen betyder och skillnaden mellan de två.

I nämndens delegationsordning regleras enbart de så kallade *delegationsbesluten*. Endast de är "beslut" i kommunallagens mening. Ett delegationsbeslut kännetecknas av att beslutsfattaren måste göra vissa självständiga överväganden och bedömningar och i normalfallet finns det för delegationsbeslut alternativa lösningar. Ett delegationsbeslut kan i regel överklagas.

Vid **verkställande** beslut är ställningstagandet ofta styrt av riktlinjer, tidigare nämndbeslut, avtal med mera. De besluten är därför mer eller mindre "mekaniska" utifrån fastställda principer som rutiner eller befattningsbeskrivningar och kräver inga bedömningar som delegationsbesluten gör. Exempel på verkställighetsbeslut är avgiftsdebitering enligt en redan fastställd taxa. Rätten för anställda att vidta sådana åtgärder grundas inte på delegation utan följer istället av den arbetsfördelning mellan de förtroendevalda och de anställda som måste finnas för att den kommunala verksamheten ska fungera.

Gränsdragningen mellan verkställighetsbeslut och delegationsbeslut kan vara svår att dra och kan slutligen komma att prövas i domstolen. Frågan om vilket slags beslut det är har bland annat betydelse för den enskildes möjligheter att överklaga, eftersom ett verkställighetsbeslut inte kan överklagas.

6 Undertecknande av handlingar

I samband med frågor kring vem som har rätt att fatta beslut uppkommer ofta även frågor om vem som har rätt att underteckna ett avtal, mottagningsbevis eller dylikt. Många refererar till detta som "firmateckningsrätt". Inte sällan efterfrågas också ett firmateckningsbeslut av kommunens motparter i samband med t.ex. avtalstecknande, upptagande av lån eller tecknande av borgen.

Begreppet "firmateckning" finns inte i kommunallagen och har inte heller en sådan naturlig plats i kommunalrätten som inom t.ex. bolagsrätten. Rätten att teckna firma är inte heller ett beslut i kommunallagens mening och kan därför inte delegeras enligt en delegationsordning. Det krävs istället ett särskilt beslut för att utse firmatecknare.

I nämndens reglemente – beslutat av kommunfullmäktige – anges hur handlingar ska undertecknas inom nämnden. Nämnden kan även fatta egna beslut om firmateckning.

Att teckna firma eller skriva under en handling utifrån ett delegationsbeslut ska särskiljas från rätten att göra löpande verkställande åtgärder, som till exempel inköp i den dagliga verksamheten. Vem som har rätt att göra det beslutas av närmaste chef som en del av arbetsledningsrätten.

Sammanfattningsvis innebär ovanstående att avtal som utgångspunkt ska hanteras i två steg:

1. Beslut av nämnden eller i förekommande fall av delegat, att avtalet godkänns eller antas.

2. Undertecknande av avtal sker med behörig firmatecknare i enlighet med nämndens reglemente eller beslut om firmateckning.

7 Utformning av delegationsbeslut

Delegationsbeslut ska dokumenteras. Ett minimikrav i sammanhanget är att varje beslutsdokument ska innehålla uppgifter om:

- ärendet
- beslutet
- beslutsdatumet
- vem som är delegat
- med stöd av vilken punkt i delegationsordningen beslut fattats.

Mall för delegationsbeslut finns i ärendehanteringssystemet w3d3. Särskilda krav på utformningen av beslutet ställs när beslutet kan överklagas med förvaltningsbesvär. Det är upp till delegaten att säkerställa att dessa krav, som följer av förvaltningslagen, uppfylls.

Det finns inga krav på att delegationsbeslut ska vara egenhändigt undertecknade av delegaten. Däremot är det viktigt att det på något sätt framgår att den person som anges ha fattat beslutet också har gjort det. Det kan visas med ett undertecknande av delegaten (till exempel med godkänd e-signatur eller egenhändig namnunderskrift) eller att delegaten använder en beslutsfunktion i ärendehanteringssystemet.

8 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

Samtliga beslut som är fattade med stöd av delegation ska anmälas till nämnden om inte annat anges i delegationsförteckningens anmärkningsruta vid respektive delegation. Delegaten ansvarar för att anmälan sker.

För delegationsbeslut fattade av utskott under nämnden gäller dock alltid undantag från anmälningsskyldigheten. Utskottens delegationsbeslut ska protokollföras och anslås på kommunens anslagstavla.

Nämndens sekreterare meddelar närmare instruktioner om anmälan av delegationsbeslut. Vid nämndens sammanträde redovisas besluten genom att förteckning över besluten finns tillgängliga vid sammanträdet. Anmälan av beslut antecknas under särskild paragraf i nämndens protokoll.

9 Delegationsordning

A	Ekonomi			
A.1	Ansöka om externa medel (inkl EU-medel) för projekt- och utvecklingsarbete, samt statliga medel och rekvisitioner.		Avdelningschef Förvaltningschef	
B	Upphandling			
B.1	Direktupphandling avseende varor eller tjänster där avrop från ramavtal inte kan genomföras.	LOU	Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Se av KS beslutad Riktlinje för direktupphandling KS2015/116 beslut 2015-02- 26. Beloppsgräns för direktupphandling avgörs av för tidpunkten gällande gräns i LOU

C	Rättsfrågor och yttranden			
C.1	Besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Delegationen avser alla nämndens verksamheter. Beslut ska alltid anmälas på nämndens nästa sammanträde.	6 kap. 39 § KL	Nämndens ordförande	
C.2	Beslut om rättelse av beslut som blivit fel p.g.a. förbiseende och som är uppenbart oriktigt – självrättelse.	36 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
C.3	Beslut om ändring av beslut fattat på delegation.	37-39 §§ FL	Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	
C.4	Rättidsprövning vid överklagande, samt ställningstagande om ändring av beslut ska ske eller inte.	45 § FL	Ansvarig tjänsteman i ärendet	

C.5	Fatta överklagbart beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling och uppställande av förbehåll i samband med utlämnade.	6 kap. 3 § OSL; 2 kap. 14-15 §§ TF	Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef	Avslagsbeslut gällande uppgifter i allmän handling är inte överklagbara av enskilda, enbart av myndigheter. Se 6 kap. 4 och 7 §§ OSL. Omfattar också rätten att inte lämna ut en handling som någon påstår är en allmän handling men som enligt myndighetens uppfattning inte är en allmän handling.
C.6	Fatta överklagbara beslut om avslag på begäran av uppgift i allmän handling.		Förvaltningschef	
C.7	Avskrivning av inaktuella ärenden		Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	

C.8	<p>a. Yttranden som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt</p> <p>b. Yttranden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, men då svarstiden inte medger behandling på ordinarie nämndsammanträde.</p> <p>c. Beslut att avstå yttrande</p>		<p>a. Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef</p> <p>b. Nämndordförande</p> <p>c. Nämndordförande</p>	<p>Remissvar och yttranden som berör avsnitt F-H + K får handläggas av behörig tjänsteman. Övriga remissvar och yttranden får delegeras till behörig tjänsteman på förvaltningen.</p>
C.9	<p>Att besluta om att avslå begäran om avgörande av ärende som överskridit 6 månader.</p>	12 § FL	<p>Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef</p>	
C.10	<p>Överklaga dom eller beslut, samt begära inhibition.</p>		<p>Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef</p>	<p>Gäller vid överprövning av beslut som fattats på delegation.</p>
C.11	<p>Begära polishandräckning enligt gällande lagstiftning inom plan- och bygglagen, miljöbalken och livsmedelslagstiftningen</p>		<p>Ansvarig tjänsteman i ärendet</p>	

C.12	Beslut om stämmingsmannadelgivning	31-38 §§ och 47-50 §§ DV	Miljöadministratör Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	
C.13	Beslut om kungörelsedelgivning	31-38 §§ och 47-50 §§ DV	Processledare Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	
C.14	Besluta om jäv för anställda	7 kap. 4 § KL och 6 kap. 28-32 §§ KL	Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Formella beslut om jäv fattas enbart om det råder delade meningar mellan anställd och chef eller mellan en utomstående och myndigheten om jäv föreligger eller inte.
C.15	Fatta överklagbart beslut om avslag på förfrågan enligt dataskyddsförordningen och gällande dataskyddslagstiftning (t ex rätt till tillgång och radering)	Artikel 15-18, 20-22 dataskyddsförordningen samt tillämpliga delar av dataskyddslagen och särskilda registerförfattningar	Avdelningschef Förvaltningschef	

C.16	Fatta beslut om anmälan av personuppgiftsincident till tillsynsmyndighet och/eller registrerade enligt dataskyddsförordningen	Artikel 33 dataskyddsförordningen	Avdelningschef Förvaltningschef	
C.17	Beslut att lämna ut handling eller uppgift.	6 kap. 4-5 §§ OSL	Miljöinspektör Livsmedelsinspektör Miljöadministratör Koordinator Samordnare Processledare Kontaktcenter	
D	Arkiv			
D.1	Fastställande av dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och riktlinjer för gallring av allmänna handlingar inom nämndens verksamhetsområde		Förvaltningschef	

E	Personal			
E.1	Beslut om anställning		Chef för direkt underställd medarbetare	
E.2	Beslut gällande bisyssla		Chef för direkt underställd medarbetare	Efter samråd med HR-partner
E.3	Beslut om omplacering		Chef för direkt underställd medarbetare	Efter samråd med utsedd HR-partner
E.4	Beslut om stadigvarande förflyttning		Chef för direkt underställd medarbetare	
E.5	Beslut om avslut av tidsbegränsade anställningar		Chef för direkt underställd medarbetare	

E.6	Lönebidragsanställning, anställning med rekryteringsstöd samt anställning enligt BEA		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med utsedd HR-partner.
E.7	Utse arbetsgivarföreträdare i förhandling enligt 10 och 14 §§ MBL		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
E.8	Avslut av anställning med förmåner, upp till 12 månader, utöver lag eller avtal		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med förvaltningschef
E.9	Rekryteringsbegränsning (anställningsstopp)		Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
E.10	Arbetsbefrielse med lön utöver lag eller avtal i sammanlagt längst en vecka		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
E.11	Avstängning enligt AB10 § mom 1,4-5	AB10 § mom 1,4-5	Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef

E.12	Avstängning enligt AB10 § mom 2	AB10 § mom 2 och 6	Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
F	Miljöbalken (1998:808)			
	2 kap. Allmänna hänsynsregler m.m.			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.1	Besluta i tillsynsärende gällande tillämpningen av de allmänna hänsynsreglerna	2 kap. 2-9 §§ 26 kap. MB	Miljöinspektör	
	6 kap. Miljöbedömningar			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F. 2	Avge yttrande i ärenden rörande miljöbedömningar för planer, verksamheter, program och åtgärder	6 kap. 6, 10, 24 & 30 §§ MB	Miljöinspektör	Avser yttranden till verksamhetsutövare, planmyndigheten och länsstyrelsen med flera.

7 kap. Skydd av områden				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.3	Besluta i ärenden om tillstånd enligt föreskrifter i vattenskyddsföreskrifter som kommunen har meddelat eller om dispens från sådana vattenskyddsföreskrifter, om det finns särskilda skäl.	7 kap. 22 § första respektive andra styckena MB	Miljöinspektör	
F.4	Besluta om undantag (tillstånd eller dispens) från vattenskyddsföreskrifter som länsstyrelsen har meddelat då länsstyrelsen överlåtit sådan beslutanderätt på kommunal nämnd.	7 kap. 22 § tredje stycket första meningen MB	Miljöinspektör	
F.5	Besluta i anmälningsärende om åtgärd inom vattenskyddsområde som länsstyrelsen överlåtit på kommunen.	7 kap. 22 § tredje stycket andra meningen MB	Miljöinspektör	

F.6	Meddela dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för naturreservat.	7 kap. 7 § MB	Kommunekolog	
F.7	Besluta i tillsynsärende gällande områden eller djur- och växtart över vilka kommunen har tillsyn enligt 7 kap. miljöbalken.	2 kap. 9 § MTF	Miljöinspektör	
9 kap. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.8	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap. 6 §, 9 kap. 6 b §, 19 kap. 4 § MB, respektive 22 kap. 4 och 10 §§ MB	Miljöinspektör	
F.9	Avge yttrande till länsstyrelse eller miljödomstol vid prövning av ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet.		Miljöinspektör	

F.10	Avge yttrande till länsstyrelse avseende anmälningsskyldig ändring av verksamhet.	1 kap. 11 § MPF 26 § FMH	Miljöinspektör	
F.11	Förelägganden om avhjälpande av brist i statusrapport som inlämnats enligt 1 kap. 24 § Industriutsläppsförordningen och inte uppfyller kraven enligt 1 kap. 23 § samma förordning.	1 kap. 25 § Industriutsläppsförordningen	Miljöinspektör	
F.12	Besluta i ärenden där anmälningsskyldighet gäller.	22 § och 26 § FMH 10 § MPF	Miljöinspektör	
F.13	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta avloppsanordning med ansluten vattentoalett.	13 § första stycket FMH	Miljöinspektör	
F.14	Besluta i ärende om tillstånd att ansluta vattentoalett till befintlig avloppsanordning.	13 § första stycket 2 FMH	Miljöinspektör	

F.15	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta annan avloppsanordning än sådan till vilken vattentoalett är ansluten inom de delar av kommunen där tillstånd krävs enligt lokala föreskrifter.	13 § fjärde stycket FMH, föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, lokala vatten-skyddsföreskrifter	Miljöinspektör	
F.16	Förordna att ett tillstånd om miljöfarlig verksamhet ska gälla även om det överklagas.	19 kap. 5 § punkt 12 och 22 kap. 28 § MB	Miljöinspektör	
F.17	Besluta i ärende om anmälan för att inrätta annan avloppsanordning än som kräver tillstånd.	13 § andra stycket FMH	Miljöinspektör	
F.18	Besluta i ärende om anmälan om ändring av sådana avloppsanordningar som avses i 13 § FMH.	14 § FMH	Miljöinspektör	
F.19	Besluta i ärende om tillstånd till värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten där	17 § första stycket andra meningen FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	

	tillstånd krävs enligt lokala föreskrifter.			
F.20	Besluta i ärende om anmälan om gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom område med detaljplan eller, om kommunen så föreskrivit, annat tätbebyggt område.	37 och 42 §§ FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.21	Besluta i ärende om anmälan om att driva eller arrangera verksamhet enligt 38 § FMH.	38 § FMH	Miljöinspektör	
F.22	Besluta i ärende om tillstånd att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser där tillstånd krävs enligt lokala föreskrifter.	9 kap. 11 § MB, 39 § FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	

F.23	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att inrätta annan toalett än vattentoalett där tillstånd eller anmälan krävs enligt lokala föreskrifter.	40 § första stycket 3 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.24	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att sprida naturligt gödsel eller slam eller inom eller intill område med detaljplan där tillstånd eller anmälan krävs enligt lokala föreskrifter.	9 kap. 12 § MB, 40 § första stycket 2 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.25	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan till upplag eller annan verksamhet där tillstånd eller anmälan krävs inom vissa områden enligt kommunens lokala föreskrifter.	9 kap. 12 § MB, 40 § första stycket 5 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	

F.26	Besluta om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger.	Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.27	Besluta om att avslå ansökan om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.	Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.28	Besluta i ärende om tillsyn över utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerande ämnen enligt förordningen (EGU) nr 517/2014 eller förordning (EG) nr 1005/2009	2 kap. 31 § 6 MTF	Miljöinspektör	OBS att relationen till EU:s marknadskontrollförordning behöver beaktas.

F.29	Besluta i ärenden om åtgärder avseende kosmetiska produkter enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) 1223/2009	2 kap. 34 § MTF	Miljöinspektör	
F.30	Besluta att en anmälningspliktig verksamhet får påbörjas innan sex veckor har gått	9 kap. 6 c § MB	Miljöinspektör	
F.31	Besluta att anmälningspliktig verksamhet inte får påbörjas vid sexveckorsfristens utgång utan först när nämndens beslut meddelats	9 kap. 6 c MB	Miljöinspektör	
F.32	Besluta om underrättelse till den som har gjort anmälan om att ärendet inte kommer att leda till någon åtgärd från myndighetens sida	27 § FMH	Miljöinspektör	Även om det i begreppet underrättelse ursprungligen inte legat krav på formellt beslut kan ställningstagandet till att försiktighetsmått inte krävs anses innefatta ett mått av ställningstagande som gör att det kan bedömas som ett beslut.

10 kap. Verksamheter som orsakar miljöskador				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.33	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av föroreningsskada.	2 kap. 31 § p. 3-4 MTSF, 10 kap. 12 och 14 § §§ MB, 18-21 §§ FAM	Miljöinspektör	
F.34	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av allvarlig miljöskada.	2 kap. 31 § p. 3-4 MTSF, 10 kap. 12-14 §§ MB, 18-21 §§ FAM	Miljöinspektör	
F.35	Besluta i anmälningsärende om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada, när åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna.	28 § FMH	Miljöinspektör	

11 kap. Vattenverksamhet				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.36	Yttrande till länsstyrelsen i ärende om anmälan av vattenverksamhet eller till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i ärende om tillstånd för markavvattning.	11 kap. 9a-b och 13 §§ MB, 21 och 22 §§ FVV	Miljöinspektör	
12 kap. Jordbruk och annan verksamhet				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.37	Besluta avge yttrande i ärende om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § MB.	12 kap. 6 § MB	Miljöinspektör	
F.38	Besluta i ärende om undantag från föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket.	36 § SJVFS 2004:62	Miljöinspektör	

14 kap. Kemiska produkter, biotekniska organismer och varor				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.39	Besluta att avge yttrande i ärende om dispens från förbud att sprida bekämpningsmedel över skogsmark eller behandla enskilda trädstammar	14 kap. 9 § tredje stycket MB	Miljöinspektör	
F.40	Besluta i ett enskilt fall ge dispens från förbudet i 2 kap 37 § BF	2 kap. 39 § BF	Miljöinspektör	
F.41	Besluta i ärende om tillstånd för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel när tillstånd krävs	2 kap. 40 § BF	Miljöinspektör	
F.42	Besluta i ärende om anmälan av yrkesmässig användning av växtskyddsmedel	2 kap. 41 § BF	Miljöinspektör	

F.43	Besluta i tillsynsärende om skydd mot vattenförorening vid förvaring av brandfarliga vätskor och spilloljor	NFS 2021:10	Miljöinspektör	
F.44	Besluta om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus inom de delar av ett vattenskyddsområde som betecknas som vattentäktzon, primär (inre) skyddszon och sekundär (yttre) skyddszon, eller inom hela vattenskyddsområdet när zonindelning saknas	NFS 2015:2, 6 kap. 1 §	Miljöinspektör	
F.45	Beslut i anledning av underrättelse enligt 9 kap. 1 § NFS 2015:3	NFS 2015:2, 9 kap. 1 §	Miljöinspektör	
F.46	Besluta i anmälnings- och tillsynsärende om anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.	Förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser (2 kap. 31 § p. 5 MTF)	Miljöinspektör	

F.47	Besluta i ärende om anmälan om åtgärd för att avlägsna PCB-produkter i byggnader och anläggningar.	18 § förordningen (2007:19) om PCB	Miljöinspektör	
F.48	Besluta i ärende om tillsyn över kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt.	2 kap. 19 § 5-9, 2 kap 31§ 5-6 och samt 2 kap 31-34 §§ MTF	Miljöinspektör	
15 kap. Avfall och producentansvar				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.49	Besluta om dispens från kravet på att lämna kommunalt avfall, eller avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 §, till kommunen vid eget bortskaffande på fastigheten av latrin eller annat avfall från avloppsanordning	15 kap. 25 § MB	Miljöinspektör	

F.50	Besluta i ärende om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall	15 kap. 25 § 1 MB	Miljöinspektör	
F.51	Besluta i ärende om tillstånd för en fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall även om ett sådant tillstånd inte krävs	15 kap. 25 § 2 MB	Miljöinspektör	
F.52	Besluta i ärende om dispens från utsorteringskraven avseende bygg- och rivningsavfall i avfallsförordningen	3 kap. 15 § AvfallsF	Miljöinspektör	
F.53	Besluta i ärende om dispens från kravet att skilja förpackning från innehåll enligt avfallsförordningen	3 kap. 15a § AvfallsF	Miljöinspektör	
F.54	Besluta i ärende om dispens från kravet att sortera och separat förvara bioavfall skiljt från övrigt avfall enligt avfallsförordningen	3 kap. 15b § AvfallsF	Miljöinspektör	

F.55	Besluta i anledning av anmälan om att kompostera eller på annat sätt behandla avfall som inte är trädgårdsavfall och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 MB, från fastighetsinnehavare för flerbostadshus, samfälligheter, skolor eller förskolor	5 kap. 15 § AvfallsF	Miljöinspektör	
F.56	Besluta i anledning av anmälan om att kompostera eller på annat sätt behandla avfall som inte är trädgårdsavfall och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 MB, från fastighetsinnehavare i enbostadshus	5 kap. 15 § AvfallsF	Miljöinspektör Miljöadministratör	
F.57	Besluta om undantag vad avser latrin.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	

F.58	Besluta om undantag vad avser samkompostering av latrin och komposterbart hushållsavfall.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.59	Besluta om undantag vad avser slam.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.60	Besluta om utökat slamsugningsintervall.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.61	Besluta om undantag från hämtning av slam, latrin och komposterbart hushållsavfall hos aktiva jordbrukare.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.62	Besluta om uppehåll i hämtning av hushållsavfall, latrin och slam för permanent- och deltidsboende.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör Miljöadministratör	

F.63	Besluta om undantag vad avser egen behandling av hushållsavfall.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör Miljöadministratör	
F.64	Besluta om undantag från renhållningsordningens föreskrifter om synnerliga skäl föreligger.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
24 kap. Tillståndets giltighet, omprövning m.m				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.65	Besluta om att återkalla tillstånd, när verksamheten slutligt har upphört eller nytt tillstånd ersätter tidigare tillstånd.	24 kap. 3 § första stycket 5-6 MB	Miljöinspektör	
F.66	Besluta att på ansökan av tillståndshavare upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut.	24 kap. 13 § punkt 2 MB	Miljöinspektör	

F.67	Besluta om dispens från föreskrifter om gränsvärden som Naturvårdsverket meddelat med stöd av 15 § deponeringsförordningen.	15 c § förordningen (2001:512) om deponering av avfall	Miljöinspektör	
26 kap. Tillsyn				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.68	Anmäla misstänkt brott mot miljöbalken.	26 kap. 2 § MB	Miljöinspektör	
F.69	Besluta om förelägganden eller förbud utan vite.	26 kap. 9 § MB	Miljöinspektör	
F.70	Besluta om förelägganden, eller förbud, förenat med vite om högst 100 000 kronor.	26 kap. 9 § och 14 § MB, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef Enhetschef	
F.71	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids.	26 kap. 9 § och 14 § MB, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef Enhetschef	

F.72	Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägares eller nyttjanderättshavares namn och adress.	26 kap. 13 § MB	Miljöinspektör	
F.73	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret.	26 kap. 15 § MB	Miljöinspektör	
F.74	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder.	26 kap. 19 § tredje stycket MB	Miljöinspektör	
F.75	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.	26 kap. 21 § MB	Miljöinspektör	

F.76	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål, att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.	26 kap. 22 § MB	Miljöinspektör	
F.77	Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verkningar i stället ska utföras av någon annan och utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden för undersökningen inte överstiger 20 000 kronor.	26 kap. 22 § första stycket MB	Miljöinspektör	
F.78	Besluta om att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd	26 kap. 22 § tredje stycket MB	Miljöinspektör	

F.79	Bestämma att beslut i tillsynsärenden ska gälla omedelbart även om det överklagas.	26 kap. 26 § MB	Miljöinspektör	
F.80	Besluta ansöka om verkställighet vid Kronofogdemyndigheten inom kontroll som miljönämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB	26 kap. 17 § första stycket MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	OBS att relationen till EU:s marknadskontrollförfordning behöver beaktas.
F.81	Besluta att ansöka hos Kronofogdemyndigheten om särskild handräckning inom kontroll som miljö- och byggnadsnämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB	26 kap. 17 § andra stycket MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	OBS att relationen till EU:s marknadskontrollförfordning behöver beaktas.
F.82	Besluta om att vidta rättelse på den felandes bekostnad inom kontroll som miljö- och byggnadsnämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB när kostnaden inte överstiger 20 000 kr.	26 kap. 18 § MB	Miljöinspektör	

F.83	Bestämma att beslut i ärende inom kontroll som miljö- och byggnadsnämnden utför enligt 26 kap 30 § MB ska gälla omedelbart även om det överklagas.	26 kap. 26 § MB	Miljöinspektör	
27 kap. Avgifter				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.84	Besluta om att påföra avgift för prövning och tillsyn enligt kommunens taxa om avgifter inom miljöbalkens tillämpningsområde.	27 kap. 1 § MB, gällande taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalken	Miljöinspektör Miljöadministratör	
F.85	Besluta om nedsättning av avgift eller efterskänkande av avgift i enskilda fall.	Gällande taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalken	Miljöavdelningschef Enhetschef	
F.86	Bestämma att beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.	1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § FAPT	Miljöinspektör	

28 kap. Tillträde m.m.				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.87	Besluta om förbud förenat med vite om högst 50 000 kr att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar.	28 kap. 1 och 7 § MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	
30 kap. Miljösanktionsavgifter				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.88	Besluta om miljösanktionsavgift upp till 50 000 kr.	30 kap. 3 § MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	

Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.89	Besluta om att förelägga verksamhetsutövaren att avhjälpa bristen om informationen enligt 28 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar är bristfällig.	20 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar.	Miljöinspektör	
F.90	Besluta i ärende om dispens från kravet på mätning av koldioxid.	47 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör	
F.91	Besluta i ärenden med anledning av verksamhetsutövarens information enligt 55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör	

F.92	Besluta att förelägga verksamhetsutövare att lämna in handling eller uppgift som dokumenterats med stöd av 56 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar när sådan handling eller uppgift begärs med stöd av 57 §.	57 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör	
G	Livsmedel			
	Livsmedelslagen (2006:804)			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.1	Beslut i anledning av registrering av livsmedelsanläggning eller anläggning som omfattas av krav på registrering enligt regelverket om material i kontakt med livsmedel.	11 § LIVSFS 2005:20	Livsmedelsinspektör	Det finns 1 januari 2022 inget krav på registrering av anläggningar som omfattas av förordningen (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Om registreringskrav skulle meddelas av Livsmedelsverket på föreskriftsnivå kan delegation att fatta beslut i anledning av registrering behövas.

G.2	Beslut om att i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet begära upplysningar och handlingar.	20 § Livsmedelslagen	Livsmedelsinspektör	
G.3	Anmäla misstänkt brott mot livsmedelslagstiftningen.	13 § LML	Livsmedelsinspektör	
G.4	Besluta om föreläggande och förbud utan vite.	22 § LML, art. 138 EU 2017/625	Livsmedelsinspektör	
G.5	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 100 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	23 § Livsmedelslagen Viteslagen (1985:206)	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.6	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlöds.	23 §§ LL 4 § Viteslagen (1985:206)	Miljöavdelningschef Enhetschef	

G.7	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 20 000 kronor.	24 § första och andra styckena LML, 34 § LF	Livsmedelsinspektör	
G.8	Besluta att, om det inte finns särskilda skäl för något annat, på ägarens bekostnad låta förstöra vara eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 LL.	24 § tredje stycket LML, 34 § LF	Livsmedelsinspektör	
G.9	Besluta om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde upp till 100 000 kr.	30 a-f § LML 39 a-f § LF	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.10	Besluta om rättelse på verksamhetsutövarens egen bekostnad om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU eller EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de	26 § LL	Livsmedelsinspektör	

	beslut som har meddelats med stöd av EU eller EG-bestämmelserna.			
G.11	Besluta om att begära hjälp av Polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger.	27 § LL	Livsmedelsinspektör	
G.12	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.	33 § LML	Livsmedelsinspektör	
Livsmedelsförordningen (2006:813)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.13	Besluta om skyldighet för den som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet att genomgå läkarundersökning om det behövs av livsmedelshygieniska skäl.	8 § LF	Livsmedelsinspektör	

Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.14	Besluta om avgift för registrering av anläggningar	10 §§ FAOKL, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
G.15	Besluta om avgift för kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen	4 § FAOKL	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
G.16	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	18 § FAOKL, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.17	Besluta att inte ta ut avgift om den sammanlagda kontrolltiden underskrider 30 minuter.	18 § FAOKL Kommunens taxa	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.18	Besluta om avgift för exportkontroll och utfärdande av intyg	5 § förordning (2011:1060) om kontroll vid export av livsmedel	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	

G.19	Besluta om avgift för importkontroll	10 och 12 §§ förordning (2006:812) om avgifter	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
G.20	Besluta om avgift för kontroll efter klagomål och för uppföljande kontroll	8-9 §§§ FAOKL	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
Lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.21	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd EG-bestämmelserna.	23 § LFAB, 12 § FFAB	Livsmedelsinspektör	
G.22	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 100 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	24 § LFAB Viteslagen	Enhetschef	

G.23	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids	24 § LFAB Viteslagen	Enhetschef	
G.24	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 20 000 kronor	25 § LFAB	Livsmedelsinspektör	
G.25	Besluta om att begära hjälp av Polismyndigheten för utövande av kontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger	27 § LFAB	Livsmedelsinspektör	
G.26	Besluta om sanktionsavgift ska betalas av den som påbörjar en verksamhet som är registreringspliktig utan att någon anmälan om registrering har gjorts, eller brister när det	30 a § LFAB 22 c – 22 d § FFAB	Livsmedelsinspektör	

	gäller att uppfylla krav på journalföring eller annan dokumentation			
G.27	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LFAB	Livsmedelsinspektör Miljöinspektör	
Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter (2006:1165)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.28	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter.	3-6 samt 8 §§ FAOKF, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Livsmedelsinspektör	OBS! 8 § som från och med 1 januari 2022 föreskriver vad som gäller för debitering av anläggningar som har efterhandsdebitering av avgifter för livsmedelskontroll
G.29	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	11 § FAOKL, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.30	Besluta om avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och offentlig	12§ FAOKL	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	

	verksamhet som hänger samman med kontrollen			
G.31	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften under de förutsättningar som anges i kontrollförordningen 625/2017 art	Förordning (EU) nr 625/2017 art 79.4 13 a § och 16 a § Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter	Enhetschef	
Förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.32	Besluta i ärende om registrering av livsmedelsanläggning.	Art 6.2, EG 852/2004, 23 § LF, 7-8 §§ LIVSFS 2022:8	Livsmedelsinspektör	
G.33	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	Art. 138 2c EU 2017/625	Livsmedelsinspektör	

G.34	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten.	EU 2017/625 Art 138 2 d	Livsmedelsinspektör	
G.35	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens.	EU 2017/625 Art 138 2 e	Livsmedelsinspektör	
G.36	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för.	EU 2017/625 Art 138 2 g	Livsmedelsinspektör	
G.37	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod	EU 2017/625 Art 138 2 h	Livsmedelsinspektör	

G.48	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktören driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod.	EU 2017/625 Art 138 2 i	Livsmedelsinspektör	
G.39	Besluta att registreringen eller godkännandet för den berörda anläggningen, anordningen, installationen eller transportmedlet återkallas tillfälligt eller slutgiltigt, eller att en transportörs tillstånd eller förarens kompetensbevis återkallas tillfälligt eller slutgiltigt.	EU 2017/625 Art 138 2 j	Livsmedelsinspektör	
G.40	Besluta om kontrollfrekvens för livsmedelsföretag	EU 2017/625 Art 9, 4 § LIVSFS 2023:2	Livsmedelsinspektör	

Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (LIVSFS 2022:12)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.41	Besluta att fastställa faroanalys enligt 11 §	14 § LIVSFS 2022:12	Livsmedelsinspektör	
G.42	Besluta att fastställa undersökningsprogram enligt 17-18 §§	21 § LIVSFS 2022:12	Livsmedelsinspektör	
H	Strålskydd			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
H.1	Besluta att begära upplysningar eller handlingar som behövs för sådan tillsyn enligt strålskyddslagen som nämnden ansvarar för.	8 kap. 4 § SSL	Miljöinspektör	
H.2	Besluta i ärende om anmälan av kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten.	10 § SSM-FS 2012:5	Miljöinspektör	

H.3	Besluta om föreläggande utan vite	8 kap. 6 § SSL	Miljöinspektör	
H.4	Besluta om att förena föreläggande med vite om högst 100 000 kr	8 kap. 7 § SSL	Miljöavdelningschef Enhetschef	
H.5	Besluta om att omhänderta ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne eller som kan alstra strålning	8 kap. 8 § SSL	Miljöinspektör	
H.6	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad när kostnaden inte beräknas överstiga 20 000 kr	8 kap. 10 § SSL	Miljöinspektör	
H.7	Besluta om att delegationsbeslut inte ska gälla omedelbart	10 kap. 3 § SSL	Miljöinspektör	
H.8	Besluta om Polismyndighetens biträde vid tillsyn enligt lagen	8 kap. 12 § SSL	Miljöinspektör	
H.9	Anmäla misstanke om brott enligt strålskyddslagstiftningen		Miljöinspektör	

H.10	Besluta att ta ut avgift för tillsynsärende enligt strålskyddslagstiftningen.	10 kap. 4 § SSF, Gällande taxa för miljötillsyn i Enköpings kommun	Miljöinspektör Miljöadministratör	
I	Tobak och liknande produkter			
	Lag om tobak och liknande produkter (2018:288)			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
I.1	Besluta om föreläggande och förbud.	7 kap. 9 och 12 § TL	Miljöinspektör	
I.2	Besluta om att förena föreläggande och förbud med vite upp till 100 000 kr.	7 kap. 9 § och 15 § TL	Miljöavdelningschef Enhetschef	
I.3	Beslut om föreläggande avseende skyltning av rökfria miljöer	6 kap. 2 § och 7 kap. 9 och 12 §§ LTLP	Miljöinspektör	

I.4	Beslut om att bevilja försäljningstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till detaljhandlare • Till partihandlare 	5 kapitlet 1-3 §§§ TL	Tillståndshandläggare	
I.5	Beslut om bifall respektive avslag vid ansökan från konkursbo om att fortsätta rörelsen.	5 kapitlet 9 § TL	Tillståndshandläggare	
I.6	Beslut om avslag på ansökan om försäljningstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till detaljhandlare • Till partihandlare 	5 kapitlet 1-2§§ TL	Tillståndshandläggare	
I.7	Beslut om återkallelse av tillstånd på egen begäran eller upphörande av verksamhet för den som innehar tillstånd.	7 kapitlet 10 § 1st TL	Tillståndshandläggare	
I.8	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten.	7 kapitlet 17 § TL	Tillståndshandläggare	
I.9	Begära tillträde till lokaler med mera för undersökning	7 kapitlet 18 § TL	Tillståndshandläggare	
I.10	Begära handräckning från polis	7 kapitlet 19 § TL	Tillståndshandläggare	

I.11	Beslut om kontrollköp	7 kapitlet 22 § TL	Enhetschef	
I.12	Beslut att sätta ned eller eftersänka avgiften.	8 kapitlet 1, 2 §§ TL	Enhetschef	
I.13	Avskrivning av ärenden samt beslut i ärende som inte föranleder sanktioner.		Tillståndshandläggare	
I.14	Beslut att inte lämna uppgifter ur allmän handling eller att uppställa villkor för uppgiftens utlämnande	17 kapitlet 1 § och 30 kapitel 20 § OSL	Enhetschef Avdelningschef	
I.15	Tillsyn över försäljningsförbudet över tobak till personer under 18 år.	7 kapitlet 3-4 §§ TL	Tillståndshandläggare	
I.16	Tillsyn över rökfria serveringslokaler.	6 kapitlet 2 § p.5 TL	Tillståndshandläggare	

Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
I.17	Tillsyn på eller i anslutning till fysiska försäljningsställen.	24 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.18	Tillsyn avseende försäljning, egenkontroll och ålderskrav.	25 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.19	Begäran om upplysningar, handlingar, varuprover eller liknande som behövs för tillsyn.	32 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.20	Begäran om tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen och där göra undersökningar och ta prover.	33 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.21	Begäran om handräckning från polis.	34 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.22	Beslut om kontrollköp.	37 § LTNP	Enhetschef	

I.23	Beslut om att sätta ned eller efterskänka avgift.	40 § LTNP	Enhetschef	
J	Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) och förordning (2023:184) om ändring i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
J.1	Besluta om godkännande av en plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg och frågor i anledning av sådant godkännande	3 kap. 9 § LÅFF	Miljöinspektör	Inkl. kompletteringsföreläggande
J.2	Besluta om avgift för tillsyn och prövning av godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg	6 kap. 8 § 2 st. LÅFF, Kommunens taxa	Miljöinspektör	
J.3	Besluta i de tillsynsärenden som aktualiseras enligt lagen	6 kap. 5 b § 1 st. LÅFF	Miljöinspektör	
J.4	Besluta om att förena förelägganden, eller förbud,	6 kap. 5 b § 2 st. LÅFF, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef och enhetschef	

	enligt ovanstående punkt med vite om högst 100 000 kronor.			
J.5	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids.	6 kap. 5 b § 2 st. LÅFF, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef och enhetschef	
J.6	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtelse att se till att det finns en anordning för mottagning av avfall från fartyg.	8 a kap. 2 § förordning (2023:184) om ändring i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	Miljöavdelningschef och enhetschef	
J.7	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtelse att upprätta eller inneha en godkänd avfallshanteringsplan	8 a kap. 3 § förordning (2023:184) om ändring i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	Miljöavdelningschef och enhetschef	

K	Ärenden enligt alkohollagen (2010:1622)			
Stadigvarande serveringstillstånd				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
K.1	Beslut om bifall till ansökan om serveringstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> Till allmänheten Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2, 4, 6, 7, 14 § § AL	Tillståndshandläggare normaltid, kl. 11.00-01.00	
K.2	Beslut om avslag på ansökan: <ul style="list-style-type: none"> Till allmänheten Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2, 4, 6, 7, 14 § § AL	Tillståndshandläggare: normaltid, kl. 11.00-01.00	
K.3	Beslut om avslag på ansökan om sökanden vid tre tillfällen inte fått godkänt resultat på kunskapsprovet.	8 kapitlet 2 och 4 § AL	Tillståndshandläggare	
K.4	Beslut om återkallelse av tillstånd på egen begäran eller upphörande av verksamhet för den som innehar tillstånd.	9 kapitlet 18 § p. 1 AL	Tillståndshandläggare	

K.5	Beslut om bifall respektive avslag vid ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen.	9 kapitlet 12 § AL	Tillståndshandläggare	
K.6	Godkänna anmälningsärenden.	9 kapitlet 11 §, 8 kapitlet 4, 6, 7 §§ AL	Tillståndshandläggare	
K.7	Beslut om bifall respektive avslag om tillfällig ändring av tillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till allmänheten • Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2 § AL	Tillståndshandläggare	
Tillfälligt serveringstillstånd				
K.8	Beslut om bifall respektive avslag för tillfälligt serveringstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till allmänheten • Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2, 4, 6, 7, 14 § § AL	Tillståndshandläggare	
K.9	Beslut om avslag på ansökan om sökanden vid tre tillfällen inte fått godkänt resultat på kunskapsprovet	8 kapitlet 2, 4 §§ AL	Tillståndshandläggare	

Övrigt enligt alkohollagen m.m.				
K.10	Begäran om biträde av Polismyndighet för att kunna utföra tillsyn.	9 kapitlet 9 § AL	Tillståndshandläggare	
K.11	Beslut om att lämna ut uppgifter till annan tillsynsmyndighet.	9 kapitlet 8 § AL	Tillståndshandläggare	
K.12	Beslut om att begära in uppgifter från andra myndigheter som är av betydelse för tillståndsprövningen eller tillsyn.	9 kapitlet 8 § AL	Tillståndshandläggare	
K.13	Avskrivning av ärenden samt beslut i ärenden som inte föranleder sanktioner		Avdelningschef Enhetschef Tillståndshandläggare	
K.14	Beslut att sätta ned eller efterskänka avgiften	8 kap 10 § AL	Enhetschef	

L	Övriga ärenden på miljöavdelningen			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
L.1	Avge yttrande i ärende angående bygglov, rivningslov och marklov som rör enstaka småhus eller fritidshus.		Miljöinspektör	
L.2	Avge yttrande angående detaljplan och områdesbestämmelser.		Miljöinspektör	
L.3	Avge yttrande över förslag till detaljplan och områdesbestämmelser under granskningstiden när nämnden tidigare avgivit yttrande i samrådsskedet.		Miljöinspektör	
L.4	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende rörande bidrag för åtgärder mot och andra åtgärder i bostäder.	Förordning om bidrag till åtgärder mot radon i egna hem (SFS 1998:372)	Miljöinspektör Miljöadministratör	

L.5	Avge yttrande på remisser som rör alkoholserving, skottlossning, skydds jakt och offentlig tillställning.		Miljöinspektör Livsmedelsinspektör	
L.6	Avge yttrande till Polismyndighet i ärende om tillstånd till hotell- och pensionatsrörelse		Miljöinspektör Livsmedelsinspektör	
L.7	Yttrande till Spelinspektionen gällande tillstånd till spel på värdeautomater.	5 kapitlet 7 § spellag	Tillståndshandläggare	

Byggavdelningen				
Lovärenden				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1.1	Föreläggande om att avhjälpa brist i ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan	9 kap. 22 § första stycket PBL 6 kap. 10 § första stycket PBF	Koordinator Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.2	Avvisning av ansökan eller anmälan när föreläggande om komplettering inte åttlytts	9 kap 22 § andra stycket PBL 6 kap 10 § andra stycket PBF	Koordinator Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.3	Begäran om att en ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan och andra sådana handlingar som avses i 9 kap 21 § PBL ska vara utförda så att de är lämpliga för arkivering	6 kap 9 § PBF	Koordinator Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	

1.4	Beslut om att samordning med miljöavdelningen inte ska ske	9 kap 24 § andra stycket PBL	Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.5	Beslut om förlängning av handläggningstiden i ärende om lov eller förhandsbesked och anmälningsärenden	9 kap 27 § PBL 9 kap 45 § PBL	Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.6	Beslut om att avvisa för sent inkommet överklagande	13 kap 16 § första och andra styckena PBL	Ordförande MBN Byggavdelningschef Processledare	
1.7	Beslut om prövning av åtgärd som inte kräver lov	9 kap 14 § PBL	Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.8	Beslut om anståndsförklaring	9 kap 28 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.9	Besluta att avvisa en ansökan om lov eller förhandsbesked då litispendens råder. (Litispendens är ett ursprungligen latinskt	PBL 9 kap 22 § andra stycket 13 kap 6 § rättegångsbalken	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Samordnare	

	uttryck som vi bibehållit för det förhållandet att ett mål redan pågår om samma sak. Om litispensens föreligger ska mål nr 2 avvisas.)			
1.10	Beslut om bygglov	9 kap 30 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Byggnader upp till 2500 kvm BTA
1.11	Beslut om bygglov med liten avvikelse	9 kap 31 b § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Byggnader upp till 2500 kvm BTA
1.12	Förklara att fastighet eller tidigare uppfört byggnadsverk är en liten avvikelse	9 kap 30 a § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.13	Undantag från 39 § byggnadsstadgan	Övergångsbestämmelse nr 5 i PBL 17 kap 4 § ÄPBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.14	Besluta om bygglov	9 kap 31 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Vid nylokalisering ska beviljat förhandsbesked finnas. Byggnader upp till 2500 kvm BTA

1.15	Besluta om bygglov	9 kap 31 a, c-e §§ PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.16	Besluta om bygglov	9 kap 32-32a §§ PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Byggnader upp till 2500 kvm BTA
1.17	Besluta om rivningslov	9 kap 34 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.18	Besluta om marklov	9 kap 35 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.19	Beslut om tidsbegränsat bygglov, i de fall åtgärden har stöd i en detaljplanbestämmelse om tillfällig användning eller om åtgärden inte innebär stor påverkan på omgivningen	9 kap 33-33a §§ PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.20	Beslut om förlängning av tidsbegränsat bygglov, i de fall åtgärden har stöd i en	9 kap 33 § andra stycket PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

	detaljplanbestämmelse om tillfällig användning eller om åtgärden inte innebär stor påverkan på omgivningen	9 kap 33 a § andra stycket PBL		
1.21	Beslut om att ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov får verkställas tidigare än fyra veckor efter att beslutet kungjorts enligt 9 kap 41 § PBL om ett väsentligt allmän eller enskilt intresse kräver det	9 kap 42 a § andra stycket PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
Miljöbalken – Strandskyddsärenden				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
2.1	Avvisa strandskyddsärenden där bedömningen är att det inte krävs strandskydd enligt Miljöbalken 7:15 och 7:16	7 kap 15-16 §§ MB	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
2.2	Bevilja strandskyddsdispens i enklare ärenden såsom till exempel skyltar,	7 kap 18 a-h §§ MB	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

	komplementbyggnader, transformatorstationer			
Bygg – genomförande bygg-, rivnings- och markåtgärder				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
3.1	Beslut om föreläggande för byggherren att ge in de ytterligare handlingar som behövs för prövning i frågan om startbesked	10 kap 22 § 1:a st 2 p PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
3.2	Beslut att ge startbesked om det enligt PBL 10 kap 14 § inte behövs något tekniskt samråd och om startbesked inte redan getts i beslut om lov.	10 kap 22 § 1:a st 1 p PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
3.3	Beslut att med startbesked godkänna att en åtgärd får påbörjas och att i startbesked bland annat: - fastställa kontrollplan,	PBL 10 kap 23-24 §§	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

	<ul style="list-style-type: none"> - bestämma de villkor som behövs för att få påbörja åtgärderna, - bestämma villkor och ungefärlig tidpunkt för utstakning om det behövs, bestämma vilka handlingar som ska lämnas inför beslut om slutbesked. 			
3.4	Bestämma – i kontrollplan eller genom särskilt beslut – att krav på omfattande ändringar av andra delar än den direkt berörda av en byggnad inte behöver utföras förrän vid en viss senare tidpunkt	3 kap 21 § PBF	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.5	Beslut att medge mindre avvikelser från föreskrifterna i Boverkets byggregler om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt	BBR 1:21	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

3.6	Beslut om att ett byggnadsverk får tas i bruk utan att slutbesked lämnats	10 kap 4 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.7	Besluta att utse ny kontrollansvarig	10 kap 13 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.8	Beslut att medge mindre avvikelse från föreskrifterna om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt	EKS 3 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.9	Beslut om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärderna eller för kontrollen	10 kap 29 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.10	Beslut om interimistiskt slutbesked	10 kap 36 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

3.11	Beslut om slutbesked	10 kap 34 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.12	Beslut om slutbesked i ärenden om eldstad och åtgärder enligt 9 kap 4, 4a, 4b §§ PBL	10 kap 34 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
3.13	Beslut om att det inte behövs någon kontrollplan för rivningsåtgärder	10 kap 18 § andra stycket PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.14	Beslut om att färdigställandeskydd, enligt lag (2014:227) om färdigställandeskydd, inte behövs	Lag om färdigställandeskydd d 3 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.15	Besluta att utse annan funktionskontrollant om tidigare funktionskontrollant som avses i PBL 8 kap 25 § (ventilationskontroll) åsidosätter sina skyldigheter.	PBL 11 kap 34 §	Byggnadsinspektör	

3.16	Anmärkning i anslutning till arbetsplatsbesök/platsbesök/besiktning inom ramen för nämndens tillsynsarbete som innefattar för byggherren bindande föreskrift (föreläggande)	PBL 10 kap 27-28 §§ och 11 kap 8, 19-20 §§	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
Bygg – tillsyn och ingripande				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
4.1	Besluta om lovföreläggande, det vill säga föreläggande att ansöka om lov ifall åtgärd som kräver lov utförts utan lov.	PBL 11 kap 17 §	Ordförande i MBN	
4.2	Förelägga ägare av byggnadsverk att inom viss tid ge synpunkter på ett övervägande att uppdra åt sakkunnig att utreda behovet av underhållsåtgärder och vem som ska betala.	PBL 11 kap 18 §	Ordförande i MBN	

4.3	Beslut att entlediga kontrollansvarig som åsidosatt sina skyldigheter och efter förslag av byggherren besluta om ny kontrollansvarig	PBL 11 kap 35 §	Ordförande i MBN	
4.4	Beslut att begära biträde av polismyndigheten för att få tillträde enligt PBL 11 kap 8 §.	PBL 11 kap 9 §	Byggavdchef	
4.5	Beslut att ansöka om handräckning hos Kronofogdemyndigheten för tillträde enligt PBL 11 kap 8 § när någon har underlåtit att utföra arbete eller vidta en åtgärd som har förslagits med stöd av PBL 10 kap 19, 21-22 §§.	PBL 11 kap 39 §	Byggavdchef	
4.6	Förelägga den som är ansvarig för nedskräpning inom ianspråktagen tomt eller eftersatt underhåll av tomtplats att iordningställa platsen samt vidta erforderliga åtgärder. (Ej förenat med vite)	PBL 11 kap 19 §	Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	

4.7	Förelägga fastighetsägaren på vilken det vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag att rätta det utförda. (ej förenat med vite)	PBL 11 kap 20 §	Byggnadsinspektör Bygglövshandläggare Processledare	
4.8	Avge ingripandebesked inom ramen för föreskrifterna i 11 kap 7 § PBL och redovisa om det i fråga om ett visst byggnadsverk vidtagits någon åtgärd som motiverar ett ingripande.	PBL 11 kap 7 §	Byggnadsinspektör Bygglövshandläggare Processledare	
4.9	Avge ingripandebesked utan åtgärd inom ramen för föreskrifterna i 11 kap 7§ PBL.	PBL 11 kap 7 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.10	Förbjuda fortsatt arbete eller åtgärd, även om förbudet förenas med vite. Grunderna anges i 11 kap 30-32 §§ PBL; uppenbar fara för människors liv och hälsa, uppenbart lagstridigt eller bryter mot väsentlig del av kontrollplanen.	PBL 11 kap 30-32 §§	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

4.11	Förbjuda användning av byggnadsverk som har brister som kan äventyra säkerheten, även förbud som förenas med vite.	PBL 11 kap 33 § 1 st	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
4.12	Förbjuda användning av byggnadsverk, om det inte finns förutsättningar för att ge slutbesked.	PBL 11 kap 33 § 2 st	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
4.13	Avgöra och avföra ärende där det är uppenbart att inget ingripande enligt 11 kap krävs.	PBL 11 kap 5 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.14	Beslut att lämna anmälan om enkelt avhjälpa hinder utan åtgärd. Godkänna föreslagna åtgärder avseende enkelt av hjälpta hinder	PBL 8 kap 2 § andra stycket	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

4.15	Beslut om att återkalla eller upphäva föreläggande och att avanmäla det till inskrivningsmyndigheten	PBL 11 kap 42-44 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.16	Förelägga om särskild besiktning av hissar och andra motordrivna anordningar. Samt upphäva sådant föreläggande	PBF 8 kap 6 § och 5 kap 9 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.17	Besluta om längre besiktningintervall eller anstånd med besiktning av hissar med mera enligt PBF 3 kap 16-17 §§	Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2011:12, med ändringar omtryckt i BFS 2016:2 H16) om hissar och andra motordrivna anordningar.	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
4.18	Besluta om användningsförbud för hissar och andra motordrivna anordningar. Samt upphäva sådant föreläggande.	PBF 5 kap 8-16 §§ med tillhörande föreskrifter samt PBL 11 kap 19-20 §§	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	

4.19	Besluta om föreläggande (utan vite) mot ägare till byggnader som inte fullgör sina skyldigheter ifråga om funktionskontroll av ventilationssystem. Samt upphäva sådant föreläggande.	PBF 5 kap 1-7 §§ och 3 kap (samt 11 kap 19-20 §§ PBL)	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.20	Besluta om senareläggning av besiktningsynpunkt om det finns särskilda skäl (ventilationssystem)	BFS 1991:36, 4 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
Bygg – beslut enligt fastighetsbildningslagen m fl				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
5.1	Företräda miljö- och byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten enligt fastighetsbildnings-lagen (1970:988). Därvid rätt att begära att ärendet hänskjuts till miljö- och byggnadsnämnden för prövning.	FBL 4 kap 25-25a §§	Byggavdchef	

5.2	Godkänna förrättning, förrättningsbeslut eller gränsutsättning enligt fastighetsbildningslagen och därvid avsäga nämndens rätt till överklagande för att möjliggöra snabbt laga kraft vinnande av förrättningsbeslut.	FBL 15 kap 11 §	Byggavdchef	
5.3	Beslut att påkalla fastighetsreglering som behövs för att mark och vatten ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt	FBL 5 kap 3 § tredje stycket	Byggavdchef	
5.4	Företräda miljö- och byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten enligt anläggningslagen (1973:1149).	AL 12 och 23 §§	Byggavdchef	
5.5	Godkänna beslut eller åtgärd enligt anläggningslagen.	AL 30 §	Byggavdchef	

5.6	Företräda miljö- och byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten enligt ledningsrättslagen (1973:1144)	LL 21 §	Byggavdchef	
5.7	Godkänna beslut eller åtgärd enligt ledningsrättslagen.	LL 28 §	Byggavdchef	
Bygg – yttrande i ärenden enligt PBL eller annan speciallagstiftning				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
6.1	Avge yttrande till domstol eller annan överprövandemyndighet i ärenden där beslut fattats av förvaltningen på delegation.		Ordförande i MBN	
6.2	Avge yttrande till domstol eller annan överprövandemyndighet i ärenden där beslut fattats av nämnden.		Ordförande MBN med godkännande av vice ordförande	
6.3	Avge yttrande angående detaljplan och områdesbestämmelser.		Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

6.4	Avge yttrande över förslag till detaljplan och områdesbestämmelser under granskningstiden när nämnden tidigare avgivit yttrande i samrådsskedet.		Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
Kart- och GIS-avdelningen				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1.1	Rätt att fatta beslut om belägenhetsadress och lägenhetsnummer.	10-11 §§ Lag om lägenhetsregister (2006:378).	Handläggare Mättingsingenjör GIS-ingenjör Kart och GIS	
1.2	Rätt att åsätta närmast lediga nummer.	Lag (2006:378) om lägenhetsregister och förordning (SFS 2007:108) om lägenhetsregister.	Handläggare Mättingsingenjör GIS-ingenjör Kart och GIS	

M	Övrigt			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
M.1	Bidrag eller annan utbetalning för finskt förvaltningsområde a. 1-10 000 kr b. 10 001-50 000 kr c. över 50 000 kr		a. KLK:s samordnare för finskt förvaltningsområde b. Ordförande i samrådsgruppen för finskt förvaltningsområde c. KSAU	Upphäver beslut av KS med dnr KS2013/334. b. Efter samråd med samrådsgruppen för finskt förvaltningsområde c. Efter samråd med samrådsgruppen för finskt förvaltningsområde
M.2	Brådskande ärenden	6 kap. 39 § KL	KS ordförande	I förekommande fall efter samråd med vice ordförandena.
M.3	Deltagande i kurser och konferenser inom EES-området för kommunalråden		KSAU	EES omfattar alla EU-länder samt Norge, Island och Liechtenstein.
M.4	Deltagande i kurser och konferenser inom EES-området för annan förtroendevald än angiven i G.3 samt för kommundirektör		KS ordförande	EES omfattar alla EU-länder samt Norge, Island och Liechtenstein.

M.5	Utse kandidat till vigselförrättare	Förordningen (2009:263) om vigsel som förrättats av särskilt förordnad vigselförrättare	KSAU	Förslaget överlämnas till Länsstyrelsen i Uppsala
M.6	Ansökan till Kungliga Biblioteket om att lämna leveranspliktigt material på annat sätt än databärare.	7 § förordning (2012:866) om pliktexemplar av elektroniskt material	Kommunikationschef	
M.7	Övergripande organisationsförändringar		Förvaltningschef	
M.8	Utse kandidat till begravningsombud	10 kap. 2 § begravningslagen (1990:1144) och 50 § begravningsförordning (1990:1147)	KSAU	Förslaget om kandidat överlämnas till Länsstyrelsen i Stockholm
M.9	Beslut om flaggning i en situation som inte omfattas av Riktlinjer för flaggning		Kommundirektör	Se Riktlinjer för flaggning dnr KS 2017/201
M.10	Besluta om skadestånd på grund av sak-, person- eller ren förmögenhetsskada som	Skadeståndslagen	Säkerhetsstrateg	Delegationen gäller för skador uppkomna inom miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområden.

	förorsakats av kommunen, i de fall yrkandet om ersättning uppgår till maximalt ett halvt prisbasbelopp (vid tiden för yrkandet gällande prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken).			
M.11	Utse säkerhetsskyddschef, ersättare och vid behov biträdande säkerhetsskyddschef	Säkerhetsskydds-förordningen 6 §	Kommundirektör	Gäller för hela kommunen, dock inte bolagen, se KS reglemente dnr 2016/123

Kommunstyrelserna

Meddelande från styrelsen- Sammanträdesplan för Sveriges Kommuner och Regioner 2025

Ärendenr: SKR2024/00276

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 15 mars 2024 beslutat om sammanträdesplan för beredningar, delegationer, arbetsutskott och styrelse för år **2025** enligt följande

Beredningar/Delegationer	Styrelse
23 jan	24 jan
20 mars	21 mars
10 april	11 april
15 maj	16 maj
12 juni	13 juni
18 sep	19 sep
9 okt	10 okt
20 nov	21 nov
18 dec	19 dec

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande

Paragraf 39

ALL.2024.524

Revidering av delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att:

1. Miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning daterad 2024-03-14, antas.

Motivering till beslut

Till följd av justeringar i riktlinjerna för bedömning av ansökningar om serveringstillstånd i Enköpings kommun bör delegationsordningen justeras i syfte att vara enhetlig med riktlinjerna.

Noterade felaktiga laghänvisningar kopplat till livsmedel är också justerade.

Beslutsunderlag

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden, daterad 2024-03-14 med revideringar

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2024-03-07

Beslutet skickas till:

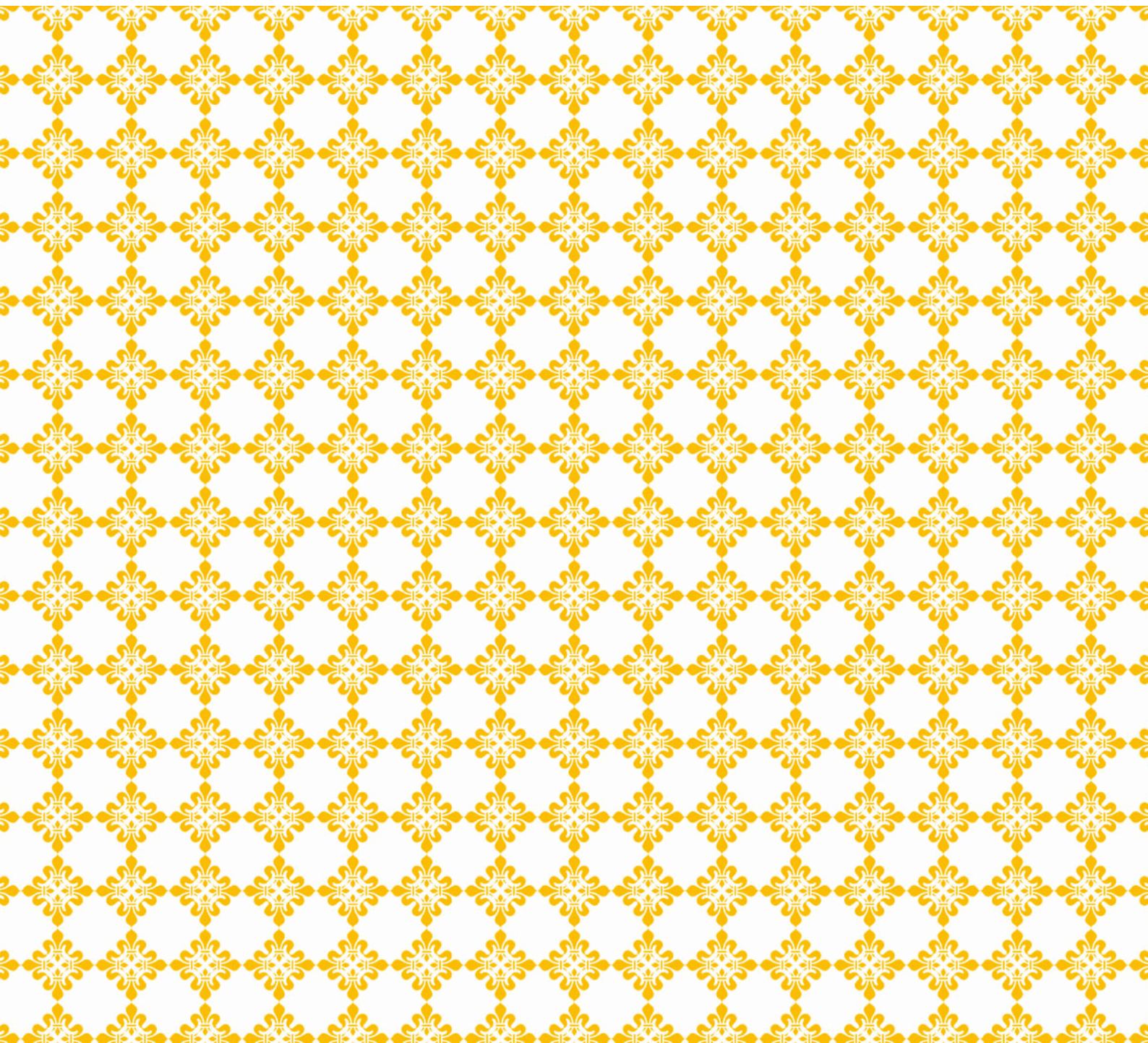
Kommunstyrelsen, för kännedom

Kommunikation, för åtgärd

Delegationsordning

för miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun

Beslutad 2024-03-14

Diarienummer
2024-165

Dokumenttyp Delegationsordning	Beslutad av Miljö- och byggnadsnämnden	Gäller f.om. 14 mars 2024	Gäller t.om. tillsvidare
Ersätter Delegationsordning beslutad 2024-02-08	Gäller för Miljö- och byggnadsnämnden	Ansvarig funktion Chefsstöd	Reviderad -

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun

Innehåll

1	Innebörd av och syfte med delegation	5
2	Rättslig reglering av delegation	5
3	Beslutanderätt som inte kan delegeras	6
4	Jäv eller andra förhinder för delegat att besluta	6
5	Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut	6
6	Undertecknande av handlingar	7
7	Utformning av delegationsbeslut.....	8
8	Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation.....	8
9	Delegationsordning.....	5

Förkortningar

AB	Allmänna bestämmelser
AML	arbetsmiljölagen
AL	Alkohollag (2010:1622)
BF	Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
FL	förvaltningslagen
KF	kommunfullmäktige
KL	kommunallagen
KLK	kommunledningskontoret
KS	Kommunstyrelsen
MBN	miljö- och byggnadsnämnden
MBN AU	miljö- och byggnadsnämndens arbetsutskott
LAS	lagen om anställningsskydd
LOA	lagen om offentlig anställning
LOU	lagen om offentlig upphandling
OSL	offentlighets- och sekretesslagen
PLEX	plan-, mark- och exploateringsutskott pbb prisbasbelopp
TF	tryckfrihetsförordningen
AF	avfallsförordningen (2001:927)
EG 852/2004	Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
EU 2017/625	Europaparlamentets och rådets förordning om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel
FAM	Förordningen om allvarliga miljöskador (2007:667)
FAOKL	Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176)
FAOKF	Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter (2006:1165)
FAPT	Förordningen om avgifter för prövning (1998:940) och tillsyn enligt miljöbalken
FCM	Food contact material
FFAB	Förordningen om foder och animaliska biprodukter (2006:814)
FMBK	Förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905)
FMH	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899)
FV	Förordningen om vattenverksamhet m.m. (1998:1388)
LFAB	Lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805)
LF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
LML	Livsmedelslagen (2006:804)
LTNP	Lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)
LÅFF	Lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) och förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg
MB	Miljöbalken (1998:808)
MPF	Miljöprövningsförordningen (2013:251)
MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)

NFS 2003:24 Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor
SLVFS 2001:30 Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten
SNFS 1997:2 Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av kemiska bekämpningsmedel
SSF Strålskyddsförordningen (2018:506)
SSL Strålskyddslagen (2018:396)
SSMFS Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier (2012:5)
TL Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088)

1 Innebörd av och syfte med delegation

Delegation innebär att nämnden överför självständig beslutanderätt till någon annan - det vill säga ger någon i uppdrag att fatta beslut på nämndens vägnar. Den som via delegation får rätt att fatta beslut kallas *delegat*. Ett beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden gäller alltså som om nämnden själv hade fattat beslutet i fråga.

Att delegera beslutanderätten fyller i huvudsak två syften:

- att avlasta nämnden från vissa ärenden för att skapa mer utrymme för betydelsefulla och principiella ärenden, och
- att möjliggöra en effektivare verksamhet genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

2 Rättslig reglering av delegation

De förtroendevalda i kommunen har det politiska ansvaret för verksamheten i sin helhet, det vill säga beredning, beslut och verkställighet. Beslut enligt kommunallagen kan endast fattas av fullmäktige, kommunstyrelse, nämnd, partssammansatta organ eller med stöd av delegationsreglerna i kommunallagen.

Nämndens möjlighet att delegera sin beslutanderätt följer av 6 kap. 37-40 §§ och 7 kap. 5-7 §§ i kommunallagen (2017:725). Enligt kommunallagen beslutar nämnden själv - inom lagens ramar - vilka ärendegrupper eller enskilda ärenden som ska delegeras. Nämnden har enligt 6 kap. 37 § och 7 kap. 5 § kommunallagen rätt att delegera sin beslutanderätt till:

- presidiet
- ett utskott,
- en enskild ledamot eller ersättare inom nämnden eller
- en enskild anställd inom kommunen.

Det är således inte tillåtet att delegera till flera anställda i grupp eller till en anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegation.

Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra. I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beloppsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av anställda, exempelvis "biståndshandläggare" eller "miljöinspektör". En sådan delegation måste kompletteras med ett förtydligande, som fördelar ärendena inom

respektive ärendegrupp på varje enskild anställd. För att bland annat uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegationsordningen och eventuellt förtydligande, finna endast en anställd som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

3 Beslutanderätt som inte kan delegeras

Vissa beslut som är av stor betydelse för medborgarna får inte delegeras vidare enligt 6 kap. 38 § kommunallagen. Beslut i följande ärenden måste således fattas av nämnden och inte av delegat:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, samt
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

4 Jäv eller andra förhinder för delegat att besluta

Delegat får inte delta i handläggning av ärenden där hon eller han är jävig. I sådant fall ska delegaten överlämna ärendet till ersättare, direkt överordnad chef eller nämnden.

Vid förfall för delegat övertas delegatens beslutanderätt av tillförordnad ersättare. Om det inte finns någon tillförordnad ersättare övertar ersättare som är utpekad i delegationsordningen beslutanderätten. Finns det varken någon tillförordnad ersättare eller någon ersättare utpekad i delegationsordningen övertar direkt överordnad chef delegatens beslutanderätt.

5 Delegationsbeslut och verkställighetsbeslut

I kommunen fattas både så kallade verkställighetsbeslut som delegationsbeslut. Det är viktigt att känna till vad de två olika begreppen betyder och skillnaden mellan de två.

I nämndens delegationsordning regleras enbart de så kallade *delegationsbesluten*. Endast de är "beslut" i kommunallagens mening. Ett delegationsbeslut kännetecknas av att beslutsfattaren måste göra vissa självständiga överväganden och bedömningar och i normalfallet finns det för delegationsbeslut alternativa lösningar. Ett delegationsbeslut kan i regel överklagas.

Vid **verkställande** beslut är ställningstagandet ofta styrt av riktlinjer, tidigare nämndbeslut, avtal med mera. De besluten är därför mer eller mindre "mekaniska" utifrån fastställda principer som rutiner eller befattningsbeskrivningar och kräver inga bedömningar som delegationsbesluten gör. Exempel på verkställighetsbeslut är avgiftsdebitering enligt en redan fastställd taxa. Rätten för anställda att vidta sådana åtgärder grundas inte på delegation utan följer istället av den arbetsfördelning mellan de förtroendevalda och de anställda som måste finnas för att den kommunala verksamheten ska fungera.

Gränsdragningen mellan verkställighetsbeslut och delegationsbeslut kan vara svår att dra och kan slutligen komma att prövas i domstolen. Frågan om vilket slags beslut det är har bland annat betydelse för den enskildes möjligheter att överklaga, eftersom ett verkställighetsbeslut inte kan överklagas.

6 Undertecknande av handlingar

I samband med frågor kring vem som har rätt att fatta beslut uppkommer ofta även frågor om vem som har rätt att underteckna ett avtal, mottagningsbevis eller dylikt. Många refererar till detta som "firmateckningsrätt". Inte sällan efterfrågas också ett firmateckningsbeslut av kommunens motparter i samband med t.ex. avtalstecknande, upptagande av lån eller tecknande av borgen.

Begreppet "firmateckning" finns inte i kommunallagen och har inte heller en sådan naturlig plats i kommunalrätten som inom t.ex. bolagsrätten. Rätten att teckna firma är inte heller ett beslut i kommunallagens mening och kan därför inte delegeras enligt en delegationsordning. Det krävs istället ett särskilt beslut för att utse firmatecknare.

I nämndens reglemente – beslutat av kommunfullmäktige – anges hur handlingar ska undertecknas inom nämnden. Nämnden kan även fatta egna beslut om firmateckning.

Att teckna firma eller skriva under en handling utifrån ett delegationsbeslut ska särskiljas från rätten att göra löpande verkställande åtgärder, som till exempel inköp i den dagliga verksamheten. Vem som har rätt att göra det beslutas av närmaste chef som en del av arbetsledningsrätten.

Sammanfattningsvis innebär ovanstående att avtal som utgångspunkt ska hanteras i två steg:

1. Beslut av nämnden eller i förekommande fall av delegat, att avtalet godkänns eller antas.

2. Undertecknande av avtal sker med behörig firmatecknare i enlighet med nämndens reglemente eller beslut om firmateckning.

7 Utformning av delegationsbeslut

Delegationsbeslut ska dokumenteras. Ett minimikrav i sammanhanget är att varje beslutsdokument ska innehålla uppgifter om:

- ärendet
- beslutet
- beslutsdatumet
- vem som är delegat
- med stöd av vilken punkt i delegationsordningen beslut fattats.

Mall för delegationsbeslut finns i ärendehanteringssystemet w3d3. Särskilda krav på utformningen av beslutet ställs när beslutet kan överklagas med förvaltningsbesvär. Det är upp till delegaten att säkerställa att dessa krav, som följer av förvaltningslagen, uppfylls.

Det finns inga krav på att delegationsbeslut ska vara egenhändigt undertecknade av delegaten. Däremot är det viktigt att det på något sätt framgår att den person som anges ha fattat beslutet också har gjort det. Det kan visas med ett undertecknande av delegaten (till exempel med godkänd e-signatur eller egenhändig namnunderskrift) eller att delegaten använder en beslutsfunktion i ärendehanteringssystemet.

8 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

Samtliga beslut som är fattade med stöd av delegation ska anmälas till nämnden om inte annat anges i delegationsförteckningens anmärkningsruta vid respektive delegation. Delegaten ansvarar för att anmälan sker.

För delegationsbeslut fattade av utskott under nämnden gäller dock alltid undantag från anmälningskyldigheten. Utskottens delegationsbeslut ska protokollföras och anslås på kommunens anslagstavla.

Nämndens sekreterare meddelar närmare instruktioner om anmälan av delegationsbeslut. Vid nämndens sammanträde redovisas besluten genom att förteckning över besluten finns tillgängliga vid sammanträdet. Anmälan av beslut antecknas under särskild paragraf i nämndens protokoll.

9 Delegationsordning

A	Ekonomi			
A.1	Ansöka om externa medel (inkl EU-medel) för projekt- och utvecklingsarbete, samt statliga medel och rekvisitioner.		Avdelningschef Förvaltningschef	
B	Upphandling			
B.1	Direktupphandling avseende varor eller tjänster där avrop från ramavtal inte kan genomföras.	LOU	Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Se av KS beslutad Riktlinje för direktupphandling KS2015/116 beslut 2015-02- 26. Beloppsgräns för direktupphandling avgörs av för tidpunkten gällande gräns i LOU

C	Rättsfrågor och yttranden			
C.1	Besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Delegationen avser alla nämndens verksamheter. Beslut ska alltid anmälas på nämndens nästa sammanträde.	6 kap. 39 § KL	Nämndens ordförande	
C.2	Beslut om rättelse av beslut som blivit fel p.g.a. förbiseende och som är uppenbart oriktigt – självrättelse.	36 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
C.3	Beslut om ändring av beslut fattat på delegation.	37-39 §§ FL	Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	
C.4	Rättidsprövning vid överklagande, samt ställningstagande om ändring av beslut ska ske eller inte.	45 § FL	Ansvarig tjänsteman i ärendet	

C.5	Fatta överklagbart beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling och uppställande av förbehåll i samband med utlämnade.	6 kap. 3 § OSL; 2 kap. 14-15 §§ TF	Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef	Avslagsbeslut gällande uppgifter i allmän handling är inte överklagbara av enskilda, enbart av myndigheter. Se 6 kap. 4 och 7 §§ OSL. Omfattar också rätten att inte lämna ut en handling som någon påstår är en allmän handling men som enligt myndighetens uppfattning inte är en allmän handling.
C.6	Fatta överklagbara beslut om avslag på begäran av uppgift i allmän handling.		Förvaltningschef	
C.7	Avskrivning av inaktuella ärenden		Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	

C.8	<p>a. Yttranden som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt</p> <p>b. Yttranden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, men då svarstiden inte medger behandling på ordinarie nämndsammanträde.</p> <p>c. Beslut att avstå yttrande</p>		<p>a. Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef</p> <p>b. Nämndordförande</p> <p>c. Nämndordförande</p>	<p>Remissvar och yttranden som berör avsnitt F-H + K får handläggas av behörig tjänsteman. Övriga remissvar och yttranden får delegeras till behörig tjänsteman på förvaltningen.</p>
C.9	<p>Att besluta om att avslå begäran om avgörande av ärende som överskridit 6 månader.</p>	12 § FL	<p>Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef</p>	
C.10	<p>Överklaga dom eller beslut, samt begära inhibition.</p>		<p>Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef</p>	<p>Gäller vid överprövning av beslut som fattats på delegation.</p>
C.11	<p>Begära polishandräckning enligt gällande lagstiftning inom plan- och bygglagen, miljöbalken och livsmedelslagstiftningen</p>		<p>Ansvarig tjänsteman i ärendet</p>	

C.12	Beslut om stämmingsmannadelgivning	31-38 §§ och 47-50 §§ DV	Miljöadministratör Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	
C.13	Beslut om kungörelsedelgivning	31-38 §§ och 47-50 §§ DV	Processledare Enhetschef Bitr miljöavdelningschef Avdelningschef Förvaltningschef	
C.14	Besluta om jäv för anställda	7 kap. 4 § KL och 6 kap. 28-32 §§ KL	Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Formella beslut om jäv fattas enbart om det råder delade meningar mellan anställd och chef eller mellan en utomstående och myndigheten om jäv föreligger eller inte.
C.15	Fatta överklagbart beslut om avslag på förfrågan enligt dataskyddsförordningen och gällande dataskyddslagstiftning (t ex rätt till tillgång och radering)	Artikel 15-18, 20-22 dataskyddsförordningen samt tillämpliga delar av dataskyddslagen och särskilda registerförfattningar	Avdelningschef Förvaltningschef	

C.16	Fatta beslut om anmälan av personuppgiftsincident till tillsynsmyndighet och/eller registrerade enligt dataskyddsförordningen	Artikel 33 dataskyddsförordningen	Avdelningschef Förvaltningschef	
C.17	Beslut att lämna ut handling eller uppgift.	6 kap. 4-5 §§ OSL	Miljöinspektör Livsmedelsinspektör Miljöadministratör Koordinator Samordnare Processledare Kontaktcenter	
D	Arkiv			
D.1	Fastställande av dokumenthanteringsplan, arkivbeskrivning och riktlinjer för gallring av allmänna handlingar inom nämndens verksamhetsområde		Förvaltningschef	

E	Personal			
E.1	Beslut om anställning		Chef för direkt underställd medarbetare	
E.2	Beslut gällande bisyssla		Chef för direkt underställd medarbetare	Efter samråd med HR-partner
E.3	Beslut om omplacering		Chef för direkt underställd medarbetare	Efter samråd med utsedd HR-partner
E.4	Beslut om stadigvarande förflyttning		Chef för direkt underställd medarbetare	
E.5	Beslut om avslut av tidsbegränsade anställningar		Chef för direkt underställd medarbetare	

E.6	Lönebidragsanställning, anställning med rekryteringsstöd samt anställning enligt BEA		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med utsedd HR-partner.
E.7	Utse arbetsgivarföreträdare i förhandling enligt 10 och 14 §§ MBL		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
E.8	Avslut av anställning med förmåner, upp till 12 månader, utöver lag eller avtal		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med förvaltningschef
E.9	Rekryteringsbegränsning (anställningsstopp)		Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
E.10	Arbetsbefrielse med lön utöver lag eller avtal i sammanlagt längst en vecka		Enhetschef Avdelningschef Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
E.11	Avstängning enligt AB10 § mom 1,4-5	AB10 § mom 1,4-5	Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef

E.12	Avstängning enligt AB10 § mom 2	AB10 § mom 2 och 6	Förvaltningschef	Efter samråd med HR-chef
F	Miljöbalken (1998:808)			
	2 kap. Allmänna hänsynsregler m.m.			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.1	Besluta i tillsynsärende gällande tillämpningen av de allmänna hänsynsreglerna	2 kap. 2-9 §§ 26 kap. MB	Miljöinspektör	
	6 kap. Miljöbedömningar			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F. 2	Avge yttrande i ärenden rörande miljöbedömningar för planer, verksamheter, program och åtgärder	6 kap. 6, 10, 24 & 30 §§ MB	Miljöinspektör	Avser yttranden till verksamhetsutövare, planmyndigheten och länsstyrelsen med flera.

7 kap. Skydd av områden				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.3	Besluta i ärenden om tillstånd enligt föreskrifter i vattenskyddsföreskrifter som kommunen har meddelat eller om dispens från sådana vattenskyddsföreskrifter, om det finns särskilda skäl.	7 kap. 22 § första respektive andra styckena MB	Miljöinspektör	
F.4	Besluta om undantag (tillstånd eller dispens) från vattenskyddsföreskrifter som länsstyrelsen har meddelat då länsstyrelsen överlåtit sådan beslutanderätt på kommunal nämnd.	7 kap. 22 § tredje stycket första meningen MB	Miljöinspektör	
F.5	Besluta i anmälningsärende om åtgärd inom vattenskyddsområde som länsstyrelsen överlåtit på kommunen.	7 kap. 22 § tredje stycket andra meningen MB	Miljöinspektör	

F.6	Meddela dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för naturreservat.	7 kap. 7 § MB	Kommunekolog	
F.7	Besluta i tillsynsärende gällande områden eller djur- och växtart över vilka kommunen har tillsyn enligt 7 kap. miljöbalken.	2 kap. 9 § MTF	Miljöinspektör	
9 kap. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.8	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap. 6 §, 9 kap. 6 b §, 19 kap. 4 § MB, respektive 22 kap. 4 och 10 §§ MB	Miljöinspektör	
F.9	Avge yttrande till länsstyrelse eller miljödomstol vid prövning av ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet.		Miljöinspektör	

F.10	Avge yttrande till länsstyrelse avseende anmälningsskyldig ändring av verksamhet.	1 kap. 11 § MPF 26 § FMH	Miljöinspektör	
F.11	Förelägganden om avhjälpande av brist i statusrapport som inlämnats enligt 1 kap. 24 § Industriutsläppsförordningen och inte uppfyller kraven enligt 1 kap. 23 § samma förordning.	1 kap. 25 § Industriutsläppsförordningen	Miljöinspektör	
F.12	Besluta i ärenden där anmälningsskyldighet gäller.	22 § och 26 § FMH 10 § MPF	Miljöinspektör	
F.13	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta avloppsanordning med ansluten vattentoalett.	13 § första stycket FMH	Miljöinspektör	
F.14	Besluta i ärende om tillstånd att ansluta vattentoalett till befintlig avloppsanordning.	13 § första stycket 2 FMH	Miljöinspektör	

F.15	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta annan avloppsanordning än sådan till vilken vattentoalett är ansluten inom de delar av kommunen där tillstånd krävs enligt lokala föreskrifter.	13 § fjärde stycket FMH, föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, lokala vatten-skyddsföreskrifter	Miljöinspektör	
F.16	Förordna att ett tillstånd om miljöfarlig verksamhet ska gälla även om det överklagas.	19 kap. 5 § punkt 12 och 22 kap. 28 § MB	Miljöinspektör	
F.17	Besluta i ärende om anmälan för att inrätta annan avloppsanordning än som kräver tillstånd.	13 § andra stycket FMH	Miljöinspektör	
F.18	Besluta i ärende om anmälan om ändring av sådana avloppsanordningar som avses i 13 § FMH.	14 § FMH	Miljöinspektör	
F.19	Besluta i ärende om tillstånd till värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten där	17 § första stycket andra meningen FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	

	tillstånd krävs enligt lokala föreskrifter.			
F.20	Besluta i ärende om anmälan om gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom område med detaljplan eller, om kommunen så föreskrivit, annat tätbebyggt område.	37 och 42 §§ FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.21	Besluta i ärende om anmälan om att driva eller arrangera verksamhet enligt 38 § FMH.	38 § FMH	Miljöinspektör	
F.22	Besluta i ärende om tillstånd att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser där tillstånd krävs enligt lokala föreskrifter.	9 kap. 11 § MB, 39 § FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	

F.23	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att inrätta annan toalett än vattentoalett där tillstånd eller anmälan krävs enligt lokala föreskrifter.	40 § första stycket 3 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.24	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att sprida naturligt gödsel eller slam eller inom eller intill område med detaljplan där tillstånd eller anmälan krävs enligt lokala föreskrifter.	9 kap. 12 § MB, 40 § första stycket 2 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.25	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan till upplag eller annan verksamhet där tillstånd eller anmälan krävs inom vissa områden enligt kommunens lokala föreskrifter.	9 kap. 12 § MB, 40 § första stycket 5 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	

F.26	Besluta om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger.	Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.27	Besluta om att avslå ansökan om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön.	Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Miljöinspektör	
F.28	Besluta i ärende om tillsyn över utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerande ämnen enligt förordningen (EGU) nr 517/2014 eller förordning (EG) nr 1005/2009	2 kap. 31 § 6 MTF	Miljöinspektör	OBS att relationen till EU:s marknadskontrollförordning behöver beaktas.

F.29	Besluta i ärenden om åtgärder avseende kosmetiska produkter enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) 1223/2009	2 kap. 34 § MTF	Miljöinspektör	
F.30	Besluta att en anmälningspliktig verksamhet får påbörjas innan sex veckor har gått	9 kap. 6 c § MB	Miljöinspektör	
F.31	Besluta att anmälningspliktig verksamhet inte får påbörjas vid sexveckorsfristens utgång utan först när nämndens beslut meddelats	9 kap. 6 c MB	Miljöinspektör	
F.32	Besluta om underrättelse till den som har gjort anmälan om att ärendet inte kommer att leda till någon åtgärd från myndighetens sida	27 § FMH	Miljöinspektör	Även om det i begreppet underrättelse ursprungligen inte legat krav på formellt beslut kan ställningstagandet till att försiktighetsmått inte krävs anses innefatta ett mått av ställningstagande som gör att det kan bedömas som ett beslut.

10 kap. Verksamheter som orsakar miljöskador				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.33	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av föroreningsskada.	2 kap. 31 § p. 3-4 MTSF, 10 kap. 12 och 14 § §§ MB, 18-21 §§ FAM	Miljöinspektör	
F.34	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av allvarlig miljöskada.	2 kap. 31 § p. 3-4 MTSF, 10 kap. 12-14 §§ MB, 18-21 §§ FAM	Miljöinspektör	
F.35	Besluta i anmälningsärende om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada, när åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna.	28 § FMH	Miljöinspektör	

11 kap. Vattenverksamhet				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.36	Yttrande till länsstyrelsen i ärende om anmälan av vattenverksamhet eller till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i ärende om tillstånd för markavvattning.	11 kap. 9a-b och 13 §§ MB, 21 och 22 §§ FVV	Miljöinspektör	
12 kap. Jordbruk och annan verksamhet				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.37	Besluta avge yttrande i ärende om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § MB.	12 kap. 6 § MB	Miljöinspektör	
F.38	Besluta i ärende om undantag från föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket.	36 § SJVFS 2004:62	Miljöinspektör	

14 kap. Kemiska produkter, biotekniska organismer och varor				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.39	Besluta att avge yttrande i ärende om dispens från förbud att sprida bekämpningsmedel över skogsmark eller behandla enskilda trädstammar	14 kap. 9 § tredje stycket MB	Miljöinspektör	
F.40	Besluta i ett enskilt fall ge dispens från förbudet i 2 kap 37 § BF	2 kap. 39 § BF	Miljöinspektör	
F.41	Besluta i ärende om tillstånd för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel när tillstånd krävs	2 kap. 40 § BF	Miljöinspektör	
F.42	Besluta i ärende om anmälan av yrkesmässig användning av växtskyddsmedel	2 kap. 41 § BF	Miljöinspektör	

F.43	Besluta i tillsynsärende om skydd mot vattenförorening vid förvaring av brandfarliga vätskor och spilloljor	NFS 2021:10	Miljöinspektör	
F.44	Besluta om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus inom de delar av ett vattenskyddsområde som betecknas som vattentäktzon, primär (inre) skyddszon och sekundär (yttre) skyddszon, eller inom hela vattenskyddsområdet när zonindelning saknas	NFS 2015:2, 6 kap. 1 §	Miljöinspektör	
F.45	Beslut i anledning av underrättelse enligt 9 kap. 1 § NFS 2015:3	NFS 2015:2, 9 kap. 1 §	Miljöinspektör	
F.46	Besluta i anmälnings- och tillsynsärende om anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.	Förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser (2 kap. 31 § p. 5 MTF)	Miljöinspektör	

F.47	Besluta i ärende om anmälan om åtgärd för att avlägsna PCB-produkter i byggnader och anläggningar.	18 § förordningen (2007:19) om PCB	Miljöinspektör	
F.48	Besluta i ärende om tillsyn över kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt.	2 kap. 19 § 5-9, 2 kap 31§ 5-6 och samt 2 kap 31-34 §§ MTF	Miljöinspektör	
15 kap. Avfall och producentansvar				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.49	Besluta om dispens från kravet på att lämna kommunalt avfall, eller avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 §, till kommunen vid eget bortskaffande på fastigheten av latrin eller annat avfall från avloppsanordning	15 kap. 25 § MB	Miljöinspektör	

F.50	Besluta i ärende om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall	15 kap. 25 § 1 MB	Miljöinspektör	
F.51	Besluta i ärende om tillstånd för en fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall även om ett sådant tillstånd inte krävs	15 kap. 25 § 2 MB	Miljöinspektör	
F.52	Besluta i ärende om dispens från utsorteringskraven avseende bygg- och rivningsavfall i avfallsförordningen	3 kap. 15 § AvfallsF	Miljöinspektör	
F.53	Besluta i ärende om dispens från kravet att skilja förpackning från innehåll enligt avfallsförordningen	3 kap. 15a § AvfallsF	Miljöinspektör	
F.54	Besluta i ärende om dispens från kravet att sortera och separat förvara bioavfall skiljt från övrigt avfall enligt avfallsförordningen	3 kap. 15b § AvfallsF	Miljöinspektör	

F.55	Besluta i anledning av anmälan om att kompostera eller på annat sätt behandla avfall som inte är trädgårdsavfall och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 MB, från fastighetsinnehavare för flerbostadshus, samfälligheter, skolor eller förskolor	5 kap. 15 § AvfallsF	Miljöinspektör	
F.56	Besluta i anledning av anmälan om att kompostera eller på annat sätt behandla avfall som inte är trädgårdsavfall och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 MB, från fastighetsinnehavare i enbostadshus	5 kap. 15 § AvfallsF	Miljöinspektör Miljöadministratör	
F.57	Besluta om undantag vad avser latrin.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	

F.58	Besluta om undantag vad avser samkompostering av latrin och komposterbart hushållsavfall.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.59	Besluta om undantag vad avser slam.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.60	Besluta om utökat slamsugningsintervall.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.61	Besluta om undantag från hämtning av slam, latrin och komposterbart hushållsavfall hos aktiva jordbrukare.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
F.62	Besluta om uppehåll i hämtning av hushållsavfall, latrin och slam för permanent- och deltidsboende.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör Miljöadministratör	

F.63	Besluta om undantag vad avser egen behandling av hushållsavfall.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör Miljöadministratör	
F.64	Besluta om undantag från renhållningsordningens föreskrifter om synnerliga skäl föreligger.	Renhållningsordning Enköpings kommun	Miljöinspektör	
24 kap. Tillståndets giltighet, omprövning m.m				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.65	Besluta om att återkalla tillstånd, när verksamheten slutligt har upphört eller nytt tillstånd ersätter tidigare tillstånd.	24 kap. 3 § första stycket 5-6 MB	Miljöinspektör	
F.66	Besluta att på ansökan av tillståndshavare upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut.	24 kap. 13 § punkt 2 MB	Miljöinspektör	

F.67	Besluta om dispens från föreskrifter om gränsvärden som Naturvårdsverket meddelat med stöd av 15 § deponeringsförordningen.	15 c § förordningen (2001:512) om deponering av avfall	Miljöinspektör	
26 kap. Tillsyn				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.68	Anmäla misstänkt brott mot miljöbalken.	26 kap. 2 § MB	Miljöinspektör	
F.69	Besluta om förelägganden eller förbud utan vite.	26 kap. 9 § MB	Miljöinspektör	
F.70	Besluta om förelägganden, eller förbud, förenat med vite om högst 100 000 kronor.	26 kap. 9 § och 14 § MB, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef Enhetschef	
F.71	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids.	26 kap. 9 § och 14 § MB, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef Enhetschef	

F.72	Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägares eller nyttjanderättshavares namn och adress.	26 kap. 13 § MB	Miljöinspektör	
F.73	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret.	26 kap. 15 § MB	Miljöinspektör	
F.74	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder.	26 kap. 19 § tredje stycket MB	Miljöinspektör	
F.75	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.	26 kap. 21 § MB	Miljöinspektör	

F.76	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål, att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.	26 kap. 22 § MB	Miljöinspektör	
F.77	Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verkningar i stället ska utföras av någon annan och utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden för undersökningen inte överstiger 20 000 kronor.	26 kap. 22 § första stycket MB	Miljöinspektör	
F.78	Besluta om att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd	26 kap. 22 § tredje stycket MB	Miljöinspektör	

F.79	Bestämma att beslut i tillsynsärende ska gälla omedelbart även om det överklagas.	26 kap. 26 § MB	Miljöinspektör	
F.80	Besluta ansöka om verkställighet vid Kronofogdemyndigheten inom kontroll som miljönämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB	26 kap. 17 § första stycket MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	OBS att relationen till EU:s marknadskontrollförfordning behöver beaktas.
F.81	Besluta att ansöka hos Kronofogdemyndigheten om särskild handräckning inom kontroll som miljö- och byggnadsnämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB	26 kap. 17 § andra stycket MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	OBS att relationen till EU:s marknadskontrollförfordning behöver beaktas.
F.82	Besluta om att vidta rättelse på den felandes bekostnad inom kontroll som miljö- och byggnadsnämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB när kostnaden inte överstiger 20 000 kr.	26 kap. 18 § MB	Miljöinspektör	

F.83	Bestämma att beslut i ärende inom kontroll som miljö- och byggnadsnämnden utför enligt 26 kap 30 § MB ska gälla omedelbart även om det överklagas.	26 kap. 26 § MB	Miljöinspektör	
27 kap. Avgifter				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.84	Besluta om att påföra avgift för prövning och tillsyn enligt kommunens taxa om avgifter inom miljöbalkens tillämpningsområde.	27 kap. 1 § MB, gällande taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalken	Miljöinspektör Miljöadministratör	
F.85	Besluta om nedsättning av avgift eller efterskänkande av avgift i enskilda fall.	Gällande taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalken	Miljöavdelningschef Enhetschef	
F.86	Bestämma att beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.	1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § FAPT	Miljöinspektör	

28 kap. Tillträde m.m.				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.87	Besluta om förbud förenat med vite om högst 50 000 kr att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar.	28 kap. 1 och 7 § MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	
30 kap. Miljösanktionsavgifter				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.88	Besluta om miljösanktionsavgift upp till 50 000 kr.	30 kap. 3 § MB	Miljöavdelningschef Enhetschef	

Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
F.89	Besluta om att förelägga verksamhetsutövaren att avhjälpa bristen om informationen enligt 28 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar är bristfällig.	20 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar.	Miljöinspektör	
F.90	Besluta i ärende om dispens från kravet på mätning av koldioxid.	47 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör	
F.91	Besluta i ärenden med anledning av verksamhetsutövarens information enligt 55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör	

F.92	Besluta att förelägga verksamhetsutövare att lämna in handling eller uppgift som dokumenterats med stöd av 56 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar när sådan handling eller uppgift begärs med stöd av 57 §.	57 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör	
G	Livsmedel			
	Livsmedelslagen (2006:804)			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.1	Beslut i anledning av registrering av anläggningar enligt punkterna 7, 8, 11, 12 i 23 § LIVSFS 2006:813.	23 § LF 2 kapitlet, 3 § i LIVSFS 2023:5	Livsmedelsinspektör	
G.2	Beslut om att i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet	20 § LML	Livsmedelsinspektör	

	begära upplysningar och handlingar.			
G.3	Anmäla misstänkt brott mot livsmedelslagstiftningen.	13 § LML	Livsmedelsinspektör	
G.4	Besluta om föreläggande och förbud utan vite.	22 § LML, art. 138 EU 2017/625	Livsmedelsinspektör	
G.5	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 100 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	23 § LML Viteslagen (1985:206)	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.6	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgäddas.	23 §§ LML 4 § Viteslagen (1985:206)	Miljöavdelningschef Enhetschef	

G.7	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 20 000 kronor.	24 § första och andra styckena LML, 34 § LF	Livsmedelsinspektör	
G.8	Besluta att, om det inte finns särskilda skäl för något annat, på ägarens bekostnad låta förstöra vara eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 LL.	24 § tredje stycket LML, 34 § LF	Livsmedelsinspektör	
G.9	Besluta om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde upp till 100 000 kr.	30 a-f § LML 39 a-f § LF	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.10	Besluta om rättelse på verksamhetsutövarens egen bekostnad om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU eller EG-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de	26 § LL	Livsmedelsinspektör	

	beslut som har meddelats med stöd av EU eller EG-bestämmelserna.			
G.11	Besluta om att begära hjälp av Polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger.	27 § LL	Livsmedelsinspektör	
G.12	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.	33 § LML	Livsmedelsinspektör	
Livsmedelsförordningen (2006:813)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.13	Besluta om skyldighet för den som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet att genomgå läkarundersökning om det behövs av livsmedelshygieniska skäl.	8 § LF	Livsmedelsinspektör	

Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.14	Besluta om avgift för registrering av anläggningar	10 §§ FAOKL, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
G.15	Besluta om avgift för kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen	4 § FAOKL	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
G.16	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	18 § FAOKL, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.17	Besluta att inte ta ut avgift om den sammanlagda kontrolltiden underskrider 30 minuter.	18 § FAOKL Kommunens taxa	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.18	Besluta om avgift för exportkontroll och utfärdande av intyg	5 § förordning (2011:1060) om kontroll vid export av livsmedel	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	

G.19	Besluta om avgift för importkontroll	10 och 12 §§ förordning (2006:812) om avgifter	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
G.20	Besluta om avgift för kontroll efter klagomål och för uppföljande kontroll	8-9 §§§ FAOKL	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	
Lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.21	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd EG-bestämmelserna.	23 § LFAB, 12 § FFAB	Livsmedelsinspektör	
G.22	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 100 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	24 § LFAB Viteslagen	Enhetschef	

G.23	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids	24 § LFAB Viteslagen	Enhetschef	
G.24	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 20 000 kronor	25 § LFAB	Livsmedelsinspektör	
G.25	Besluta om att begära hjälp av Polismyndigheten för utövande av kontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger	27 § LFAB	Livsmedelsinspektör	
G.26	Besluta om sanktionsavgift ska betalas av den som påbörjar en verksamhet som är registreringspliktig utan att någon anmälan om registrering har gjorts, eller brister när det	30 a § LFAB 22 c – 22 d § FFAB	Livsmedelsinspektör	

	gäller att uppfylla krav på journalföring eller annan dokumentation			
G.27	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33 § LFAB	Livsmedelsinspektör Miljöinspektör	
Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter (2006:1165)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.28	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter.	3-6 samt 8 §§ FAOKF, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Livsmedelsinspektör	OBS! 8 § som från och med 1 januari 2022 föreskriver vad som gäller för debitering av anläggningar som har efterhandsdebitering av avgifter för livsmedelskontroll
G.29	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	11 § FAOKL, gällande taxa för livsmedelskontroll i Enköpings kommun	Miljöavdelningschef Enhetschef	
G.30	Besluta om avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och offentlig	12§ FAOKL	Livsmedelsinspektör Miljöadministratör	

	verksamhet som hänger samman med kontrollen			
G.31	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften under de förutsättningar som anges i kontrollförordningen 625/2017 art	Förordning (EU) nr 625/2017 art 79.4 13 a § och 16 a § Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter	Enhetschef	
Förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.32	Besluta i ärende om registrering av livsmedelsanläggning.	Art 6.2, EG 852/2004, 23 § LF, 7-8 §§ LIVSFS 2022:8	Livsmedelsinspektör	
G.33	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	Art. 138 2c EU 2017/625	Livsmedelsinspektör	

G.34	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten.	EU 2017/625 Art 138 2 d	Livsmedelsinspektör	
G.35	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens.	EU 2017/625 Art 138 2 e	Livsmedelsinspektör	
G.36	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för.	EU 2017/625 Art 138 2 g	Livsmedelsinspektör	
G.37	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod	EU 2017/625 Art 138 2 h	Livsmedelsinspektör	

G.48	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktören driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod.	EU 2017/625 Art 138 2 i	Livsmedelsinspektör	
G.39	Besluta att registreringen eller godkännandet för den berörda anläggningen, anordningen, installationen eller transportmedlet återkallas tillfälligt eller slutgiltigt, eller att en transportörs tillstånd eller förarens kompetensbevis återkallas tillfälligt eller slutgiltigt.	EU 2017/625 Art 138 2 j	Livsmedelsinspektör	
G.40	Besluta om kontrollfrekvens för livsmedelsföretag	EU 2017/625 Art 9, 4 § LIVSFS 2023:2	Livsmedelsinspektör	

Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (LIVSFS 2022:12)				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
G.41	Besluta att fastställa faroanalys enligt 11 §	14 § LIVSFS 2022:12	Livsmedelsinspektör	
G.42	Besluta att fastställa undersökningsprogram enligt 17-18 §§	21 § LIVSFS 2022:12	Livsmedelsinspektör	
H	Strålskydd			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
H.1	Besluta att begära upplysningar eller handlingar som behövs för sådan tillsyn enligt strålskyddslagen som nämnden ansvarar för.	8 kap. 4 § SSL	Miljöinspektör	
H.2	Besluta i ärende om anmälan av kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten.	10 § SSM-FS 2012:5	Miljöinspektör	

H.3	Besluta om föreläggande utan vite	8 kap. 6 § SSL	Miljöinspektör	
H.4	Besluta om att förena föreläggande med vite om högst 100 000 kr	8 kap. 7 § SSL	Miljöavdelningschef Enhetschef	
H.5	Besluta om att omhänderta ett radioaktivt material eller en teknisk anordning som innehåller ett radioaktivt ämne eller som kan alstra strålning	8 kap. 8 § SSL	Miljöinspektör	
H.6	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad när kostnaden inte beräknas överstiga 20 000 kr	8 kap. 10 § SSL	Miljöinspektör	
H.7	Besluta om att delegationsbeslut inte ska gälla omedelbart	10 kap. 3 § SSL	Miljöinspektör	
H.8	Besluta om Polismyndighetens biträde vid tillsyn enligt lagen	8 kap. 12 § SSL	Miljöinspektör	
H.9	Anmäla misstanke om brott enligt strålskyddslagstiftningen		Miljöinspektör	

H.10	Besluta att ta ut avgift för tillsynsärenden enligt strålskyddslagstiftningen.	10 kap. 4 § SSF, Gällande taxa för miljötillsyn i Enköpings kommun	Miljöinspektör Miljöadministratör	
I	Tobak och liknande produkter			
	Lag om tobak och liknande produkter (2018:288)			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
I.1	Besluta om föreläggande och förbud.	7 kap. 9 och 12 § TL	Miljöinspektör	
I.2	Besluta om att förena föreläggande och förbud med vite upp till 100 000 kr.	7 kap. 9 § och 15 § TL	Miljöavdelningschef Enhetschef	
I.3	Beslut om föreläggande avseende skyltning av rökfria miljöer	6 kap. 2 § och 7 kap. 9 och 12 §§ LTLP	Miljöinspektör	

I.4	Beslut om att bevilja försäljningstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till detaljhandlare • Till partihandlare 	5 kapitlet 1-3 §§§ TL	Tillståndshandläggare	
I.5	Beslut om bifall respektive avslag vid ansökan från konkursbo om att fortsätta rörelsen.	5 kapitlet 9 § TL	Tillståndshandläggare	
I.6	Beslut om avslag på ansökan om försäljningstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till detaljhandlare • Till partihandlare 	5 kapitlet 1-2§§ TL	Tillståndshandläggare	
I.7	Beslut om återkallelse av tillstånd på egen begäran eller upphörande av verksamhet för den som innehar tillstånd.	7 kapitlet 10 § 1st TL	Tillståndshandläggare	
I.8	Infordra uppgifter som behövs för tillsynsverksamheten.	7 kapitlet 17 § TL	Tillståndshandläggare	
I.9	Begära tillträde till lokaler med mera för undersökning	7 kapitlet 18 § TL	Tillståndshandläggare	
I.10	Begära handräckning från polis	7 kapitlet 19 § TL	Tillståndshandläggare	

I.11	Beslut om kontrollköp	7 kapitlet 22 § TL	Enhetschef	
I.12	Beslut att sätta ned eller eftersänka avgiften.	8 kapitlet 1, 2 §§ TL	Enhetschef	
I.13	Avskrivning av ärenden samt beslut i ärende som inte föranleder sanktioner.		Tillståndshandläggare	
I.14	Beslut att inte lämna uppgifter ur allmän handling eller att uppställa villkor för uppgiftens utlämnande	17 kapitlet 1 § och 30 kapitel 20 § OSL	Enhetschef Avdelningschef	
I.15	Tillsyn över försäljningsförbudet över tobak till personer under 18 år.	7 kapitlet 3-4 §§ TL	Tillståndshandläggare	
I.16	Tillsyn över rökfria serveringslokaler.	6 kapitlet 2 § p.5 TL	Tillståndshandläggare	

Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
I.17	Tillsyn på eller i anslutning till fysiska försäljningsställen.	24 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.18	Tillsyn avseende försäljning, egenkontroll och ålderskrav.	25 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.19	Begäran om upplysningar, handlingar, varuprover eller liknande som behövs för tillsyn.	32 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.20	Begäran om tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen och där göra undersökningar och ta prover.	33 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.21	Begäran om handräckning från polis.	34 § LTNP	Tillståndshandläggare	
I.22	Beslut om kontrollköp.	37 § LTNP	Enhetschef	

I.23	Beslut om att sätta ned eller efterskänka avgift.	40 § LTNP	Enhetschef	
J	Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) och förordning (2023:184) om ändring i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
J.1	Besluta om godkännande av en plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg och frågor i anledning av sådant godkännande	3 kap. 9 § LÅFF	Miljöinspektör	Inkl. kompletteringsföreläggande
J.2	Besluta om avgift för tillsyn och prövning av godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg	6 kap. 8 § 2 st. LÅFF, Kommunens taxa	Miljöinspektör	
J.3	Besluta i de tillsynsärenden som aktualiseras enligt lagen	6 kap. 5 b § 1 st. LÅFF	Miljöinspektör	
J.4	Besluta om att förena förelägganden, eller förbud,	6 kap. 5 b § 2 st. LÅFF, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef och enhetschef	

	enligt ovanstående punkt med vite om högst 100 000 kronor.			
J.5	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 50 000 kr per överträdelse eller om 50 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlids.	6 kap. 5 b § 2 st. LÅFF, Lag (1985:206) om viten	Miljöavdelningschef och enhetschef	
J.6	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtelse att se till att det finns en anordning för mottagning av avfall från fartyg.	8 a kap. 2 § förordning (2023:184) om ändring i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	Miljöavdelningschef och enhetschef	
J.7	Besluta om sanktionsavgift vid underlåtelse att upprätta eller inneha en godkänd avfallshanteringsplan	8 a kap. 3 § förordning (2023:184) om ändring i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg	Miljöavdelningschef och enhetschef	

K	Ärenden enligt alkohollagen (2010:1622)			
Stadigvarande serveringstillstånd				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
K.1	Beslut om bifall till ansökan om serveringstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till allmänheten • Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2, 4, 6, 7, 14 § § AL	Tillståndshandläggare normalt, kl. 11.00-01.00	
K.2	Beslut om avslag på ansökan: <ul style="list-style-type: none"> • Till allmänheten • Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2, 4, 6, 7, 14 § § AL	Tillståndshandläggare: normalt, kl. 11.00-01.00	
K.3	Beslut om avslag på ansökan om sökanden vid tre tillfällen inte fått godkänt resultat på kunskapsprovet.	8 kapitlet 2 och 4 § AL	Tillståndshandläggare	
K.4	Beslut om återkallelse av tillstånd på egen begäran eller upphörande av verksamhet för den som innehar tillstånd.	9 kapitlet 18 § p. 1 AL	Tillståndshandläggare	

K.5	Beslut om bifall respektive avslag vid ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen.	9 kapitlet 12 § AL	Tillståndshandläggare	
K.6	Godkänna anmälningsärenden.	9 kapitlet 11 §, 8 kapitlet 4, 6, 7 §§ AL	Tillståndshandläggare	
K.7	Beslut om bifall respektive avslag om tillfällig ändring av tillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till allmänheten • Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2 § AL	Tillståndshandläggare	
Tillfälligt serveringstillstånd				
K.8	Beslut om bifall respektive avslag för tillfälligt serveringstillstånd för tidsperiod om högst två månader: <ul style="list-style-type: none"> • Till allmänheten 	8 kapitlet 2, 4, 6, 7, 14 § § AL	Tillståndshandläggare	
K.9	Beslut om bifall respektive avslag för tillfälligt serveringstillstånd: <ul style="list-style-type: none"> • Till slutna sällskap 	8 kapitlet 2, 4, 6, 7, 14 § § AL	Tillståndshandläggare	

K.10	Beslut om avslag på ansökan om sökanden vid tre tillfällen inte fått godkänt resultat på kunskapsprovet	8 kapitlet 2, 4 §§ AL	Tillståndshandläggare	
Övrigt enligt alkohollagen m.m.				
K.11	Begäran om biträde av Polismyndighet för att kunna utföra tillsyn.	9 kapitlet 9 § AL	Tillståndshandläggare	
K.12	Beslut om att lämna ut uppgifter till annan tillsynsmyndighet.	9 kapitlet 8 § AL	Tillståndshandläggare	
K.13	Beslut om att begära in uppgifter från andra myndigheter som är av betydelse för tillståndsprövningen eller tillsyn.	9 kapitlet 8 § AL	Tillståndshandläggare	
K.14	Avskrivning av ärenden samt beslut i ärenden som inte föranleder sanktioner		Avdelningschef Enhetschef Tillståndshandläggare	
K.15	Beslut att sätta ned eller efterskänka avgiften	8 kap 10 § AL	Enhetschef	

L	Övriga ärenden på miljöavdelningen			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
L.1	Avge yttrande i ärende angående bygglov, rivningslov och marklov som rör enstaka småhus eller fritidshus.		Miljöinspektör	
L.2	Avge yttrande angående detaljplan och områdesbestämmelser.		Miljöinspektör	
L.3	Avge yttrande över förslag till detaljplan och områdesbestämmelser under granskningstiden när nämnden tidigare avgivit yttrande i samrådsskedet.		Miljöinspektör	
L.4	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende rörande bidrag för åtgärder mot och andra åtgärder i bostäder.	Förordning om bidrag till åtgärder mot radon i egna hem (SFS 1998:372)	Miljöinspektör Miljöadministratör	

L.5	Avge yttrande på remisser som rör alkoholserving, skottlossning, skydds jakt och offentlig tillställning.		Miljöinspektör Livsmedelsinspektör	
L.6	Avge yttrande till Polismyndighet i ärende om tillstånd till hotell- och pensionatsrörelse		Miljöinspektör Livsmedelsinspektör	
L.7	Yttrande till Spelinspektionen gällande tillstånd till spel på värdeautomater.	5 kapitlet 7 § spellag	Tillståndshandläggare	

Byggavdelningen				
Lovärenden				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1.1	Föreläggande om att avhjälpa brist i ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan	9 kap. 22 § första stycket PBL 6 kap. 10 § första stycket PBF	Koordinator Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.2	Avvisning av ansökan eller anmälan när föreläggande om komplettering inte åttlytts	9 kap 22 § andra stycket PBL 6 kap 10 § andra stycket PBF	Koordinator Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.3	Begäran om att en ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan och andra sådana handlingar som avses i 9 kap 21 § PBL ska vara utförda så att de är lämpliga för arkivering	6 kap 9 § PBF	Koordinator Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	

1.4	Beslut om att samordning med miljöavdelningen inte ska ske	9 kap 24 § andra stycket PBL	Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.5	Beslut om förlängning av handläggningstiden i ärende om lov eller förhandsbesked och anmälningsärenden	9 kap 27 § PBL 9 kap 45 § PBL	Samordnare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.6	Beslut om att avvisa för sent inkommet överklagande	13 kap 16 § första och andra styckena PBL	Ordförande MBN Byggavdelningschef Processledare	
1.7	Beslut om prövning av åtgärd som inte kräver lov	9 kap 14 § PBL	Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
1.8	Beslut om anståndsförklaring	9 kap 28 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.9	Besluta att avvisa en ansökan om lov eller förhandsbesked då litispendens råder. (Litispendens är ett ursprungligen latinskt	PBL 9 kap 22 § andra stycket 13 kap 6 § rättegångsbalken	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Samordnare	

	uttryck som vi bibehållit för det förhållandet att ett mål redan pågår om samma sak. Om litispensens föreligger ska mål nr 2 avvisas.)			
1.10	Beslut om bygglov	9 kap 30 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Byggnader upp till 2500 kvm BTA
1.11	Beslut om bygglov med liten avvikelse	9 kap 31 b § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Byggnader upp till 2500 kvm BTA
1.12	Förklara att fastighet eller tidigare uppfört byggnadsverk är en liten avvikelse	9 kap 30 a § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.13	Undantag från 39 § byggnadsstadgan	Övergångsbestämmelse nr 5 i PBL 17 kap 4 § ÄPBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.14	Besluta om bygglov	9 kap 31 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Vid nylokalisering ska beviljat förhandsbesked finnas. Byggnader upp till 2500 kvm BTA

1.15	Besluta om bygglov	9 kap 31 a, c-e §§ PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.16	Besluta om bygglov	9 kap 32-32a §§ PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	Byggnader upp till 2500 kvm BTA
1.17	Besluta om rivningslov	9 kap 34 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.18	Besluta om marklov	9 kap 35 § PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.19	Beslut om tidsbegränsat bygglov, i de fall åtgärden har stöd i en detaljplanbestämmelse om tillfällig användning eller om åtgärden inte innebär stor påverkan på omgivningen	9 kap 33-33a §§ PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
1.20	Beslut om förlängning av tidsbegränsat bygglov, i de fall åtgärden har stöd i en	9 kap 33 § andra stycket PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

	detaljplanbestämmelse om tillfällig användning eller om åtgärden inte innebär stor påverkan på omgivningen	9 kap 33 a § andra stycket PBL		
1.21	Beslut om att ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov får verkställas tidigare än fyra veckor efter att beslutet kungjorts enligt 9 kap 41 § PBL om ett väsentligt allmän eller enskilt intresse kräver det	9 kap 42 a § andra stycket PBL	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
Miljöbalken – Strandskyddsärenden				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
2.1	Avvisa strandskyddsärenden där bedömningen är att det inte krävs strandskydd enligt Miljöbalken 7:15 och 7:16	7 kap 15-16 §§ MB	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
2.2	Bevilja strandskyddsdispens i enklare ärenden såsom till exempel skyltar,	7 kap 18 a-h §§ MB	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

	komplementbyggnader, transformatorstationer			
Bygg – genomförande bygg-, rivnings- och markåtgärder				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
3.1	Beslut om föreläggande för byggherren att ge in de ytterligare handlingar som behövs för prövning i frågan om startbesked	10 kap 22 § 1:a st 2 p PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
3.2	Beslut att ge startbesked om det enligt PBL 10 kap 14 § inte behövs något tekniskt samråd och om startbesked inte redan getts i beslut om lov.	10 kap 22 § 1:a st 1 p PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
3.3	Beslut att med startbesked godkänna att en åtgärd får påbörjas och att i startbesked bland annat: - fastställa kontrollplan,	PBL 10 kap 23-24 §§	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

	<ul style="list-style-type: none"> - bestämma de villkor som behövs för att få påbörja åtgärderna, - bestämma villkor och ungefärlig tidpunkt för utstakning om det behövs, bestämma vilka handlingar som ska lämnas inför beslut om slutbesked. 			
3.4	Bestämma – i kontrollplan eller genom särskilt beslut – att krav på omfattande ändringar av andra delar än den direkt berörda av en byggnad inte behöver utföras förrän vid en viss senare tidpunkt	3 kap 21 § PBF	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.5	Beslut att medge mindre avvikelser från föreskrifterna i Boverkets byggregler om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt	BBR 1:21	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

3.6	Beslut om att ett byggnadsverk får tas i bruk utan att slutbesked lämnats	10 kap 4 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.7	Besluta att utse ny kontrollansvarig	10 kap 13 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.8	Beslut att medge mindre avvikelse från föreskrifterna om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt	EKS 3 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.9	Beslut om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärderna eller för kontrollen	10 kap 29 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.10	Beslut om interimistiskt slutbesked	10 kap 36 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

3.11	Beslut om slutbesked	10 kap 34 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.12	Beslut om slutbesked i ärenden om eldstad och åtgärder enligt 9 kap 4, 4a, 4b §§ PBL	10 kap 34 § PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
3.13	Beslut om att det inte behövs någon kontrollplan för rivningsåtgärder	10 kap 18 § andra stycket PBL	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.14	Beslut om att färdigställandeskydd, enligt lag (2014:227) om färdigställandeskydd, inte behövs	Lag om färdigställandeskydd d 3 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
3.15	Besluta att utse annan funktionskontrollant om tidigare funktionskontrollant som avses i PBL 8 kap 25 § (ventilationskontroll) åsidosätter sina skyldigheter.	PBL 11 kap 34 §	Byggnadsinspektör	

3.16	Anmärkning i anslutning till arbetsplatsbesök/platsbesök/besiktning inom ramen för nämndens tillsynsarbete som innefattar för byggherren bindande föreskrift (föreläggande)	PBL 10 kap 27-28 §§ och 11 kap 8, 19-20 §§	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
Bygg – tillsyn och ingripande				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
4.1	Besluta om lovföreläggande, det vill säga föreläggande att ansöka om lov ifall åtgärd som kräver lov utförts utan lov.	PBL 11 kap 17 §	Ordförande i MBN	
4.2	Förelägga ägare av byggnadsverk att inom viss tid ge synpunkter på ett övervägande att uppdra åt sakkunnig att utreda behovet av underhållsåtgärder och vem som ska betala.	PBL 11 kap 18 §	Ordförande i MBN	

4.3	Beslut att entlediga kontrollansvarig som åsidosatt sina skyldigheter och efter förslag av byggherren besluta om ny kontrollansvarig	PBL 11 kap 35 §	Ordförande i MBN	
4.4	Beslut att begära biträde av polismyndigheten för att få tillträde enligt PBL 11 kap 8 §.	PBL 11 kap 9 §	Byggavdchef	
4.5	Beslut att ansöka om handräckning hos Kronofogdemyndigheten för tillträde enligt PBL 11 kap 8 § när någon har underlåtit att utföra arbete eller vidta en åtgärd som har förslagits med stöd av PBL 10 kap 19, 21-22 §§.	PBL 11 kap 39 §	Byggavdchef	
4.6	Förelägga den som är ansvarig för nedskräpning inom ianspråktagen tomt eller eftersatt underhåll av tomtplats att iordningställa platsen samt vidta erforderliga åtgärder. (Ej förenat med vite)	PBL 11 kap 19 §	Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	

4.7	Förelägga fastighetsägaren på vilken det vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag att rätta det utförda. (ej förenat med vite)	PBL 11 kap 20 §	Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
4.8	Avge ingripandebesked inom ramen för föreskrifterna i 11 kap 7 § PBL och redovisa om det i fråga om ett visst byggnadsverk vidtagits någon åtgärd som motiverar ett ingripande.	PBL 11 kap 7 §	Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Processledare	
4.9	Avge ingripandebesked utan åtgärd inom ramen för föreskrifterna i 11 kap 7§ PBL.	PBL 11 kap 7 §	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.10	Förbjuda fortsatt arbete eller åtgärd, även om förbudet förenas med vite. Grunderna anges i 11 kap 30-32 §§ PBL; uppenbar fara för människors liv och hälsa, uppenbart lagstridigt eller bryter mot väsentlig del av kontrollplanen.	PBL 11 kap 30-32 §§	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

4.11	Förbjuda användning av byggnadsverk som har brister som kan äventyra säkerheten, även förbud som förenas med vite.	PBL 11 kap 33 § 1 st	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
4.12	Förbjuda användning av byggnadsverk, om det inte finns förutsättningar för att ge slutbesked.	PBL 11 kap 33 § 2 st	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
4.13	Avgöra och avföra ärende där det är uppenbart att inget ingripande enligt 11 kap krävs.	PBL 11 kap 5 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.14	Beslut att lämna anmälan om enkelt avhjälpa hinder utan åtgärd. Godkänna föreslagna åtgärder avseende enkelt av hjälpta hinder	PBL 8 kap 2 § andra stycket	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

4.15	Beslut om att återkalla eller upphäva föreläggande och att avanmäla det till inskrivningsmyndigheten	PBL 11 kap 42-44 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.16	Förelägga om särskild besiktning av hissar och andra motordrivna anordningar. Samt upphäva sådant föreläggande	PBF 8 kap 6 § och 5 kap 9 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.17	Besluta om längre besiktningintervall eller anstånd med besiktning av hissar med mera enligt PBF 3 kap 16-17 §§	Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2011:12, med ändringar omtryckt i BFS 2016:2 H16) om hissar och andra motordrivna anordningar.	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
4.18	Besluta om användningsförbud för hissar och andra motordrivna anordningar. Samt upphäva sådant föreläggande.	PBF 5 kap 8-16 §§ med tillhörande föreskrifter samt PBL 11 kap 19-20 §§	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	

4.19	Besluta om föreläggande (utan vite) mot ägare till byggnader som inte fullgör sina skyldigheter ifråga om funktionskontroll av ventilationssystem. Samt upphäva sådant föreläggande.	PBF 5 kap 1-7 §§ och 3 kap (samt 11 kap 19-20 §§ PBL)	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
4.20	Besluta om senareläggning av besiktningsynpunkt om det finns särskilda skäl (ventilationssystem)	BFS 1991:36, 4 §	Bygglövshandläggare Byggnadsinspektör Processledare Samordnare	
Bygg – beslut enligt fastighetsbildningslagen m fl				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
5.1	Företräda miljö- och byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten enligt fastighetsbildningslagen (1970:988). Därvid rätt att begära att ärendet hänskjuts till miljö- och byggnadsnämnden för prövning.	FBL 4 kap 25-25a §§	Byggavdchef	

5.2	Godkänna förrättning, förrättningsbeslut eller gränsutsättning enligt fastighetsbildningslagen och därvid avsäga nämndens rätt till överklagande för att möjliggöra snabbt laga kraft vinnande av förrättningsbeslut.	FBL 15 kap 11 §	Byggavdchef	
5.3	Beslut att påkalla fastighetsreglering som behövs för att mark och vatten ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt	FBL 5 kap 3 § tredje stycket	Byggavdchef	
5.4	Företräda miljö- och byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten enligt anläggningslagen (1973:1149).	AL 12 och 23 §§	Byggavdchef	
5.5	Godkänna beslut eller åtgärd enligt anläggningslagen.	AL 30 §	Byggavdchef	

5.6	Företräda miljö- och byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten enligt ledningsrättslagen (1973:1144)	LL 21 §	Byggavdchef	
5.7	Godkänna beslut eller åtgärd enligt ledningsrättslagen.	LL 28 §	Byggavdchef	
Bygg – yttrande i ärenden enligt PBL eller annan speciallagstiftning				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
6.1	Avge yttrande till domstol eller annan överprövandemyndighet i ärenden där beslut fattats av förvaltningen på delegation.		Ordförande i MBN	
6.2	Avge yttrande till domstol eller annan överprövandemyndighet i ärenden där beslut fattats av nämnden.		Ordförande MBN med godkännande av vice ordförande	
6.3	Avge yttrande angående detaljplan och områdesbestämmelser.		Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	

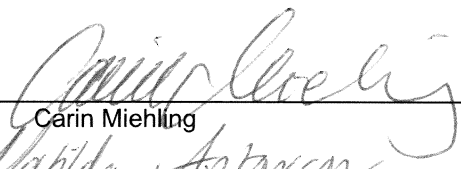
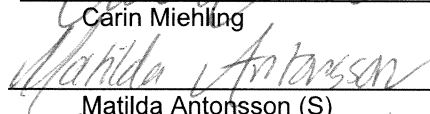

6.4	Avge yttrande över förslag till detaljplan och områdesbestämmelser under granskningstiden när nämnden tidigare avgivit yttrande i samrådsskedet.		Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Processledare	
Kart- och GIS-avdelningen				
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1.1	Rätt att fatta beslut om belägenhetsadress och lägenhetsnummer.	10-11 §§ Lag om lägenhetsregister (2006:378).	Handläggare Mätningingenjör GIS-ingenjör Kart och GIS	
1.2	Rätt att åsätta närmast lediga nummer.	Lag (2006:378) om lägenhetsregister och förordning (SFS 2007:108) om lägenhetsregister.	Handläggare Mätningingenjör GIS-ingenjör Kart och GIS	

M	Övrigt			
	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
M.1	Bidrag eller annan utbetalning för finskt förvaltningsområde a. 1-10 000 kr b. 10 001-50 000 kr c. över 50 000 kr		a. KLK:s samordnare för finskt förvaltningsområde b. Ordförande i samrådsgruppen för finskt förvaltningsområde c. KSAU	Upphäver beslut av KS med dnr KS2013/334. b. Efter samråd med samrådsgruppen för finskt förvaltningsområde c. Efter samråd med samrådsgruppen för finskt förvaltningsområde
M.2	Brådskande ärenden	6 kap. 39 § KL	KS ordförande	I förekommande fall efter samråd med vice ordförandena.
M.3	Deltagande i kurser och konferenser inom EES-området för kommunalråden		KSAU	EES omfattar alla EU-länder samt Norge, Island och Liechtenstein.
M.4	Deltagande i kurser och konferenser inom EES-området för annan förtroendevald än angiven i G.3 samt för kommundirektör		KS ordförande	EES omfattar alla EU-länder samt Norge, Island och Liechtenstein.

M.5	Utse kandidat till vigselförrättare	Förordningen (2009:263) om vigsel som förrättats av särskilt förordnad vigselförrättare	KSAU	Förslaget överlämnas till Länsstyrelsen i Uppsala
M.6	Ansökan till Kungliga Biblioteket om att lämna leveranspliktigt material på annat sätt än databärare.	7 § förordning (2012:866) om pliktexemplar av elektroniskt material	Kommunikationschef	
M.7	Övergripande organisationsförändringar		Förvaltningschef	
M.8	Utse kandidat till begravningsombud	10 kap. 2 § begravningslagen (1990:1144) och 50 § begravningsförordning (1990:1147)	KSAU	Förslaget om kandidat överlämnas till Länsstyrelsen i Stockholm
M.9	Beslut om flaggning i en situation som inte omfattas av Riktlinjer för flaggning		Kommundirektör	Se Riktlinjer för flaggning dnr KS 2017/201
M.10	Besluta om skadestånd på grund av sak-, person- eller ren förmögenhetsskada som	Skadeståndslagen	Säkerhetsstrateg	Delegationen gäller för skador uppkomna inom miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområden.

	förorsakats av kommunen, i de fall yrkandet om ersättning uppgår till maximalt ett halvt prisbasbelopp (vid tiden för yrkandet gällande prisbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken).			
M.11	Utse säkerhetsskyddschef, ersättare och vid behov biträdande säkerhetsskyddschef	Säkerhetsskydds-förordningen 6 §	Kommundirektör	Gäller för hela kommunen, dock inte bolagen, se KS reglemente dnr 2016/123

Plats och tid	Lindgården, Fagersta, samt digitalt 2024-03-13 kl 09.00-12.40 Ajournering kl. 10.15-10.30	
Paragrafer	1-15	
Tjänstgörande ledamöter	Mikael Söderlund (M) Ulrika Ornbrant (C) Anna Maria Johansson Mikkonen (S) Peter Ristikartano (MP) Per Möller (C) Pelle Strengbom (S) Anne Tjernberg (S) Gunnar Tiger (S) Ingela Kilholm Lindström (MP) Elisabeth Åberg (L) Göte Sandin (S) Matilda Antonsson (S)	Arboga Enköping Fagersta Hallstahammar §§1-5, 10-15 Heby Kungsör Köping Norberg Sala Skinnskatteberg Surahammar Västerås, ordförande
Frånvarande ledamöter	Peter Ristikartano (MP)	Hallstahammar §§ 6-9
Tjänstgörande ersättare	Hans Strandlund (M)	Hallstahammar §§ 6-9

Sekreterare	 Carin Miehling
Ordförande	 Matilda Antonsson (S)
Justerare	 Ingela Kilholm Lindström (MP)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag.

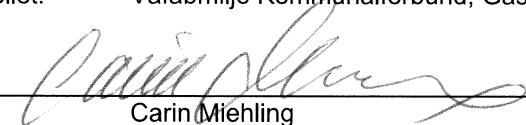
Organ: Direktionen Vafabmiljö Kommunalförbund

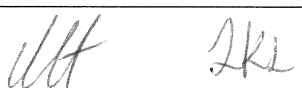
Sammanträdesdatum: 2024-03-13

Datum för anslags uppsättande: 2024-03- 26

Datum för anslags nedtagande: 2024-04- 17

Förvaringsplats för protokollet: Vafabmiljö Kommunalförbund, Gasverksgatan 7, Västerås

Underskrift
Carin Miehling

Just. sign. 	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarande ersättare

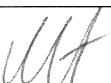

Lars Engelberg (S)	Enköping
Stefan Strandberg (S)	Fagersta
Hans Strandlund (M)	Hallstahammar §§1-5, 10-15
Håkan Bengtzon (M)	Heby
Per-Arne Andersson (M)	Norberg
Mårten Öhrström (C)	Sala
Pentti Lahtinen (S)	Skinnskatteberg

Adjungerade

Kennet Julin, Västerås stad

Övriga närvarande

Sabine Dahlstedt, förbundsdirektör
Linda Gårdstam, avdelningschef Planering
Fredrik Westberg, ekonomichef
Ludvig Ericsson, projektledare och tf enhetschef Planering
Towe Ireblad, projektledare
Anderas Sunesson, projektledare
Johanna Olsson, avfallsstrateg
Anna Forsberg, förbundsjurist
Micael Carlberg, enhetschef Återvinning
Tony Forsberg, revisor
Ewa Wiik, revisor ersättare

Just. sign. 	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

VMKF § 1

Mötets öppnande

Ordförande Matilda Antonsson (S) hälsar välkommen och förklarar mötet öppnat.

Anna Maria Johansson Mikkonen (s) hälsar direktionen välkommen till Fagersta.

Justerares sign.

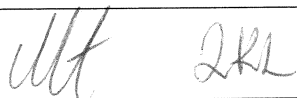
Utdragsbestyrkande

VMKF § 2

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs.

Justerares sign.

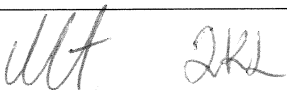

Utdragsbestyrkande

VMKF § 3

Val av justerare

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund utser Ingela Kilholm Lindström (MP) att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

VMKF § 4

Föregående protokoll

Protokollet från sammanträdet den 1 december 2023 läggs till handlingarna.

Justerares sign.

Ulf *2KL*

Utdragsbestyrkande

Verksamhetsrapport

Ärendebeskrivning

Verksamhetsrapport avseende perioden december 2023–mars 2024 föredras muntligen av förbundsdirektör Sabine Dahlstedt.

Information ges om status avseende svinpesten, effekter och åtgärder utifrån vinterns extremväder, påverkan på förbundet utifrån säkerhetsläget i omvärlden, kommunikationen med medlemskommunerna, Vafabmiljös styrmodell och utvecklingsarbetet Vår väg framåt, resultatet av 2023 års medarbetarenkät, löneöversyn och lönekartläggning, statistik sjukfrånvaro, ny IT-organisation, Kundenservices förändringsresa samt status rörande beslut i medlemskommunerna om avfallstaxa 2025.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att informationen i verksamhetsrapporten mottagits och att rapporten med godkännande läggs till handlingarna.

Beslutet expedieras till:

-

Justerares sign.		Utdragsbestyrkande
------------------	---	--------------------

Årsredovisning 2023

Ärendebeskrivning

Flerårsöversikten för förbundet 2019–2023 visar att omsättningen ökat med nästan 30 % under perioden.

2023 års resultat (före resultatutjämningsfond) blev 7,3 miljoner kronor och efter justering mot resultatutjämningsfond 8,2 miljoner kronor. Skuldsättningen har minskar under perioden och soliditeten ökat.

Uppdelat på det kommunala uppdraget och affärsuppdraget resulterade det kommunala uppdraget på -0,9 miljoner kronor (mot budgeterat 5,5, miljoner kronor), där avvikelsen främst är kopplad till kostnader för sluttäckning av deponier och avvecklingen av Norsa förbränningsanläggning, medan affärsuppdragets resultat blev 8,2 miljoner kronor (mot budgeterat 12,4 miljoner kronor), där större budgetavvikelserna främst är kopplade till nedskrivning av värdet för Norsa energiåtervinning, ökade kostnader för utsläppsrätter samt större intäkter för schaktmassor än budgeterat.

Förbundet genomför ett lönsamhetsprojekt, vilket gett ett utfall på ca 20 mnkr 2023 för de projekt som nu är avslutade. Effekten är inte bara ekonomisk utan även god ur ett miljöperspektiv.

Ärendet föredras av Fredrik Westberg, ekonomichef.

Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar att direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att godkänna årsredovisningen för 2023.

Proposition

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att godkänna årsredovisningen för 2023.

Beslutet expedieras till:

Medlemskommunerna

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

Uppföljning avfallsplan

Ärendebeskrivning

Enligt lag ska alla kommuner ha en avfallsplan. Avfallsplan 2020–2030 för Vafabmiljö kommunalförbund är beslutad i samtliga medlemskommuner. Ansvaret för genomförandet av innehållet i planen är delat mellan förbundet och medlemskommunerna.

Avfallsplanen innehåller tio målområden med mål till 2030 och delmål satta till 2022 respektive 2026. I samband med uppföljningar 2022 och 2026 revideras delmål och aktiviteter. Uppföljning och utvärdering ska ske efter 2030.

Pågående aktiviteter och aktuell status för dessa samt måluppfyllnad för målområden och prognos till 2030 redovisas vid sammanträdet. Lägst måluppfyllnad har för närvarande målområdet Återvinna på 20%, medan målområdet Deponera har bäst måluppfyllnad med 80%. Exempel ges på genomförda insatser för att uppnå målen, ex. avfallssnål förskola, skola och äldreboende.

Fokusområden 2024 är

Mål 1.2: Kommunalt verksamhetsavfall ska minska 2030 jämfört med 2020.

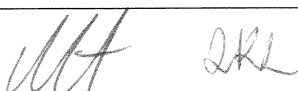
Mål 2.3: Senast 2024 ska samtliga kommuner ha ökat återanvändningen inom de egna verksamheterna.

Mål 2.3.1: Senast 2022 har medlemskommunerna etablerat ett internt bytessystem för möbler och annan lämplig utrustning.

Ärendet föredras av Johanna Olsson, avfallsstrateg.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund tackar för informationen.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Internkontrollplan 2024

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen åligger det direktionen att se till att den interna kontrollen är tillräcklig, att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt och i enlighet med de mål och riktlinjer samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. För att övervaka att så sker finns de förtroendevalda revisorerna, vilka biträds av sakkunniga revisorer.

Internkontrollplanen, som utgår från förbundets processer, är ett verktyg för direktionen att kunna bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Målet med internkontrollplanen är att bedöma risken för negativa konsekvenser av stor betydelse för att kunna hantera dessa risker.

Ärendet föredras av Fredrik Westberg, ekonomichef.

Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar att direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att fastställa internkontrollplan för 2024.

Proposition

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.q

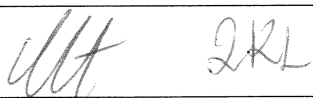
Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att fastställa internkontrollplan för 2024.

Beslutet expedieras till:

-

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

Förpackningsinsamling; Gemensamhetslösningar och Småhus test

Ärendebeskrivning

Riksdagen beslutade sommaren 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Plast, papper, metall och glas ska från och med 1 januari 2027 samlas in fastighetsnära. Fastighetsägare måste ansluta till det system kommunen erbjuder (ej valbart). Kommunerna blir ansvarig för insamlingen samt informationen till hushållen. Producenterna får det fulla ekonomiska ansvaret.

Vafabmiljö har sedan 1 januari 2024 ansvar för samtliga återvinningsstationer i regionen. Efter den 1 januari 2027 får inte återvinningsstationerna användas för att samla in de ”vanliga förpackningarna” som ska samlas in fastighetsnära. Återvinningsstationerna ska avvecklas eller ombildas till så kallade lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) för skrymmande förpackningar av papper och plast.

Idag har drygt 60 000 hushåll fastighetsnära förpackningsinsamling (”Närsorterat”) varav ca 58 000 bor i flerbostadshus. 2027 ska drygt 175 000 hushåll och fritidshus, varav knappt 95 000 i flerbostadshus, ha Närsorterat.

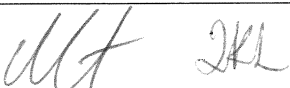
Ersättningsmodellen baseras på fem delar. Under 2024 beräknas ersättningen hamna på ca 60–70 miljoner kronor, beroende på insamlade mängder och utbyggnad av FNI. Ersättningen kommer att öka i takt med att Vafabmiljös kostnader också ökar. Ersättningen beror på antal hushåll med förpackningsnära insamling, antalet återvinningsstationer, antal invånare och vilka mängder som sorteras ut av hushållen.

Vid sammanträdet redovisas status för projektet avseende småhus med enskild insamling. Arbetet har delats in i tre faser: Övergripande utredning av alternativ och konceptuellt vägval, vilken beslutades av direktionen i juni 2023, Fördjupad utredning av koncept samt fullskaleförsök, vilken pågår med planerat direktionsbeslut i juni 2024 samt därefter Implementering. Tester av konceptet Flex pågår, liksom utvärdering och utveckling av tvåfackslösningen och insamlingslösning för glas och metall. Utvärdering kommer att göras utifrån parametrarna Kundupplevelse, Kvalitet samt Effektivitet och arbetsmiljö.

Ärendet föredras av Andreas Sunesson, projektledare, Linda Gårdstam, avdelningschef planering.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund tackar för informationen.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Genomförandeplan Återbruk 2.0

Ärendebeskrivning

Enligt avfallsplanen ska en plan tas fram för koncept och etablering av en ny typ av Återbruk med fokus på återanvändning och cirkulär ekonomi. Detta koncept kallas Återbruk 2.0. Arbetet med att ta fram konceptet startade 2020 och resultatet presenterades i en projektrapport, ett gestaltningskoncept och en genomförandeplan för åren 2022–2030 som antogs av direktionen hösten 2021.

Under 2022–2023 har ett antal aktiviteter inom Återbruk 2.0 genomförts enligt planen. Samtidigt sker förändringar i vår omvärld som påverkar vår ekonomi och våra resurser. I medlemskommunerna förändras planer på utbyggnad och exploateringar som påverkar tillgången till platser för nya återbruk och återbrukslösningar.

Under 2023 har direktionen lagt ett uppdrag om en ökad takt inom Återbruk 2.0. Genomförandeplanen har därför reviderats och gäller för åren 2024–2033. Syftet med genomförandeplanen är att beskriva hur och när införandet av de olika delarna inom Återbruk 2.0 förväntas ske under perioden och vilken kostnadspåverkan det innebär. Planen relaterar till motsvarande innehåll i förbundets budget för 2024, plan för 2025–2026 och långtidsprognos för 2027–2033.

Enligt beslut på direktionens möte 1 december 2023 har Genomförandeplan Återbruk 2.0, plan för 2024–2033 skickats på remiss till kommunstyrelsen i samtliga medlemskommuner. Samtliga kommuner har svarat eller avser att svara på remissen. En sammanställning har gjorts av inkomna synpunkter och Genomförandeplanen har reviderats utifrån detta.

Förvaltningen har till direktionen lämnat följande förslag till beslut:
Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund föreslås besluta att godkänna Genomförandeplan Återbruk 2.0, plan för åren 2024–2033.

Ärendet föredras av Towe Ireblad, projektledare, Ludvig Ericsson, tf avdelningschef planering. Towe Ireblad redovisar slutsatserna och synpunkterna i remissvarens som inkommit från kommunerna, förslaget till genomförandeplan 2024–2033, investeringsutgifter för Återbruk 2.0 samt uppdaterade uppgifter avseende drifteffekter.

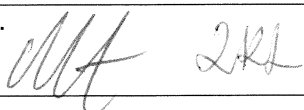
Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Proposition

Ordförande finner att det endast finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2024-03-13

Direktionen Vafabmiljö
Kommunalförbund

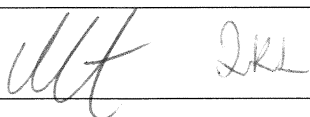
Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att godkänna Genomförandeplan Återbruk 2.0, plan för åren 2024–2033.

Beslutet expedieras till:

Medlemskommunerna

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

Digital justering av direktionens protokoll**Ärendebeskrivning**

Vafabmiljö kommunalförbund arbetar kontinuerligt med att effektivisera och utveckla sina processer. Ett steg i denna effektivisering är att förenkla beslutsfattandet genom att möjliggöra digital justering av protokollen.

Av kommunallagen framgår att protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige/direktionen har bestämt. Syftet med justeringen är att bestyrka riktigheten av vad som står i protokollet. Kommunallagen ställer inga krav på att bestyrkandet måste ske genom ett fysiskt undertecknande. Frågan om möjligheten att använda sig av elektronisk signering av protokoll har också prövats av Förvaltningsrätten (dom 2014-05-26, Mål nr 11534-13) och Kammarrätten (dom 2014-09-24, Mål nr 3459-14) som har konstaterat att det inte finns några hinder för att underteckna protokoll på elektronisk väg. Det föreligger således inget hinder enligt kommunallagen för att justera sammanträdesprotokollen med en elektronisk signatur.

Förbundets ambition är att underskriftslösningen ska motsvara kraven som följer av eIDAS-förordningen (EU nr 910/2014, artikel 26 och 27) och kommissionens genomförandebeslut 2015/1506 för avancerade elektroniska underskrifter.

Beslutet innebär att digitala underskrifter möjliggörs vid signering av protokoll och att protokollen ska arkiveras digitalt från och med införandet av den nya funktionen. I undantagsfall kan signering ske fysiskt.

Förvaltningen har till direktionen lämnat följande förslag till beslut:
Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att justera förbundets protokoll digitalt. I undantagsfall kan signering ske fysiskt.

Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Proposition

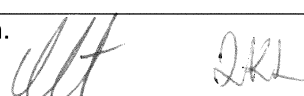
Ordförande finner att det endast finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att justera förbundets protokoll digitalt. I undantagsfall kan signering ske fysiskt.

Beslutet expedieras till:

-

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Information om taxa för utlämnande av allmän handling

Ärendebeskrivning

Direktionen beslutade den 8 juni 2023 att föreslå kommunfullmäktige i respektive medlemskommun att anta taxa för utlämnande av allmän handling. Taxan har därefter antagits av kommunfullmäktige i flera, men inte alla, medlemskommuner.

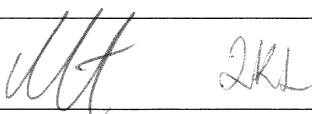
Frågan om hur förbundet ska gå vidare med genomförandet och tillämpningen av taxan för det fall just någon kommun väljer att inte anta taxan har därför ställts till SKR. SKR har i sitt svar tydliggjort att det är direktionen – och inte medlemskommunernas kommunfullmäktige – som ska besluta om kommunalförbundets taxa för utlämnande av allmänna handlingar eftersom denna *inte* är upptagen i förbundsordningen som en taxa som ska beslutas av respektive kommunfullmäktige. Eventuellt nya förslag på taxa (revideringar) kommer således inte att föreslås för respektive kommun utan istället antas enbart av direktionen.

Anna Forsberg, förbundsjurist, informerar.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund tackar för informationen.

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

VMKF § 13

Övriga frågor

Insamling av glas vid återvinningsstationer

Pelle Strengbom (S) lyfter de problem gällande städning som finns vid återvinningsstationer i Kungsör, i synnerhet kring glascontainers. Även ledamöter från andra kommuner instämmer i bilden.

Vafabmiljö är sedan årsskiftet ansvarigt för skötseln och städningen av återvinningsstationerna. Städningen sker på entreprenad. Förbundsdirektör Sabine Dahlstedt tar med sig att förvaltningen behöver se över intrimningen av skötseln av återvinningsstationerna.

Justerares sign.

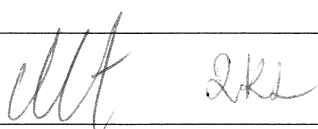
Utdragsbestyrkande

VMKF § 14

Nästa möte

Nästa sammanträde hålls den 26 april 2024 i samband med direktionens strategidagar 25–26 april 2024 på Fagerudd, Enköping.

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

VMKF § 15

Mötets avslutande

Ordföranden tackar för idag och avslutar mötet.

Efter sammanträdet är direktionen välkommen att delta i studiebesök på avfallsanläggningen och återbruket Sänkmossen i Fagersta.

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande